

รายงานผลการดำเนินงานโครงการทำบุญบำรุงศิลปวัฒนธรรม
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง
การจัดทำต้นเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม

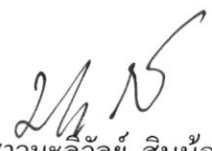
หัวหน้าโครงการ
นางสาวมะลิวัลย์ สืบน้อย
สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ได้รับจัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการทำบุญบำรุงศิลปวัฒนธรรมจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

กิตติกรรมประกาศ

สำนักวิทยบริการ ได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดทำต้นเทียนพรรษาของ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสืบสาน ตำนานประเพณีดั้งเดิม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๖-๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ อาคารข้อมูลท้องถิ่น สำนักวิทยบริการ และฝึกภาคปฏิบัติการ จัดทำต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักที่ วัดไชยมงคล และฝึกภาคปฏิบัติประเภทต้นเทียนประเภท ติดพิมพ์ ที่ศูนย์การเรียนรู้ วัดศรีประจักษ์ ผู้จัดทำโครงการต้องขอขอบพระคุณ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ทุก ท่าน และท่านวิทยากร ที่ได้สละเวลาในการให้ความรู้ ต้องขอขอบพระคุณ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ ที่ได้ให้ความสำคัญต่อโครงการทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งคณะทำงานทุกท่านที่มีส่วนในการจัดทำโครงการ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวมะลิวัลย์ สิ้นน้อย)
หัวหน้าโครงการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
สารบัญ	๗
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	1
แผนการปฏิบัติงาน (ขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินโครงการ)	2
กลุ่มเป้าหมาย	2
กำหนดการจัดอบรม/สัมมนา	2
สถานที่จัดอบรม	3
สรุปค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ	3
ผลการจัดอบรม	3
สรุปผลการดำเนินโครงการ	4
ภาคผนวก	
- ภาคผนวก ก : เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ การจัดทำต้นเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม ”	
- ภาคผนวก ข : ภาพประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 26 -27 มิถุนายน พ.ศ. 2551	
- ภาคผนวก ค: สรุปผลการประเมินการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ การจัดทำต้นเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม ”	

หลักการและเหตุผล

ประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นประเพณีที่สำคัญ ของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็น ประเพณีทางพุทธศาสนาที่สำคัญสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถือเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ และสร้างชื่อเสียงให้กับชาวจังหวัดอุบลราชธานี จัดให้มีขึ้นทุกปี ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 และแรม 1 ค่ำ เดือน 8 หรือวันอาสาฬหบูชา สถานที่จัดบริเวณทุ่งศรีเมือง และศาลาจัตุรมุข จะเห็นได้ว่าได้มีการสืบทอดประเพณีกันมาช้านานแล้ว ซึ่งในงานแห่เทียนพรรษาที่สำคัญของจังหวัดนั้น จะเน้นในเรื่องของเทียนพรรษาที่ แต่ละวัดนำมาประกวดในงานวันเข้าพรรษา คนส่วนใหญ่จะได้แต่ชมงาน

แห่เทียนพรรษาที่จัดขึ้นแต่ยังไม่ทราบถึงขั้นตอนวิธีการทำที่จะปลูกฝังคนรุ่นใหม่ให้อนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมของบรรพบุรุษที่สืบทอดกันมา ซึ่งเป็นการสืบสานประเพณีอันดีงาม ที่พวกเราชาวอุบลราชธานี ควรจะสืบทอดวิธีการจัดทำเทียนพรรษา เพื่อเป็นประเพณีที่ใช้ในงานแห่เทียนพรรษาดังนั้นจึงเห็นควรให้มีการสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามนี้โดยการสอนคนรุ่นใหม่ให้รู้จักวิธีการจัดทำเทียนพรรษาเพื่อที่จะได้สืบสานวัฒนธรรมนี้ต่อไป โดยให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำขั้นตอนการทำเทียนพรรษา ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิคอยให้คำแนะนำในการจัดทำและข้อมูลที่ใช้ประกอบการอบรมให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังต่อไป โครงการนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ และฟื้นฟูวัฒนธรรมอันดีงามเพื่อนำกลับมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาประเทศในลักษณะของการใช้วัฒนธรรมนำการพัฒนา

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นหน่วยงานที่ให้บริการความรู้วิชาการ โดยมีปรัชญาเป็นแหล่งบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุน การเรียน/การสอน การวิจัย บริการชุมชน ที่ครบถ้วน จะเห็นได้ว่านอกจากเน้นในด้านการเรียน/การสอนแล้ว ยังสนับสนุนในการให้บริการชุมชน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อเผยแพร่วิธีการจัดทำเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเกิดจิตสำนึกอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อเผยแพร่ขั้นตอนและวิธีการจัดทำต้นเทียนพรรษา ตั้งแต่ดั้งเดิม จนถึงปัจจุบัน
4. . เพื่อให้นักเรียน/ นักศึกษา ครู / อาจารย์ คนที่สนใจทั่วไปได้ทราบวิธีการและขั้นตอนการทำเทียนพรรษา เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาชาวบ้านสืบไป
5. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประเพณีการแห่เทียนพรรษา ซึ่งเป็นประเพณีที่มีชื่อเสียงของจังหวัดอุบลราชธานี

แผนการดำเนินการโครงการ

แผนการปฏิบัติงาน

แผนการปฏิบัติงาน	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย
1. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากทรงคุณวุฒิด้านประเพณีการแห่เทียน (ออกสำรวจ)												
2. ติดต่อประสานวิทยากร												
3. ติดต่อประสานไปยังสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี												
4. เตรียมงานและเตรียมเอกสารประกอบการอบรม												
5. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการวิธีการและขั้นตอนการทำเทียนพรรษา												
5. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน												

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 120 คน ตรงตาม KPI ที่ตั้งไว้

กำหนดการจัดอบรม

วันที่ 26 -27 มิถุนายน พ.ศ. 2551

สถานที่จัดอบรม

1. อบรมภาคทฤษฎี ณ อาคารข้อมูลท้องถิ่น สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
2. ฝึกภาคปฏิบัติ วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ณ วัดไชยมงคล
3. ฝึกภาคปฏิบัติ วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ณ ศูนย์การเรียนรู้การจัดทำเทียนประเภท ดิฉิมพ์ วัดศรีประคู้

สรุปค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการฯ (แยกตามหมวดค่าใช้จ่าย)

งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร 140,000 บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถ้วน)

2.1 ค่าตอบแทน 39,900 บาท

2.2 ค่าใช้สอย 84,165 บาท

2.3 ค่าวัสดุ 15,985 บาท

2.4 รวมงบประมาณที่ใช้จริง 140,050 บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นห้าสิบบาทถ้วน)

(หมายเหตุ: ขอบริจาค 140,000 บาท)

ผลการจัดอบรม

จากการสำรวจความพึงพอใจจากผู้เข้าร่วมอบรมในภาพรวม ได้รับความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งได้รับความสนใจจากหลายหน่วยงาน อาทิเช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี โรงเรียนในเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และประชาชนผู้สนใจเข้าร่วมงานฝึกอบรมจากการฝึกอบรมครั้งนี้ได้ออกฝึกปฏิบัติจริง ณ วัดไชยมงคล โดยมีช่างฝีมือประเภทเทียนแกะสลักที่ได้รับแชมป์ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2549 สอนวิธีการจัดทำเทียนในวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2551 และประเภทดิฉิมพ์ ได้ช่างฝีมือประจำจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ อาจารย์สมคิด สอนอาจ มาสอนการจัดทำเทียนประเภทดิฉิมพ์ ในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ณ ศูนย์การเรียนรู้ วัดศรีประคู้ ซึ่งการอบรมได้มีคณะครู อาจารย์ มาร่วมงานและได้เสนอแนะให้จัดโครงการอบรมนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม อันดีของจังหวัดอุบลราชธานีสืบไป

สรุปผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำต้นเทียนพรรษา
ของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม
วันพฤหัสบดีที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2551

1. คุณพ่อ ดร. บำเพ็ญ ณ อุบลฯ
หัวข้อ ประวัติความเป็นมาของการแห่เทียนพรรษา
2. คุณพ่อสุวิษ ภูณผล
หัวข้อ การส่งต่อประเพณีวัฒนธรรมการแห่เทียนพรรษา (ไม้ผลัดรุ่นใหม่)
3. ผู้อำนวยการระดับ ก้อนแก้ว
หัวข้อ ลวดลายเทียนพรรษาและความเป็นมา

ประวัติความเป็นมาของการแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี

โดย คุณพ่อบำเพ็ญ ณ อุบล

การบูชาพระหรือการทำพิธีต่างๆ ด้วยเทียน

สืบเนื่องตามทางพุทธศาสนา สมัยพระพุทธเจ้าได้เสด็จไปอยู่ป่าเพียงลำพัง ในช่วงที่พระสงฆ์ทะเลาะกัน ซึ่งในครั้งนั้น ได้มีช้างและลิงมากอยปรนนิบัติ รับใช้ ในครั้งนั้น ทั้งลิงและช้างได้นำรวงผึ้งมาถวาย และใช้ขี้ผึ้งที่ได้จากรวงผึ้งมาทำเป็นเทียนเพื่อจุด ให้แสงสว่าง นับเป็นจุดเริ่มต้นที่มีการนำเทียนมาใช้ในการทางพุทธศาสนา

การใช้เทียนในพิธีกรรมต่างๆ ในภาคอีสานก่อนที่จะมีพิธีการแห่เทียนพรรษา เนื่องจาก ในสมัยก่อน ชาวอีสานมีการนำเทียนมาบูชาพระ รวมทั้งดอกไม้ และธูป ซึ่งถือเป็นอามิสบูชา นอกจากการบูชาพระแล้วยังมีการนำเทียนมาใช้ในการพิธีการต่างๆ ดังนี้

การเลื่อนสมณศักดิ์ของพระสงฆ์

ตามธรรมเนียมอีสานในสมัยก่อนผู้ที่บวชเป็นพระ จะถูกเรียกว่า **ชา** หรือ **ญาชา** คำว่า **ชา** จะมีความหมายว่า เป็นผู้ที่เรียนสำเร็จแล้ว สามารถสอนคนอื่นได้ หลังจากการบวชแล้ว จะมีตำแหน่งของพระดังนี้จากชา เป็นครู ด้าน ฝ้าย ลูกแก้ว หลักคำ ตามลำดับ ในการเลื่อนสมณศักดิ์ต่างๆ พระก็จะนำเทียนนี้มาจุดในพิธี เพื่อบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ โดยนำขี้ผึ้งมาทำเป็นเทียนที่มีลักษณะสามเหลี่ยมคล้ายอาวุธของพระอิศวร ซึ่งจะเรียกว่า เทียนกิ่ง หรือเทียนงา

ปัจจุบันได้ยกเลิกประเพณีเหล่านี้ หลังจากที่มีเมืองอุบลมีเจ้าเมืองเข้ามาปกครอง โดยให้ใช้พิธีกรรมแบบ เมืองหลวงแทน แต่พิธีนี้ยังคงอยู่ ในการบูชาหม่ศักดิ์ ศาลหลักเมือง ซึ่งจะมีการเบิกเทียนกิ่งหรือเทียนงา เพื่อทำพิธีกรรม ส่วนการบูชาพระในวันเข้าพรรษา ก็จะมีเทียนบูชาและถวายผ้าอาบน้ำฝนไปพร้อมกัน

การบูชาครู

ในสมัยก่อนชาวอีสาน จะมีการบูชาครูในพิธีต่างๆ ซึ่งในพิธีดังกล่าว จะมีการบูชาพระก่อน และในการกล่าวคำบูชาพระ ในพิธี จะมีคำว่า “ข้าพระพุทธเจ้าขอบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ด้วยเศียรเกล้า” เพื่อเป็นการแสดงความเคารพด้วยเศียรเกล้า จริงๆ จึงได้นำขี้ผึ้งอย่างดี นำหนักประมาณ 1 บาท ใส่เทียนจำนวนเท่ากับ อายุของตนเอง นำมาทำเป็นเทียนให้รอบศีรษะตนเองเรียกว่า เทียนเวียนหัว และเพื่อเป็นการบูชา

นอกจากเทียนเวียนหัวแล้วยังมีเทียนค่าสอก (เท่ากับสอก) เทียนค่าคิง (เท่ากับร่างกายโดยนับจากคอถึงสะดือ) เทียนค่าก๊ีบ (ส่วนมากจะทำเป็นเทียนในชั้น 5 หรือชั้น 8)

มูลเหตุที่มีการแห่เทียน

เมื่อเจ้าคุณสรพทิตธิประสงค์มาเป็นเจ้าเมืองอุบลฯ เห็นการแห่บั้งไฟ โดยใช้สถานที่ในวัดแห่บั้งไฟ (วัดหลวง) โดยแห่รอบ โบสถ์ วิหาร ศาลการเปรียญ ภายในวัด และมีการกินเหล้าเมายา ภายในวัด ในการแห่บั้งไฟก็จะมีโห่เหล้าวางไว้ตามมุมต่างๆ ภายในวัด แห่ไปก็กินเหล้าไป พอเมาก็ทะเลาะวิวาท จนมีผู้ตาย และมีการประหารชีวิตผู้ที่ทำให้ผู้อื่นตาย

เจ้าคุณสรพทิตธิประสงค์เห็นว่า การแห่บั้งไฟดังนี้ ไม่เกิดประโยชน์ และไม่เหมาะสมเลยให้มีการหาพิธีกรรมมาแทนการแห่บั้งไฟ ให้มีการแห่เทียนแทน จึงมีการเกณฑ์ให้มีการจัดทำต้นเทียน ของแต่ละคุ้มวัด นำมารวมกันที่วังสัจด์ และมีการแห่เข้าไปถวายวัด และก็มีแห่เป็นประจำทุกปี และมีการประดับประดาต้นเทียนให้สวยงามตลอดจนปัจจุบัน

เทียนในครั้งแรกเป็นเทียนที่หล่อขึ้นมาเป็นต้นเทียนธรรมดา นำไปถวายวัด ต่อมาจึงมีการประดิษฐ์ องค์ประกอบเทียนให้สวยงามขึ้น

จะอย่างไรให้มีการส่งต่อการรักษาประเพณี วัฒนธรรมของการจัดทำเทียนพรรษา และควรจะเป็นไปในแนวทางใด

อยากให้จังหวัดอุบลราชธานี เป็นหลักเพราะเริ่มต้นที่อุบลฯ จากที่กรมหลวงสรพทิตธิประสงค์ที่ให้ให้เป็นเจ้าเมือง และให้ชาวอุบลรักษาความเป็นต้นแบบไว้ให้ดี และมีวิวัฒนาการมาเป็นแกะสลัก คิดพิมพ์ อยากให้งดเว้นการนำรูปพระเจ้าอยู่หัวหรือพระบรมวงศานุวงศ์ เพราะเทียนจะต้องมีการจุดบูชา ก็จะมีการจุดรูปต่างๆ นั้นด้วยถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี

ส่วนลายต้นเทียนต่างๆ ขอให้เป็นลายเทียนทางอีสาน โดยดูได้จากวัด หรือสถานที่ต่างๆ เช่นที่โบสถ์ วิหารเก่าๆ เช่นที่วัดบ้านหัวเรือ พระธาตุขามแก่น เพื่ออนุรักษ์ลวดลายทางภาคอีสาน หรือลายอมม คำว่าอมมหมายถึงสีดำ เป็นลายทางอีสาน เช่นลายเสือดำ เฉพาะทางภาคอีสานที่มีมอม

ในส่วนของนักเรียน นักศึกษา อยากให้มีการส่งเสริมและให้มีความสนใจในการทำเทียน ทั้งแบบการแกะสลักการคิดพิมพ์

การพิมพ์หัวนาถสมัยก่อน ได้นำแบบพิมพ์จากคุณตาโพธิ์ ส่งศรี ซึ่งเป็นหัวหน้าของภาคกลาง แต่หัวหน้าของอีสาน จะมีลักษณะเฉพาะ คือจะต้องมีปีก เนื่องจากนาถ จะต้องไปขอฝนกับพญาแถน (ตามนิทานทั่วทั้งภาคต้องพานาคขึ้น ไปขอฝน) นาคอีสานจึงมีปีก

เกี่ยวกับเรื่องของลายโบราณ ถ้าต้องการจะศึกษาเรื่องลายโบราณ เพื่อจะนำมาทำเป็นลายทางอีสาน ก็จะมีอยู่แทบจะทุกวัดที่เป็นบ้านเก่า เมืองเก่า เช่นที่วัดหลวง คือตั้งอุโบสถ เรื่องลวดลายของเทียนที่เป็นลายโบราณของอีสาน รวมทั้งต้นดอกเผ็ง (ดอกผึ้ง) ปราสาทเผ็ง (ปราสาทผึ้ง) ทำด้วยต้นกล้วย ก็จะมีช่างแทงหยวกกล้วย โดยนำหยวกกล้วยมาทำเป็นปราสาท ซึ่งจะมีลายแทงหยวก ส่วนคนกรุงเทพฯแทงหยวกกล้วยเพื่อนำมาทำเป็นที่วางศพอยากให้มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีบรรจุหลักสูตรการทำเทียนไว้เพื่อจะได้สืบสานต่อไป

สาเหตุที่มีการแห่เทียนจนถึงปัจจุบัน

โดย คุณพ่อสุวิษ คุ้มผล

จากภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีที่ให้ความสำคัญกับการทำนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรม ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญแต่อยู่ลำดับท้ายสุด ส่วนการเรียนการสอนอยู่ในลำดับแรก ซึ่งก็ถือว่าเป็นความถูกต้อง

จากการประชุมสภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม นายกสภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้สอบถามถึงความต้องการว่า “เมืองอุบลต้องการให้มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ทำคุณประโยชน์ด้านใดให้กับพื้นที่ให้มากที่สุด” ซึ่งเมื่อพิจารณาจากภารกิจของสถานศึกษาทั่วประเทศ คือผลิตนักศึกษา ให้มีคุณภาพมากที่สุด ส่วนความเป็นวัฒนธรรมก็มีความสำคัญมากแต่มีความจำเป็นน้อยที่สุดเหมือนกัน

การแห่เทียนพรรษามีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ แต่ก็มีสิ่งที่เป็นอุปสรรคมากมาย คือความสนใจของหน่วยงานราชการ สถานศึกษาให้ความสำคัญในลำดับหลังๆ

เมื่อคราวที่ได้ไปถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการได้กล่าวถึงเรื่องนี้โดยนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวกับเรื่องนี้มาแสดง “ถ้าวัฒนธรรมสูญสิ้นจากแผ่นดินไทย อะไรจะเกิดขึ้น เอกราชทางความมั่นคงของชาติถ้าสูญสิ้นแล้วยังสามารถกู้คืนได้ แต่ถ้าสูญเสียวัฒนธรรม หมายถึงการสูญสิ้นชาติพันธุ์ ประเทศไทยไม่มีชื่อในโลก”

การแห่เทียนทำไมจึงมีมาจนถึงปัจจุบัน

สืบเนื่องมาจากการที่กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ให้มีการเปลี่ยนแปลงประเพณีจากเดิมที่แห่บั้งไฟ มาเป็นการแห่เทียนนั้น ตามความเชื่อถือดั้งเดิม พื้นที่อีสานล้านช้าง มีการถวายเทียนจากที่เป็นเทียนเวียนหัว เทียนคำคิง เทียนคำคืบ เป็นเทียนเฉพาะตัว รวมทั้งการถวายเทียนพรรษา ก็จะพันเทียนมาถวายเป็นลักษณะเฉพาะตัว เฉพาะครอบครัว

ต่อมาการถวายเทียนได้เปลี่ยนรูปแบบจากเดิม เนื่องจากกรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ได้มองเห็นปัญหาการถวายเทียนที่มีความแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องชนชั้น เพราะผู้ที่มิฐานะดีก็จะมีการถวายเทียนที่มีขนาดใหญ่ ส่วนผู้มีฐานะยากจน ก็ถวายเทียนที่มีขนาดเล็ก ทำให้มองเห็นความแตกต่างกันขึ้น จึงได้ หาวิธีที่จะทำอย่างไร จึงจะให้เกิดความเสมอภาคกัน จึงให้มีการถวายเทียนเป็นการรวมกลุ่มกัน เป็นคุ้มวัดเป็นคณะ อยู่ในความดูแลของกรรมการเมืองโดยวิธีที่ให้ทุกคนนำเทียนมาหลอมรวมกันในกระทะ จากนั้นเทลงในบั้งหลอม ซึ่งไม่สามารถแยกแยะได้ว่าเป็นเทียนของใครบ้างและมีการแห่เทียนไปด้วยกัน ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งในการทำแบบนี้เป็นการร่วมกันทำบุญ โดยมีการหลอมเทียน หลอมใจ และหลอมบุญเข้าด้วยกัน

ช่างเขียนมีอายุมากกั้กันทั้งนั้น ความสำคัญของช่างเขียนมีมากแค่ไหน ทำบุญ ไม่ได้รับเงินมากมาย แต่ในช่วงไม่นานมานี้ประมาณ 100 ปี มานี้ ช่างเขียนหวงวิชา ไม่ถ่ายทอดวิชาให้ลูกศิษย์ ทำอย่างไรช่างเขียนไม่หวงวิชา มีการเสนอในที่ประชุม ทำอย่างไร จึงจะให้ความสำคัญกับช่างเขียนทำให้ช่างเขียนไปทำเขียนที่จังหวัดอื่น

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากโคราช ได้หาวิธีที่จะ ทำอย่างไร มีการถ่ายทอด ทำอย่างไร ให้ช่างเขียนมีความรักบ้านเมืองของตัวเอง ซึ่งเป็นปัญหา เพราะช่างเขียนจะต้องมีการทำมาหากินเหมือนอาชีพอื่นๆ แต่การทำเขียนทำปีละครั้ง

ทำอย่างไรมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จึงจะช่วยให้มีการถ่ายทอด สืบสานประเพณีให้คงอยู่ ไม่พลัดทางวัฒนธรรม คืออะไร ทำอย่างไรจึงจะสืบทอดวัฒนธรรมนี้ต่อไป

สรุปผล

ประเด็นเขียนพรรษา มีหลายเรื่อง การเน้นย้ำต้องคำนึงถึงแก่นแท้ ที่ดำเนินมา พอถึงพรรษา ก็มีการนำเขียนมา แห่ คือการน้อมนำพระธรรมคำสอนมา แต่สมัยนี้การท่องเที๋ยวมิมีความสำคัญ มีต่างประเทศเข้ามาร่วมขบวนแห่ ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เงินที่ลงทุนในเขียนพรรษามีจำนวนมาก แต่ไม่ให้มีการสนับสนุนเงินจากภาคเอกชน โดยห้ามไม่ให้สนับสนุน จะมีวิธีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

จะต้องวิสัยทัศน์ในการนำเขียนพรรษาออกสู่สากลอย่างไร ทำอย่างไรจะยืนยงไปได้ เนื่องจากจะต้องสิ่งแอบแฝงอยู่มา มีการส่งเสริมด้านศาสนา ทางวัฒนธรรม สิ่งที่อยู่บนดินเขียนที่เป็นองค์ประกอบ 40 คะแนน ด้นเขียน 60 คะแนน มีการส่งเสริมทางศาสนาอย่างไร ทำอย่างไรให้คนต่างถิ่นได้เข้าใจในการแห่เขียนพรรษา รวมทั้งการลดภาวะโลกร้อน ในปัจจุบัน และทำอย่างไรให้มีการส่งเสริมและหวงแหนวัฒนธรรมของอีสานต่อไป

การทำเทียน และลวดลายเทียนพรรษา ประเภทต่างๆ

โดย คุณพ่อประดับ ก้อนแก้ว

มีประสบการณ์ในการทำเทียนมาประมาณ 60 ปี ซึ่งได้รับรางวัลมาตลอด จนถึงปี พ.ศ. 2531 จึงหยุดทำเทียนประกวด เพื่อเปิดโอกาสให้คนอื่น ได้รับรางวัลบ้าง และมาเป็นกรรมการตัดสินการประกวดต้นเทียน

ในการจัดทำต้นเทียนของแต่ละคุ้มวัดมีการประกวดกันมาตลอด ตั้งแต่สมัยคุณพ่อโพธิ์ ส่งศรี และคุณพ่อของอ.สุวิช มีการประกวดเมื่อปี พ.ศ.25480 ที่มีการประกวดตั้งแต่ให้มีขบวนแห่ ประกวด ให้มีการแห่แห่นไปตามถนน เมื่อก่อนต่างคนต่างทำนำไปถวายวัด เทียนพรรษามีการประกวด ไม่มีการแห่ ต่อมา พ.ศ.2481 – พ.ศ. 2482 มีการประกวด พ.ศ. 2495 มีการประกวดให้รางวัล คือ ข้าวสาร 1 กระสอบ น้ำมันก๊าด 1 ปี๊บ ต่อมามีการให้เงิน 100 บาท เมื่อปี พ.ศ. 2497 มีการทำเทียนพรรษา เพราะช่างแก่แล้ว ทำไม่ไหว จึงแอบไปทำ ช่างสมัยก่อนไม่ต้องการให้มีการเรียนรู้ คือการหวงวิชา คนอื่นนั่งใกล้ก็ไม่ได้ เมื่อทำเทียน พ.ศ.2497 ยังไม่ชนะ พอ เมื่อปีพ.ศ. 2498 ก็พอมือฝีมือ ได้ชนะเลิศ คือข้าวสาร ตั้งแต่ปีนั้นเป็นต้นมา ก็ทำเทียนมาตลอด ปี พ.ศ. 2499 มีองค์ประกอบของเทียน เป็นรูปต่างๆ แต่เมื่อดูตามต้นเทียนต่างๆ ที่มีองค์ประกอบนั้น ทำให้ดูไม่ออกว่าเป็นเรื่องอะไร ซึ่งได้เคยคิดที่จะสัมมนากับช่างเทียนต่างๆ ให้เป็นเรื่องราว สามารถรู้เรื่อง ในการให้คะแนนประกวดนั้น จึงมีการตั้งกฎเกณฑ์ โดยให้คะแนนต้นเทียน 60 ส่วนองค์ประกอบ ให้พ.ศ. 2540 ปี พ.ศ. 2502 มีเทียนแบบมัดรวม และมีช่างเทียน คือนายคำหมา แสงงาม จากกุศเป่ง ได้นำลายโบสถ์ ลายประตูดัด มาทำเป็นลายแกะสลัก ทำให้ได้รับรางวัลชนะเลิศ ส่วนประเภทอื่นๆ ไม่เข้าใจ ทำให้คณะกรรมการประท้วง ทำให้เกิดเป็นมิตรร่วมกันว่า มีเทียน 3 ประเภท คือแกะสลัก มัดรวม และติดพิมพ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2502 เป็นต้นมา จนถึง ปีพ.ศ.2520

ปี พ.ศ. 2520 ผู้ว่าราชการจังหวัดให้ทำต้นเทียนเพื่อเก็บไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รางวัลชนะเลิศ จะซื้อและจัดเก็บ ได้รับรางวัล เป็นเงิน 20,000 บาท แต่ไม่มีการเก็บไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เลยต้องแห่ไปถวายเก็บไว้ที่วัด

ปี พ.ศ. 2541 ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ให้ทำเทียนใหญ่ ราคา 200,000 บาท สูง 22 เมตร ที่ทุ่งศรีเมือง แต่ค่าใช้จ่ายสูงประมาณ 400,000 บาท ทำให้ขาดทุน 200,000 บาท พอเข้ามาร่วมงานกับคุณพ่อสุวิช คุณผล จึงมีการตั้งชื่อเทียนพรรษามาตามปีต่างๆ

เมื่อก่อนได้รับลายต่างๆ มาจากคุณตาโพธิ์ ส่งศรี ส่วนเรื่องสีของเทียนได้จากคุณพ่อของท่านสุวิช คุณผล เมื่อก่อนเป็นสีตราสดางค์ที่ทำจี๊ผั่งให้เป็นสีต่างๆ

ลายอีสาน คือลายทางอีสานคือลายเครือเถา ลายมาจากเครือไม้ จะมีอยู่ที่พระธาตุพนม หน้ามุกหน้าบันวัดสุปฏิหาราม กรอบหน้าต่างพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานี

คนที่ได้รับการถ่ายทอดคือใคร ทำไมไม่ค่อยมาเรียน การทำเทียนปีหนึ่งมีครั้งเดียว เรียนเสร็จแล้วจะนำไปทำมาหากินได้อย่างไร ส่วนมากคนที่ทำจะเป็นช่างที่ทำลายโบสถ์ ลายประตู หน้าต่าง เฉพาะลายที่แกะเท่านั้น ส่วนคิดพิมพ์ก็ทำไม่ได้อีก หรือช่างที่ทำเกี่ยวกับเรื่องนี้ ที่ทำมาหากินได้ตลอด แต่ถ้าจะเรียนเพื่อนำมาทำเฉพาะต้นเทียน ก็ไม่สามารถนำไปทำมาหากินได้ตลอดปี

ปีนี้ซื้อเฉพาะปีว่า บุญล้นล้ำ บุญธรรม บุญทาน สืบสานตำนานเทียน เสนอให้นำพระรูปกรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ ประดิษฐานไว้บนรถขบวนแห่ โดยนำเทียนโบราณ ประกอบทำเป็นซุ้ม และได้เขียนโคลงเกี่ยวกับความเป็นมาของเทียนพรรษา รวมทั้งสาเหตุของการแห่เทียนพรรษาวาด

สรุปผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำต้นเทียนพรรษา
ของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม

วันศุกร์ที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551

หัวข้อ การเสวนาเรื่อง “แนวโน้ม และทิศทางของ
การจัดทำเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี”

โดย

1. พระครูสมุห์คำดี
2. ท่านอาจารย์จำสืบเอก สงวน สุพรรณ
3. ท่านอาจารย์สุวิษ ภูณผล
4. ท่านอาจารย์ประดับ ก้อนแก้ว
5. พระครูอุตสาห์ จันทรวิจิตร

ทิศทางการเขียนพรรษา จะไปทางไหน

โดย พระครูสมุห์สำลี วัดทุ่งศรีเมือง

มองจากอดีตที่ผ่านมา การทำเทียนพรรษา จะเป็นการทำขึ้นเพื่อเป็นพุทธบูชา คือ บูชาพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ โดยความร่วมมือ ด้วยพลังความศรัทธา ทั้งวัดกับชุมชน

ปัจจุบันการทำเทียนเพื่อบูชา มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไป มีส่วนต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ส่วนที่ 1 วัด ชุมชน พระสงฆ์ ส่วนที่ 2 ภาครัฐ คือส่วนราชการ องค์กรต่างๆ ส่วนที่ 3 ภาคเอกชน หรือภาคธุรกิจ ซึ่ง ในส่วนที่ 3 นี้ นับว่ามีความสำคัญยิ่ง เพราะจะมองว่า ปัจจุบันที่การแห่เทียนมีการเปลี่ยนแปลงไปนั้น ระบบธุรกิจถือเป็นระบบที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก มีการแข่งขันสูง การลงทุนในการทำเทียนมีมาก มีระบบการท่องเที่ยวเข้ามาสนับสนุนและส่งเสริม

เมื่อมีการลงทุนสูง การแข่งขันสูง การทำเทียนไม่ได้มุ่งเน้นเพื่อการบูชาอีกต่อไป สังคมวัด กับสังคมชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องน้อย เพราะเมื่อมีการแข่งขัน การลงทุนจึงตามมา ดังนั้นจึงต้องแสวงหาช่างที่มีฝีมือมาจัดทำ สังคมชุมชนที่ร่วมมือร่วมใจกันต้องถอยห่าง เป็นเรื่องของเอกชน เข้ามาสนับสนุนการเงิน หาช่างมาทำเพื่อให้ได้รับรางวัล ให้มีชื่อเสียง และเพื่อตอบแทนของสนับสนุนจากภาคธุรกิจ จึงต้องมีการประชาสัมพันธ์ของภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจที่สนับสนุน

ขณะนี้บางวัดที่ยกเลิกการทำเทียนพรรษา เพราะมองว่าเมื่อเป็นการสนับสนุน การค้าก็ขอยกเลิกหันไปสร้างสิ่งอื่นที่เป็นประโยชน์มากกว่าการทำเทียน

สรุป

การแห่เทียนพรรษาในปัจจุบันอยู่ในสภาพ 1.ซีห้หลังเลื่อ 2.เป็นการหลงทาง

การแห่เทียนสมัยก่อน

1. เมื่อก่อนการแห่เทียนเกิดจากพลังความศรัทธา ที่จะบูชาพระรัตนตรัย
2. การจัดทำเทียนสมัยก่อนก่อให้เกิดความสามัคคี
3. การจัดทำต้นเทียนสมัยก่อนแม้มีเงินน้อยแต่ก็สามารถร่วมกันจัดทำเทียนพรรษาเพื่อถวายวัดตามประเพณีได้

การแห่เทียนปัจจุบัน

1. มีธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง
2. การจัดทำต้องทำให้ยิ่งใหญ่ อลังการ
3. มีการแข่งขันการมา
4. มีการลงทุนในการจัดทำเทียนมาก ทั้งอุปกรณ์ และมีการจ้างช่างมาทำ
5. ขาดความสามัคคีในการร่วมมือร่วมใจระหว่างวัดและชุมชน
6. ต้นเทียนใหญ่ขึ้น แต่ศรัทธาของชุมชนที่มีต่อการทำเทียนลดลง

สืบเนื่องจากคำว่า “พระพาลอย” ขอชี้แจง ดังนี้ ที่หยุดเพราะจะลงจากหลังเสื่อใหม่ เพราะทิศทางการทำเทียนพรรษา เปลี่ยนไป หลายวัดที่นำข้อมูลมาพิจารณา ทำให้พระหยุดคิดก่อน

วัดทุ่งศรีเมืองได้จัดทำหลักสูตร สร้างเยาวชนพื้นบ้าน สืบสานประเพณี ซึ่งเปิด 2 รุ่นๆ ละ 40 คน แต่ปรากฏว่า มีผู้สมัคร ประมาณ 900 คน การทำต้นเทียนสมัยก่อน รู้เฉพาะงานแห่เทียนพรรษา แต่หลังจากมีธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องนั้น แม้แต่ชื่อ ก็เปลี่ยนมาตลอด ตั้งแต่ ฉลอง 72 พรรษามาเรื่อยๆ จนปีนี้ คือ เมืองอุบล บุญล้ำล้ำ ฯ บุญธรรม บุญทาน สืบสานตำนานเทียน นี่คือการเปลี่ยนแปลงการแห่เทียน

ทุกส่วนจะเป็นไปได้ โดยปลูกฝังเยาวชน เข้าศึกษาการทำเทียน การที่จะให้ทำได้ภายใน 2 วัน คงเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะผู้ชำนาญการ ประมาณ 10 ปี ทำอย่างไร จึงจะให้เทียนมีการขยายไปสู่กว้าง กระจุกเฉพาะส่วน ช่างบางกลุ่ม ที่ถ่ายทอดกันมา มีการถ่ายทอดรุ่นสู่รุ่นที่อยู่ใกล้เคียง ทำมานาน มีหลักสูตรที่ชัดเจนหรือยัง ทั้งคิดพิมพ์และแกะสลัก จะสร้างรุ่นใหม่ขึ้นมาคงจะยาก ดังนั้น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จะต้องช่วย ต้องอาศัยในการที่จะศรัทธา ความรักในการทำเทียนปีหนึ่งมีครั้งเดียว สิ่งที่จะพิจารณา ทำอย่างไรจึงจะนำเยาวชนเข้ามาศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษา ต้องมีหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น อย่างน้อย ก่อนที่จะมีการแห่เทียน ควรนำกลุ่มเยาวชนจากสถานศึกษาเข้ามาอบรม การทำเทียนต้องมีเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธศาสนา เป็นข้อบังคับ ดังนั้น การทำเทียนจึงเป็นแบบซ้ำๆ กัน ฝากให้มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีเป็นผู้เข้าดำเนินการ

ทิศทางการเขียนพรรษา จะไปทางไหน

โดย คุณพ่อสุวิธ คุณผล

การเขียนปัจจุบัน ตามความเห็นของพระครู เป็นการชี้หลังเสือ และหลงทาง ก็เห็นด้วย จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร เจ้าอาวาสวัดวารินที่บอกว่า เขียนพรรษาส่งเสริมพระพุทธศาสนา วัดก็ยินดี แต่ถ้าส่งเสริมการค้าก็ของค่านำไปใช้จ่ายในการจัดทำเทียนมาก เพราะการทำเทียนต้องยิ่งใหญ่ อลังการ เงินวัดไม่สามารถดำเนินการได้ เงินบริจาคจากชาวบ้านมีน้อย ที่ว่าการท่องเที่ยวช่วยให้มีการเงิน ทองเหลืองไหลมา สะพัดในจังหวัด เมื่อทำวิจัยออกมาปรากฏว่าเงินกระจุกอยู่เฉพาะผู้ทำธุรกิจการท่องเที่ยว ทางการค้าเท่านั้น ถึงศรัทธาชาวบ้านจะยังอยู่ยังไม่เสื่อม ในการถวายเทียน แต่ศรัทธาในการทำเทียนก็ลดน้อยลง

แนวทางการแก้ไข

การวิเคราะห์ วิจัย วิจัยญาณ สถาบันการศึกษาจะต้องเข้ามามีส่วนในการแก้ไข การหลงทางนี้ แยกแยะปัญหาออกมาดำเนินการ นำเหตุผลที่แท้จริงมาแก้ไข เพราะมหาวิทยาลัยเป็นสติปัญญาของสังคมจะต้องมีส่วนในการดำเนินการ

วิเคราะห์ แยกปัญหาออกเป็นส่วนๆ ให้ชัดเจน การแก้ไขอย่างไร

วิจัย ว่าเมื่อการแห่เทียนในปัจจุบัน หลงทางไปจากวัตถุประสงค์เดิม จะแก้ไขอย่างไร

วิจัยญาณ คือนำเหตุผลที่เป็นจริงมาแก้ปัญหา

การวิเคราะห์ วิจัยเป็นการดำเนินการทางวิชาการ ไม่ใช่เข้าข้างหรือตำหนิฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ถ้าไม่ให้ส่วนธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ชาวบ้านก็ไปไม่รอด วัดก็ไปไม่ไหว จะไม่เสียหายหรือ ถ้าไม่มีเทียนพรรษา ในส่วนภาคเอกชนเห็นด้วยกับการที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง แต่จะอย่างไรให้การเข้ามาเกี่ยวข้องที่จะไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อประเพณี ดังเดิมที่มีมาเป็นร้อยๆ ปี ที่ถือเป็นทุนทางสังคม การทำเทียนบางปี มีถึง 80 ต้น (ปีที่ฉลอง 80 พรรษาฯ ซึ่งถือเป็นโอกาสที่ได้แสดงออกถึงความจงรักภักดีกับสถาบันพระมหากษัตริย์) บางปี มีเพียง 19 ต้น และจะทำได้อย่างไร เมื่อไม่มีทุนสนับสนุน ทางธุรกิจก็เข้ามาเสนอว่า จะทำให้ทุกอย่าง ฝ่ายอำเภอ ฝ่ายอบต. หรือชุมชน ไม่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง ภาคธุรกิจจะทำให้ แต่ให้มีการโฆษณาผู้สนับสนุนการดำเนินการ

ในส่วนของการโฆษณา จะมีวิธีอย่างไรที่จะทำให้ไม่เห็นว่าเป็นการบังคับการโฆษณา จะต้องหาวิธีให้ลงตัวให้ได้ (โฆษณาได้แต่อย่าให้เสียหายต่อประเพณีที่เป็นวัตถุประสงค์ดั้งเดิม) จะอย่างไรให้วัตถุประสงค์เดิมคงอยู่ และดำเนินการไปด้วยกันทั้งสองฝ่ายด้วยดี

แก้ปัญหาอย่างไร บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น (โฆษณาได้แต่อย่าให้เสียหายต่อประเพณี)

สรุป

ปัญหา

1. ค่าใช้จ่ายในการทำเทียนสูง
2. วัดมีเงินน้อย ชาวบ้านที่อยู่ตามคุ้มวัดไม่มีเงินสนับสนุนมากพอ
3. ภาครัฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องให้การสนับสนุน เพื่อให้วัดทำเทียนได้ แต่ต้องแลกกับการโฆษณา
4. ภาครัฐกิจที่มีผลประโยชน์อยู่เป็นกระจุก ไม่มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง
5. ทำอย่างไร ให้มีภาครัฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง มีการรักษาประเพณีดั้งเดิมให้คงอยู่ ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดทำเทียน

แนวทางที่เสนอในการแก้ปัญหา

1. สถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่เป็นสติปัญญาทางสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และวิจารณ์ญาณ แยกแยะทุกตัวออกมา นำแนวทางเหล่านั้นมาดำเนินการให้สอดคล้อง และลงตัวทุกๆ ฝ่าย

คำถามที่ เกี่ยวกับการแก้ไข เทียนยิ่งใหญ่ ศรัทธายิ่งเสื่อม

1. ผู้เชิษฐาณมีน้อย มีการแข่งขันมีสูงเปลี่ยนไปเป็นธุรกิจ
2. ถ้าไม่มีการแข่งขัน การประกวดก็คงไม่มีขึ้น
3. รางวัลที่ได้ควรเหมาะสมกับทรัพย์สินทางปัญญา
 - ให้มีผู้เชิษฐาณมากขึ้น อย่างเช่นวันนี้ที่มีการอบรม การแข่งขัน ต้องมีการประกวด กรณีที่ไม่มีการประกวด ไม่มีการแข่งขัน การแข่งขันที่เกิดขึ้นไปในด้านบวกหรือด้านลบ การประกวด ประชัน ชันแข่ง แย่งชิง รางวัล มีการใช้อำนาจ เป็นแบบกระจุก ไม่กระจาย การประกวดด้านบวก เชิงสร้างสรรค์ สมานฉันท์ เป็นมิตร ให้มีการกระจายรางวัลออกให้มาก ปีนี้มีการประกวดประเภท ศิลปินรุ่นใหม่ สืบสานตำนานเทียน เพื่อให้มีการแข่งขันมากขึ้น มีรางวัลหลายรางวัลรางวัลที่ได้ควรเหมาะสมกับทรัพย์สินทางปัญญา
 - ความชื่นชมร่วมกัน ที่มีมากกว่า จำนวนเงินที่ได้รับ

ทิศทางเทียนพรรษา จะไปทางไหน

โดย พระครูอุตสาหจันทรวิจิตร

เคยเป็นช่างเทียน เป็นกรรมการ ส่วนแนวโน้มและความคิดเกี่ยวกับเทียนพรรษา กล่าวถึง ดันเทียน ตั้งแต่สมัยเป็นช่าง เป็นการสืบทอดจากอาจารย์ เป็นคนริเริ่มต่อเนื่องมาจากคนเฒ่าคนแก่ ซึ่งในการทำเทียน จะทำเทียนคู่กันมาตลอดกับอีกคนหนึ่งคือ อาจารย์ประดับ ก้อนแก้ว

ปัจจุบันในด้านการลงทุนทำเทียนมีความแตกต่างกันทั้ง ทุน ค่าแรง และอุปกรณ์การจัดทำ จนมาถึงปัจจุบัน ดันเทียนปัจจุบัน จะตัน และช่างก็จะตัน ดันเทียนบางวัดตันใหญ่ บางวัดตันเล็ก เคยสอบถามบางวัดว่าจะเข้าร่วมทำดันเทียนหรือไม่ ทางวัดบอกไม่เข้าร่วม เพราะราคาทุนสูง เฉพาะค่าแรงค่าช่าง ประมาณ 200,000 บาท

ตั้งแต่สมัยช่างคำหมา เข้ามาทำดันเทียนก็ได้ที่ 1 มีช่างไม่มาก รุ่นเก่าๆ เช่นคุณพ่อโพธิ์ ส่องศรี สมัยนั้นมีคนมาตามมาทำเทียนแข่งกับคุณพ่อคำหมา พอตัดสิน รางวัลที่ได้ มีข้าว มีน้ำมัน หรือรางวัลรองลงมา เป็นสบู่ ยาสิฟัน ผ้าเช็ดตัว หรืออื่นๆ เล็กน้อย หรือเป็นเงินประมาณ 500 บาท ในสมัยนั้น แรกๆ พ่อคำหมาได้รางวัลที่ 1 ต่อมา ปีที่ 2 และปีที่ 3 ก็ทำได้รางวัลที่ 1 พ่อคำหมา จึงเลิกทำ และทำเทียนให้กับหลายๆ วัด และได้รางวัลที่ 1 มาหลายวัด เกือบทุกวัดในฝั่งวารินฯ และมาทำที่วัดหนองบัวได้รางวัล 3,000 บาท และได้โลรางวัลเป็นปีแรก

ศรัทธาเกี่ยวกับประชาชน กับเอกชน มีโรงสี ร้านค้าช่วยสนับสนุนการทำดันเทียนไม่มาก แต่ก็ได้ทำกันทุกวัด สาเหตุที่ดันเทียนต้องใหญ่โต เริ่มจากได้นำรูปช้างมาประกอบ และมาทำราชรถ ที่วัดได้ ก็ได้ที่ 1 ประกอบ และมาทำที่วัดหนองบัว ก็ได้ที่ 1 เคยมีคนมาถามว่ามีแบบมัย ในการทำเทียน ก็บอกว่าไม่มีทำไปคิดไป เพราะไม่ได้เป็นสถาปนิก และถือว่าเป็นคนริเริ่มในการทำ องค์ประกอบต่างๆและที่ทำใหญ่มากอยู่ที่วัดหนองบัวก็มีคนทำตามๆ กันมา

ปัจจุบันได้เลิกทำดันเทียนมาประมาณ 5 ปี แล้ว ในช่วงนั้นพอถึงฤดูกาลทำดันเทียนลูกน้องเก่าๆ ก็เคยมาถามว่าจะทำดันเทียนมัย ถ้าทำจะมาช่วย แต่ปัจจุบันนี้ พอถึงเวลาทำดันเทียน ไม่มีคนมาถามเลย เพราะค่าแรงไม่มาก จึงหันไปทำประติมากรรม โบสถ์ วิหาร ตามวัดต่างๆ จะดีกว่า สมัยก่อนการทำดันเทียน รางวัลไม่มีอะไรมาก เงินประมาณ 500 บาท 1,000 บาท

สรุป

การทำเทียนสมัยก่อน

1. สมัยก่อน มีการแข่งขันไม่มาก แต่ร่วมกันทำทั้งร้านค้าต่างๆ โรงสี ที่บริจาคให้รวมทั้งชาวบ้านรวมกันทำ
2. ช่วงสมัยก่อนมีไม่มาก ทำหลายๆ วัด ช่วยกัน รางวัลไม่มาก ค่าจ้างไม่มาก
3. มีการปรับปรุงรูปแบบเรื่อยมา โดยที่ช่างเองก็ไม่มีทางด้านสถาปนิกมาก แต่อาศัย ฝีมือและความชำนาญ ประสบการณ์หลายๆปี มาปรับปรุงรูปแบบ

การทำเทียนสมัยปัจจุบัน

1. มีการแข่งขันมาก ลงทุนสูง
2. การทำเทียนต้องทำให้อยู่มาก ค่าจ้างแพง
3. รางวัลที่ได้แม้จะมาก แต่ไม่คุ้มกับการลงทุน
4. ช่างผู้ช่วยต่างๆ หันไปทำอาชีพอื่น เนื่องจากค่าแรงที่ได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
5. ปัจจุบันผู้บรรยาย เลิกทำเทียนมา 5 ปี แล้ว

แนวโน้ม จะใหญ่โตมากขึ้น ต้นทุนก็ตามไปด้วย ทำไปทำมาจะตัน เคยถามลูกศิษย์ ในเรื่องการจัดทำ มักจะไปในแนวสร้างสรรค์ ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงไม่ให้รูปแบบเดิมๆ และทางราชการก็ให้ถ่ายรูปไว้ประกอบ ไม่ให้ทำแบบเดิม การทำเทียนปัจจุบันเป็นลักษณะชี้ข้างจับตักเตน ที่โรงเรียนต่างๆ เคยมาปรึกษาอยากให้สอนการทำเทียนในวันอาทิตย์ ให้แก่นักเรียน

ทิศทางการเขียนพรรษา จะไปทางไหน

โดย คุณพ่อสงวน สุพรรณ

การทำเทียนพรรษา เพื่อเป็นพุทธบูชา ได้อะไรขึ้นมา การถวายแสงสว่างแก่พระพุทธรองค์ การทำเทียนทำด้วยศรัทธา วัดไหนไม่มีเงินก็จะอาสาทำให้ แต่ปัจจุบันนี้การทำเทียนศรัทธาของชาวบ้านลดลง และขอเสนอ พระคุณเจ้า (พระ) ที่ถือเป็นผู้นำทางด้านศาสนา ถอยหลัง ไม่นำพาชาวบ้านให้ทำ อย่างเช่นวัฒนธรรม 12 เดือน ซึ่งการแห่เทียนเป็นบุญเดือน 8 วัฒนธรรมเดือนแปด ถ้าผู้นำพาทำ ไม่ว่าจะต้องลงทุนเท่าไร ก็สามารถทำได้ ไม่อยากให้ทอดทิ้ง อยากให้ช่วยกันผู้

ทำอย่างไร จึงจะได้เทียนบูชาพระรัตนตรัย ต้องการทำให้งามมากที่สุด ส่วนรางวัลไม่อยากให้คำนึงมาก อยากให้ทุกคนร่วมกันมีศรัทธาในการบูชา ทำอย่างไร จึงจะมีการลอกกระทงเทียน ที่จังหวัดอุบลฯ อยากให้พระเป็นผู้นำในการทำเทียนเพื่อเป็นพุทธบูชา อย่างองที่ต้นเทียน ใ้หม่องที่พลังของต้นเทียน เช่นเวลาสร้างโบสถ์ สร้างวิหารเวลาสร้างเสร็จต้องหนีไปอยู่ที่อื่นก่อน อยากให้คำนึงถึงการทำบุญ อยากให้รักษาวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลฯ อยากให้สร้างศรัทธาในการรักษาวัฒนธรรมการทำเทียนให้อยู่กับจังหวัดอุบลราชธานี

ทิศทางการเขียนพรรณษา จะไปทางไหน

โดย คุณพ่อประดับ ก้อนแก้ว

มีความคิดเห็นแยกเป็น 2 ฝ่าย ทั้งให้ทำและไม่ทำ และมีเพิ่มเป็นฝ่ายตรงกลาง ถ้าไม่มีการแห่เทียนที่อุบลฯ ก็คงไม่มี ผู้ที่รอมชมการแห่เทียนก็ไม่ได้ชม ฝ่ายที่ทำก็ทำไม่ได้ เพราะไม่มีทุน การทำเทียนที่เป็นพุทธบูชา ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพระ จะใช้ไฟฟ้าในการเขียน การอ่าน ปัจจุบันการทำเทียนต้องให้เข้ายุคสมัย เพราะคนต้องการที่จะชมเทียนที่สวยงาม อลังการ สิ่งที่จะนำเข้ามาในจังหวัดอุบล คือเงิน

ทิศทาง คือ ภาครัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมีการช่วยให้มีการเขียนพรรณษา เพื่อสืบสานเทศกาลมี 25 วัดต่างอำเภอ 25 วัดรวมเป็น 50 วัด

การทำเทียนต้องอาศัยหลายหน่วยงาน เช่น พ่อค้า สำนักงาน สถานศึกษา หรืออื่นๆ เพื่อบริจาค และต้องประกาศชื่อให้เขา การบริจาค ต้องมีการประกาศชื่อเขา เป็นเรื่องที่คนบริจาคต้องการ เรื่องช่าง ช่างเขียนแกะสลัก เป็นพระอุตสาห์ จันทรวิจิตร ที่เก่งที่สุด ส่วนคิดพิมพ์เป็นคุณพ่อประดับ ก้อนแก้ว

เนื่องจากปัจจุบัน ช่างเทียนเก่า ก็จะหายไป ต้องมีการส่งต่อวัฒนธรรม ให้รุ่นต่อๆ เพื่อสืบสานเทียนพรรณษาต่อไป อยากจะฝากเรื่อง que ประชาชนอยากมาชมเทียนพรรณษา อยากจะดูเทียนที่ยิ่งใหญ่ แต่ไม่อยากให้ซ้ำแบบ เพราะเคยดูมาแล้ว จะเห็นว่าช่างตัวรมมีแต่พญานาค หรือ พญาครุฑ ตัวใหญ่ช่างในก็จะเป็นนางฟ้าและเทวดาต่างๆ

จากคำถามที่ว่า จะนำดินเทียนสมัยก่อน นามาย้อนยุคให้ประชาชนดูได้หรือไม่สามารถทำได้ และขณะนี้ก็มีอยู่แล้ว สามารถนำไปแสดงให้ประชาชนดูได้ ซึ่งในการแห่เทียนก็ได้้นำเทียนที่ทำไว้แล้วแห่หน้าขบวนเทียนอยู่แล้ว (มีดินเทียนจำลองให้ดูด้านข้างเวทีสัมมนา) ทำอย่างไรให้วัด บุคคล มีส่วนมากกว่า แต่อย่างไรก็ต้องมีเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแห่เทียนอยู่แล้ว เพราะปกติใช้เงินในการดำเนินการประมาณ 12 ล้านบาทต่อปีซึ่งก็ต้องได้บริจาคจากเอกชนเป็นส่วนมากเข้ามาสนับสนุนในการจัดการแห่ดินเทียน

ภาคผนวก ก

(คำสั่งคณะทำงานของการดำเนินงานโครงการ)

คำสั่งสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ที่ 1๙/2551

เรื่อง การแต่งตั้งคณะทำงานโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง
“การจัดทำต้นเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม”

ตามที่ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้กำหนดจัดโครงการ อบรม
เชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำต้นเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
สืบสานตำนานประเพณี ดั้งเดิมของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าว เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 33 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี พ.ศ 2533 จึงขอแต่งตั้งบุคคลที่มีรายชื่อตามคำสั่งนี้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ	ที่ปรึกษา
2. รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร สำนักวิทยบริการ	ที่ปรึกษา
3. รองผู้อำนวยการฝ่ายบริการและพัฒนา สำนักวิทยบริการ	ที่ปรึกษา
4. หัวหน้าฝ่ายหอสมุด สำนักวิทยบริการ	ที่ปรึกษา
5. หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ	ที่ปรึกษา
6. หัวหน้าสำนักงานเลขานุการ สำนักวิทยบริการ	ที่ปรึกษา
7. นางสาวมะลิวัลย์ สีน้อย	หัวหน้าโครงการ
8. นางนันทา กิจแสง	คณะทำงาน
9. นางสาวพิไลพร ครองกำ	คณะทำงาน
10. นางกาญจนา รุ่งแสง	คณะทำงาน
11. นายเพลิน วิชัยวงศ์	คณะทำงาน
12. นางปริญญา บุญศรัทธา	คณะทำงาน
13. นางรุ่งลาวัลย์ ลีขวโรจน์	คณะทำงาน
14. นางสาวรัตนภรณ์ สืบสนิท	คณะทำงาน
15. นางสาวชนิตา นามจันดี	คณะทำงาน
16. นางวิชาวรรณ คำมูลตรี	คณะทำงาน

17. นางสาวสาวิตรี	สาริกา	คณะทำงาน
18. นายวีระบุษ	เดชพันธ์	คณะทำงาน
19. นางสาววนิดา	สมตระกูล	คณะทำงาน
20.นางสาวอุษา	ผูกพันธ์	คณะทำงาน
21.นางจรีวรรณ	สายสมาน	คณะทำงาน
22.นางวิยะดา	ชนสรรวนิช	คณะทำงาน
23.นางสาวมณีวรรณ	สาระไทย	คณะทำงาน
24. นายเสถียร	พระใหญ่	คณะทำงาน
25. นายธนาชัย	โสภามี	คณะทำงาน
26. นายธวัชชัย	พันธ์จำปา	คณะทำงาน
27.นายบุญสรวง	ในเกษตร	คณะทำงาน
28.นายบุญพจน์	บุญไพโรจน์	คณะทำงาน
29. นายบุญถนอม	จันทร์ชนะ	คณะทำงาน
30. นายพินิช	วิทยาเวชานุกุล	คณะทำงาน
31.นายวีระพงษ์	สมสุพรรณ	คณะทำงาน
32.นายพัศกร	อยู่สอน	คณะทำงาน
33.นางสาวสุพาภรณ์	ทาจิตต์	คณะทำงาน
34.นายอนวัช	กาทอง	คณะทำงาน
35.นายบัวพันธ์	ขันทอง	คณะทำงาน
36.นายณรงค์ชัย	สิริวรรณ	คณะทำงาน
37.นายคณัย	บรรพบุตร	คณะทำงาน
38. นายจักรพันธ์	โม่สันทด	คณะทำงาน
39. นางสุพัตตรา	สุกใส	คณะทำงาน
40. นางศรีไพร	โอบฐธิเวช	คณะทำงาน
41. นางสาวชัชฌา	นราจันทร์	คณะทำงาน
42. นางสาวนุจรินทร์	ภูธา	คณะทำงาน
43. นางกฤษณา	กลางเกา	คณะทำงาน

45. นางสาวจิรภา	แดงทน	คณะทำงาน
46. นางสาวอภิญญา	กลั่นบัว	คณะทำงาน
47. นางสุภาพร	ธีระพงษ์สวัสดิ์	คณะทำงาน
48. นางสาวชนิษฐา	ทุมมากรณ์	คณะทำงานและเลขานุการ
49. นางชนิษฐา	อินตา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ลง ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน 2551

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรชา บุคคาคี)

ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ

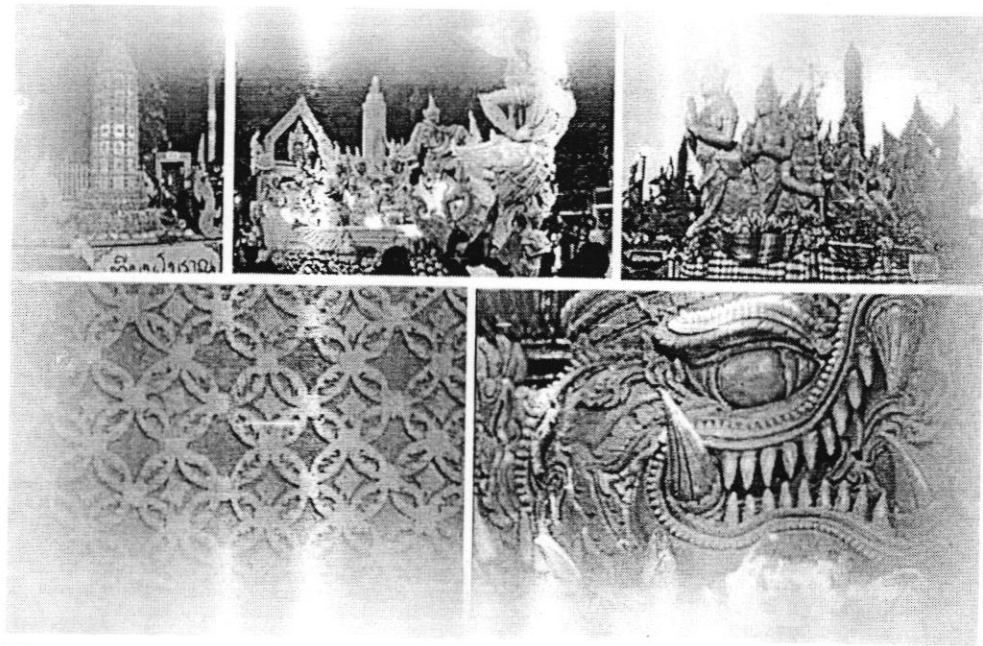
ภาคผนวก ข

**เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำต้นเทียน
พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม”
ระหว่างวันที่ 26 – 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551**

เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ

“การจัดทำต้นเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี
เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม”

ระหว่างวันที่ 26-27 มิถุนายน 2551

โดย สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

กำหนดการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำต้นเทียนพรรษา ของจังหวัดอุบลราชธานี
เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม

ระหว่างวันที่ 26-27 มิถุนายน 2551 ณ ห้องข้อมูลท้องถิ่น
ชั้น 3 อาคารข้อมูลท้องถิ่น สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

วันที่ 26 มิถุนายน 2551

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	พิธีเปิด โดย ศ.ดร. ประกอบ วิโรจนุกุล อธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
09.15 – 10.30 น.	การบรรยาย เรื่อง “ประวัติความเป็นมาของเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี” และ “ประเภทของเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี” โดย คุณพ่อบำเพ็ญ ณ อุบล (ผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี) และ อ.ประดับ ก้อนแก้ว (ผลงานดีเด่นของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สาขาช่างศิลป์) อ.สุวิษ ภูณผล (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) ดำเนินรายการโดย อ.ปัญญา แพงเหล่า (หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ เขต 4 จังหวัดอุบลราชธานี)
10.30 – 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	การบรรยาย เรื่อง “เทคนิคการจัดทำต้นเทียนพรรษา ประเภทแกะสลัก” โดย อ.ธำรงวิทย์ บุญสุข (ช่างแกะสลักแชมป์ประเทศไทย ปี 2549)
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	สาธิตและฝึกปฏิบัติ “วิธีการทำต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก” ณ วัดชัยมงคล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โดย อ.ธำรงวิทย์ บุญสุข
14.30 – 14.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
14.45 – 16.30 น.	สาธิตและฝึกปฏิบัติ “วิธีการทำต้นเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก” (ต่อ) ณ วัดชัยมงคล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โดย อ.ธำรงวิทย์ บุญสุข

วันที่ 27 มิถุนายน 2551

09.00-10.30 น.	การเสวนา เรื่อง “แนวโน้ม และทิศทางของการจัดทำเทียนพรรษา ของ จังหวัดอุบลราชธานี” โดย พระครูสมุห์สำลี ญาณฐมโม, อ.สุวิชัย คุณผล, อ.ประดับ ก้อนแก้ว, อ.อดุลย์ จันทรวิจิตร และ จ.ส.อ. สงวน สุพรรณ ดำเนินรายการโดย อ.ปัญญา พงษ์เหล่า
10.30 – 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	การบรรยาย เรื่อง “เทคนิคการจัดทำต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์” โดย อ. สมคิด สอนอาจ (ศิลปินดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานี สาขาช่างฝีมือ)
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	สาธิตและฝึกปฏิบัติ “วิธีการทำต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์” ณ วัดศรีประคู้ โดย อ.สมคิด สอนอาจ
14.30 – 14.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
14.45 – 16.30 น.	สาธิตและฝึกปฏิบัติ “วิธีการทำต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์” (ต่อ) ณ วัดศรีประคู้ โดย อ.สมคิด สอนอาจ

รายการเอกสารประกอบการอบรม

เอกสารหมายเลข 1	เหตุการณ์งานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี โดย ประดับ ก้อนแก้ว
เอกสารหมายเลข 2	ภูมิปัญญาเทียนพรรษาอุบลราชธานีสู่สากล โดย สุวิชช คุณผล
เอกสารหมายเลข 3	สู่เชิงเมืองธรรม เลิศล้ำเทียนพรรษา ปวงประชาพอเพียง
โดย สุวิชช คุณผล
เอกสารหมายเลข 4	เมืองอุบลฯ บุญล้ำล้ำ บุญธรรม บุญทาน สืบสานตำนานเทียน
โดย สุวิชช คุณผล
เอกสารหมายเลข 5	การสืบสานอุดมการณ์อุบลราชธานีเมื่อนักปราชญ์ โดย สุวิชช คุณผล
เอกสารหมายเลข 6	แนวโน้มนับเทียนพรรษาในอนาคต โดย พระสมุห์สำลี ญาณฐโม
เอกสารหมายเลข 7	การจัดทำต้นเทียนประเภทแกะสลัก โดย ชำรงวิทย์ บุญสุข
เอกสารหมายเลข 8	การจัดทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ โดย สมคิด สอนอาจ
เอกสารหมายเลข 9	ประวัติวิทยากร

เหตุการณ์ งานเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี

ประดับ ก้อนแก้ว

ทำไมจังหวัดอุบลราชธานีจึงจัดทำเทียนพรรษา ซึ่งถือนับเป็นหนึ่งของประเทศและของโลกเกิดจากความเชื่อ เพราะชาวประชา นับถือศาสนาพุทธ และยึดถือสืบทอดสืบลี้นมีพื้นฐานของความคิดมาจากศาสนาพุทธเป็นหลักแนวทางและข้อปฏิบัติ และถือเป็นจรรยาบรรณของสังคม ซึ่งหากฝ่าฝืนจะถือเป็นความผิด ในการตั้งข้อรังเกียจ และไม่มีใครคบค้าสมาคม

ดังคำที่เล่ามาว่าจังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคอีสาน ได้รับอิทธิพล คติความเชื่อเรื่องอานิสงส์ของการถวายจีวรและการถวายแสงสว่างเป็นทาน ซึ่งเมื่อผนวกกับความเชื่อเรื่องยึด สืบทอดสืบลี้นในงานบุญเดือนแปดหรืองานบุญเข้าพรรษา ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ของรวงฝั้่งจนมีเชื่อเรียกว่า “คงอยู่ฝั้่ง” เข้าด้วยกันแล้ว ส่งผลให้พิธีการทำต้นเทียน ทำเทียนที่ได้มาจากจีวรเพื่อให้แสงสว่าง แก่พระสงฆ์ถือกำเนิดขึ้น แม้ไม่มีหลักฐานที่จะระบุว่า อุบลราชธานีมีการถวายเทียนพรรษาในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา เมื่อ ปี พ.ศ. ไค หากแต่อย่างน้อยที่สุด ยึดสืบทอดสืบลี้นมาอย่างยาวนาน

ความมุ่งหมายที่สำคัญในการจัดทำเทียนพรรษา พอจะสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา
2. เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อเป็นการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี และเป็นการสนับสนุน เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามนี้ไว้
4. เพื่อเป็นศูนย์รวมพลังในด้านจิตใจ ในการแสดงออก ถึงความพร้อมเรียง ความสามัคคี ความศรัทธา ตลอดจนการเสียสละ
5. เพื่อจัดให้เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ให้มาชมเทียนพรรษา เป็นการนำรายได้มาสู่จังหวัดอีกด้วย

ความมุ่งหมาย ประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี

คำกลอน อ.ประดับ ก้อนแก้ว

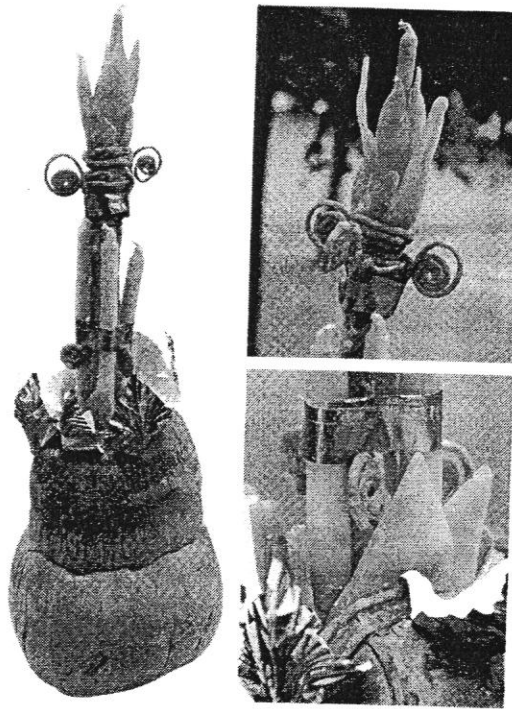
ความมุ่งหมายแห่เทียนของเรียนว่า
 ข้อที่หนึ่งเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา มาก่อนพลัน
 ข้อที่สองแสดงถึงซึ่งเอกลักษณ์
 อุบลราชธานีศรีวนาคือปรากฏ
 ข้อที่สามเพื่อรักษาประเพณีอันดีไว้
 วัฒนธรรมล้ำเลิศก่อเกิดมี
 ข้อที่สี่เพื่อเป็นศูนย์ที่ดั่งพลังจิต
 เพิ่มความพร้อมย่อมนใจในศรัทธา
 ข้อที่ห้าเพื่อค้ำจุนคิ่งคุณนักรทองเทียว
 นำเงินตรามาใช้ในบุรี
 ทั้งห้าข้อขอสรุปอุปไว้ก่อน
 หากท่านใดคิดเสริมเพิ่มขึ้นมา

มีที่มาหลายข้อพอสร้างสรรค์
 เอนกนันท์ท่วมพันคนกราบกราน
 ให้ประจักษ์ชื่อเมืองเรืองไพศาล
 กษัตริย์ท่านตรัสให้จึงได้มี
 ส่งเสริมให้ศิลปะไม่ผละเหิน
 ในธานีไทยเทศเขตโลกา
 ช่วยกอรปกิจสามัคคีคืนกนา
 เพื่อพาราเมืองอุบลถิ่นคนดี
 ให้มาเหลียวมาดูภูศักดิ์ศรี
 ตามวิถีผู้ให้ต้องได้มา
 คนแต่งกลอนเขียนไว้ไม่มูสา
 โอกาสหน้าช่วยสะกิดคิดเอาบุญเทอญ

ลำดับเหตุการณ์ ในงานแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี

ก่อนพุทธศตวรรษที่ 24 ชาวบ้าน ชาวคุ้ม เมืองอุบลราชธานี แต่ละบ้าน ยังทำเทียนพรรษา
 นำไปถวายพระสงฆ์ เฉพาะของตนเองเรื่อยมา เริ่มตั้งแต่ ฝืนเป็นเทียนเล่มเล็กๆ ขนาดความยาวค่า
 คืบ ค่าศอก ค่าคืบ รอบศีรษะ (ชาวบ้านเรียกว่า เทียนเวียนหัว) เทียนแต่ละอย่าง มีความหมายด้วยกัน
 ทั้งนั้น

ครั้งต่อมาก็ได้จัดรวมคณะพรรคพวกในหมู่บ้าน คุ้มบ้านเดียวกัน ถ้าเล่มหรือขนาดสั้นก็ทำ
 เป็นเทียน พุ่มหรือพุ่มเทียนตั้งวางอยู่พานหรือขัน เพื่อให้เกิดความสวยงามหรือเป็นการรวบรวม
 เทียน (คณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แสดงถึงความสามัคคีในหมู่คณะ) แล้วนำไปถวาย
 พระสงฆ์ในวัดส่วนเทียนเล่มยาว หรือขนาดยาว ก็ทำเป็นเทียนมัดรวมกันเข้าเป็นรูปทรงกลมบ้าง
 สี่เหลี่ยมบ้าง ตรงกลางจะใช้ไม้เป็นแกน ป้องกันการหักของเทียน

เทียนกาบหรือเทียนสี

ตอนกลางศตวรรษที่ 24 ในราว พ.ศ. 2440 พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงสรพลธิ
ประสงค์ ทรงดำรงตำแหน่งข้าหลวงต่างพระองค์ สำเร็จราชการมณฑลอีสาน ประทับที่เมืองอุบล
โปรดให้มีการแห่เทียนพรรษาเป็นครั้งแรก (โดยเอาเรื่องเทียนพรรษาไปแทนการทำบุญบังไฟที่วัด
หลวง)

เทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์

พ.ศ. 2470 ได้มีการคิดริเริ่มหล่อเทียนพรรษา ด้วยการทำเป็น โส้ไม่ หรือรางไม้ เป็นครั้งแรก

พ.ศ. 2480 มีการทำต้นเทียนประกวดเป็นครั้งแรก มีเพียง 4 ต้น โดยเห็นทำลายดอก คัดลำต้น เป็นลายโต ๆ และคัดดอกห่าง ๆ กัน (นายประดับ ก้อนแก้ว อายุได้เพียง 7 ขวบ เป็นผู้เห็นแล้วบันทึกไว้)

พ.ศ. 2494 นายชอบ ชัยประภา ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี สนับสนุนการหล่อเทียนพรรษา เป็นงานประจำปีของจังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2495 มีการนำรถยนต์มาทำการตั้งต้นเทียนพรรษา แทนเกวียน และมีการรื้อฟื้นการประกวดเทียนพรรษา แบบมัธยม ดัดพิมพ์

พ.ศ. 2498 นายประดับ ก้อนแก้ว ได้เริ่มความคิดใหม่ โดยจัดทำรูปสัตว์มาเป็นองค์ประกอบต้นเทียน แต่สัตว์ที่สร้างขึ้นก็มีความเกี่ยวข้องกับทางพระพุทธศาสนา คือ พญานาค โดยทำพญานาค 4 ตัว วางให้ติดกับฐานต้นเทียน ทั้ง 4 ด้าน พร้อมกับนำลายมาติดเหมือนกับพญานาคจริง ๆ ถือว่าเป็นการทำองค์ประกอบครั้งนี้ เป็นคนแรกที่ทำ แต่ก่อนนั้นจะมีเฉพาะต้นเทียนตั้งอยู่แบบต้น ๆ ต้นเดียว คณะกรรมการเห็นเป็นเรื่องแปลก จึงตัดสินใจให้ชนะเลิศที่ 1 ได้รับรางวัล ข้าวสาร 1 กระสอบ น้ำมันก๊าด 1 ปี๊บ เงิน 100 บาท

พ.ศ. 2500 นายประดับ ก้อนแก้ว ก็ยังทำพญานาค เป็นองค์ประกอบเหมือนเช่น ปี พ.ศ. 2498 แต่เป็นพญานาค ตัวโต ใหญ่ ชูหัว ข้างลำตัว และส่วนลำตัว วัดโอบล้อมฐานต้นเทียนโดยใช้ปูนปลาสเตอร์ ปั้นเป็นตัวพญานาค บังเอิญ คุณครูใหญ่สวน และคุณครูสงวน คุณผล สามัคคีรรยา มาทำบุญที่วัดมาเห็นการกระทำ ก็เลยพูดว่า “พญานาคนี้จะนำอุปการะมาช่วยทำพญานาคให้”

วันรุ่งขึ้น ท่านทั้งสองได้นำอุปการะต่างๆ มาช่วยจริงๆ คือนำสีตราสงค์ เป็นสีเขียว น้ำเขียว เหลือง และนำฟักทอง มะละกอ มันเทศมาแกะเป็นรูปเป็นเกล็ดพญานาค โดยให้ต้นขี้ผึ้งที่เอาสีเขียวผสมลงไปให้ขี้ผึ้งเป็นสีเขียว เหมือนเกล็ดงู แล้วเอาผลไม้ที่แกะใช้ไม้เสียบปักเอาไว้ มือจับก้านไม้ จุ่มผลไม้ที่แกะ ลงในขี้ผึ้งที่ละลายแล้ว ขี้ผึ้งจะติดกับดอกผลไม้ขึ้นมา แล้วจุ่มลงในน้ำเย็น ดอกขี้ผึ้งจะหลุดตกลงไปในน้ำเย็นเป็นดอก ๆ เมื่อได้ดอกขี้ผึ้งตามต้องการแล้วก็นำไปติด ลำตัว และตัวพญานาคเป็นที่เรียบร้อย

ต้นเทียนที่นำไปประกวด ประชาชนเห็น เขาถามหาช่างเทียนวัดมหานารามว่าเป็นใคร หลายคนบอกว่า ช่างมาจากศิลปากรบ้านมาจากกรุงเทพฯ มาจาก ร.ร.เพาะช่าง ลือกันให้แซดไปหมด

พ.ศ. 2502 ต้นเทียนเปลี่ยนรูปร่างเป็นอย่างใหม่ มีช่างเทียนคิดค้นวิธีทำ โดยแกะลวดลายกนกลงในลำต้นเทียนแทนที่จะใช้ดอกติด ช่างคนนี้คือ นายคำหมา แสงงาม เป็นช่างเทียนที่เคยทำลายประตูหน้าต่าง ชุมประตูดัด ถือว่าเป็นช่างปูน ช่างไม้ เพียบพร้อม ทำต้นเทียนให้คุ้มบ้านวัด กุดเป่ง อ.วารินชำราบ

พ.ศ. 2503 มีการแบ่งประเภท คือจัดแยกเทียนประกวออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทแกะสลัก
2. ประเภทติดพิมพ์
3. ประเภทเทียนโบราณ (มัดรวม)

ใครมีเงินมีทอง ใครชอบประเภทไหน ก็เลือกทำมา

พ.ศ. 2510 การแห่เทียนหุขะจัดไป ไม่ให้ทำหรือไม่มีการทำต้นเทียนไปแห่ไปประกวด สาเหตุเพราะมีคณะชาวพุทธสมาคม (วัดทุ่งศรีเมือง) จังหวัดอุบลราชธานีได้ทำการคัดค้าน หว่าง มงาย สิ้นเปลือง เสียเวลา ฯลฯ

พ.ศ. 2511 เริ่มทำต้นเทียนใหญ่โตและสูงชันกว่า 2 เมตร จนนำเข้าประตูโบสถ์ประตูศาลาการเปรียญไม่ได้ ซึ่งโดยปกติต้นเทียนที่นำไปประกวดแล้ว ชาวคุ้มจะนำมาถวายพระสงฆ์เอาเข้าไปโบสถ์ พระสงฆ์จะรับเช่นเครื่องไทยทาน เพราะถือเป็นเครื่องบริวาร พระสงฆ์จะนำจุดให้เกิดแสงสว่างได้ทนทาน เพราะเป็นเทียนเล่มใหญ่ แต่ต้นเทียนสูงใหญ่นำเข้าประตูไม่ได้ เพราะเจ้าศรัทธามากไป

ปี **พ.ศ. 2512** ทางสำนักงานเทศบาลเมืองอุบลฯ ได้เข้าไปร่วมเป็นเจ้าภาพร่วมกับทางจังหวัดโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการ (ขณะนั้นมีนายกlinik ปลั่งนิล เป็นเทศมนตรีเทศบาลเมืองต้นเทียนทุกต้นจึงได้นำไปตั้งประกวดที่ ศาลาหึ่งประชุมจังหวัดอุบลฯ (ปัจจุบันรื้อออกแล้ว) ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตก ติดกับศาลหลักเมืองในปัจจุบัน)

พ.ศ. 2516 ย้ายสถานที่ตั้งขบวนเทียนพรรษาใหม่ ทางจังหวัดฝ่ายจัดร่วมกับเทศบาลเมืองอุบลราชธานี ประกาศย้ายสถานที่ตั้งขบวนเทียนพรรษา ไปตั้งอยู่บริเวณทุ่งศรีเมือง ซึ่งเป็นที่มีลานกว้างขวาง คนเริ่มหลงไหลเข้าไปชมมากมาย

ขบวนแห่เทียนพรรษาประเภทแกะสลัก ปี พ.ศ. 2518

พ.ศ. 2520 องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อศท.) เข้ามามีบทบาทช่วยสนับสนุนจัดงานแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี และให้ถือเป็นงานระดับชาติในปีต่อมา

ในสมัยนายประมุข จันทรจันง เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด และป่าวประกาศว่า หากต้นเทียนทั้ง 2 ประเภท ที่ได้ชนะเลิศ ทางจังหวัดจะรับซื้อและจะเก็บไว้ในคนดูตลอดปี (แต่ความคิดนั้นก็สูญเปล่า)

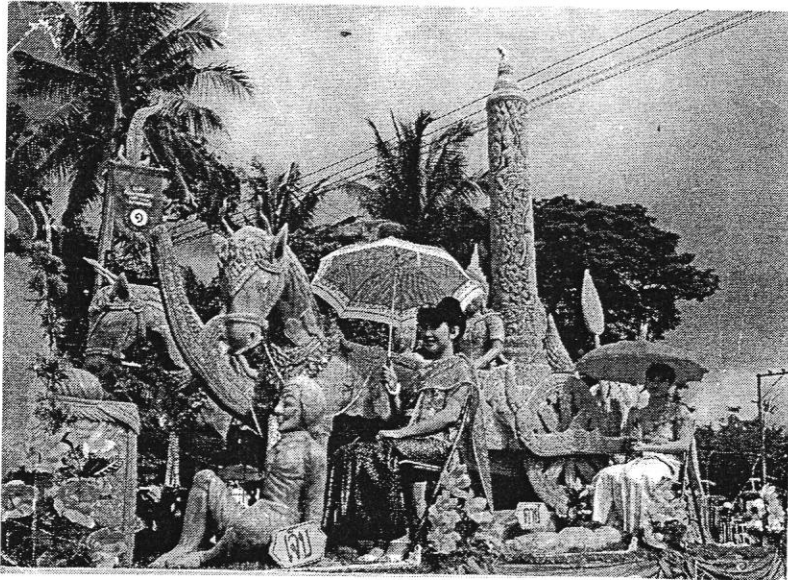
สำหรับงานปี 2520 จัดมีกำหนดงานถึง 3 วัน 3 คืน นับเป็นยุคทองของการทำต้นเทียนพรรษา กิตติศัพท์ความยิ่งใหญ่ตระการตาของเทียน ซึ่งปีนี้จึงมีต้นเทียน ส่งเข้าประกวดมากมาย โดยเฉพาะเทียนประเภทติดพิมพ์มีมากถึง 12 ต้น ประเภทแกะสลักมีเพียง 4 ต้นเท่านั้น ต้นเทียนที่ชนะเลิศประเภทติดพิมพ์ ช่างที่จัดทำคือ นายประดับ ก้อนแก้ว เทียนประเภทแกะสลัก ช่างที่จัดทำคือ นายอุตสาห์ จันทรวิจิตร

ขบวนแห่เทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ ปี พ.ศ. 2520

สำหรับขบวนแห่ในการจัดของคณะชาวลุ่มวัดต่าง ๆ ก็จัดเรื่องราวมาแสดงกันอย่างสุดเหวี่ยง มีหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การแสดงถึงวิถีชีวิต การอาชีพต่าง ๆ การทำบุญ แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง การรำฟ้อน เซิ้ง หมอขับ หมอลำ ฯลฯ

งานครั้งนี้ มีการประชาสัมพันธ์ โฆษณา คึกโครม ประชาชน ทัวสารทิศต่างก็หลั่งไหลมาชมกันอย่างหนาแน่น เป็นที่กล่าวขวัญกันอย่างแซ่ซี้

ขบวนแห่เทียนพรรษาประเภทแกะสลัก ปี พ.ศ. 2524

พ.ศ.2529 เป็นปีที่มิสธานีโทรทัศน์เริ่มเข้ามาถ่ายทำงานเทศกาลแห่เทียนพรรษา สำหรับช่างเทียนในขณะนั้น เริ่มจะมีความกระตือรือร้น เพราะเห็นว่า มีรางวัล เพิ่มขึ้นมาเรื่อย ๆ ช่างที่มีชื่อเสียงโด่งดังในช่วงนั้น ได้แก่

นายประดับ ก้อนแก้ว
นายอุตสาห์ จันทรวิจิตร
นายสมัย จันทรวิจิตร
จ.ส.อ. สงวน สุพรรณ
อาจารย์เทอด บุญรัตน์พันธ์
พระมหาบุญจันทร์ กิตติโสภโณ
นายมนัส สุขสาย
นายแก้ว อาจหาญ
นายประยุทธ์ เหล็กกล้า
นายอารีย์ สิ้นสวัสดิ์
นายคำหมา แสงงาม
นายวิรัช ศรีทานันท์
นายสมพงษ์ อินทร์โสม

ช่างทำเทียนติดพิมพ์ วัดมหาวนาราม
ช่างทำเทียนแกะสลัก
ช่างทำเทียนแกะสลัก
ช่างทำเทียนติดพิมพ์ วัดสารพัฒน์
ช่างทำเทียนติดพิมพ์ วัดแจ้ง
ช่างทำเทียนติดพิมพ์ วัดแจ้ง
ช่างทำเทียนติดพิมพ์ วัดสุปฏิหาราม
ช่างทำเทียน วัดทุ่งศรีเมือง
ช่างทำเทียนแกะสลัก วัดกลาง
ช่างทำเทียน วัดมหาวนาราม
ช่างทำเทียน แกะสลัก วัดกุดเป่ง
ช่างทำเทียนติดพิมพ์ วัดมหาวนาราม
ช่างทำเทียนติดพิมพ์ วัดทุ่งศรีเมือง

พ.ศ. 2530 เนื่องในวโรกาส เฉลิมพระชนมพรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระชนมายุครบ 5 รอบ 60 ปี ก็ได้มีการจัดทำเทียนพิเศษ เพื่อเทิดทูนพระเกียรติพระองค์ท่าน

ขบวนแห่เทียนพรรษาประเภทแกะสลัก ปี พ.ศ. 2532

ดังนี้

พ.ศ. 2535 งานเฉลิมฉลองอุบลราชธานี 200 ปี มีการจัดงานแห่เทียนพรรษา 5 วัน 5 คืน

วันแรกมีงานสมโภชเทียนพระราชทาน

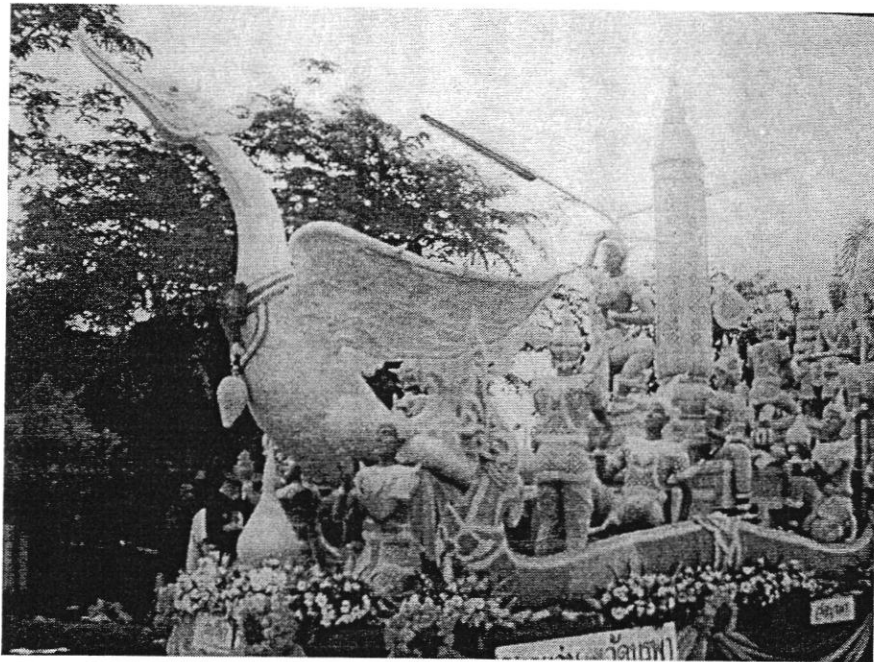
วันที่สองของงาน จัดงานพาแลง

วันที่สาม เป็นวันรวมเทียนเพื่อประกวดให้คะแนน

วันที่สี่ เป็นวันแห่เทียน

วันที่ห้า นำเทียนชนะเลิศมาตั้งโชว์ให้ประชาชนชมในบริเวณทุ่งศรีเมือง

พ.ศ. 2539 เนื่องในวโรกาส เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปีกาญจนาภิเษก ทรงครองสิริราชสมบัติ 50 ปี

ขบวนแห่เทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ ปี พ.ศ. 2539

พ.ศ.2541 ยกเลิกการประกวดขบวนแห่

พ.ศ.2542 งานเทียนพรรษาเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษามหาราช เนื่องในวโรกาส ปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาทรงมีพระชนมายุครบ 6 รอบ

ภายหลัง ททท. เข้าร่วมจัดงานจึงมีการเริ่มตั้งชื่องานเป็นชื่อ เฉพาะแทนชื่อ งานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในปีนี้ได้มีกำหนดให้จัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาถึง 10 วัน เป็นครั้งแรก

ขบวนฟ้อนรำในงานประเพณีแห่เทียนพรรษา

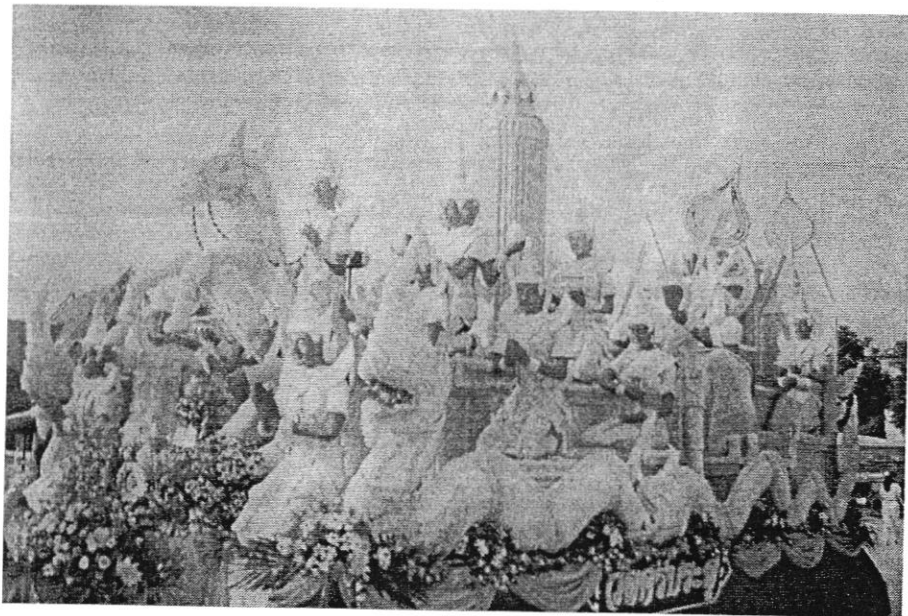
พ.ศ. 2543 ชื่องาน “หลอมบุญบูชา ถวายไถ่หนี้มนตร์” เนื่องในวโรกาสเฉลิมฉลองปี
กาญจนาภิเษกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
ปีนี้มี การแยกประเภทเทียนที่ส่งเข้าประกวดเป็นเทียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กอีกด้วย ทั้ง
ในประเภทติดพิมพ์และแกะสลัก โดยนายประดับ ก้อนแก้ว เป็นผู้เสนอให้แยกซึ่งมี นายบำเพ็ญ ณ
อุบล นายสุวิษ คุณผล นายอุตสาห์ จันทรวิจิตร และนายสมคิด สอนอาจ ร่วมอภิปราย

พ.ศ. 2544 ชื่องาน “งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบลราชธานี” เนื่องจากเทียน
พรรษาได้วิวัฒนาการไปจากภูมิปัญญาดั้งเดิมจนแทบจำจำเค้าโครงแต่โบราณไม่ได้ จึงได้หัน
กลับไปทบทวนการจัดงานประเพณีแห่งเทียนพรรษามาตามภูมิปัญญาชาวอุบลฯ

พ.ศ. 2545 ชื่องาน “โรจน์เรืองเมืองศิลป์” เป็นคำย่อมาจากอุบลเมืองนักปราชญ์ รุ่งโรจน์
ศาสตร์ เรืองรองศิลป์ถิ่นไทยดี ททท.ได้เลือกงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี เป็น
งานโดดเด่นที่สุด

พ.ศ. 2546 ชื่องาน “สืบศาสตร์สานศิลป์” เนื่องจากงานประเพณีแห่งเทียนพรรษาเป็นการ
สืบทอดศาสนา และสืบสานจากงานศิลปะดังกล่าวที่ว่า เทียนพรรษาคือภูมิศิลปะแห่งศรัทธา

พ.ศ. 2547 ชื่องาน “ทวยราษฎร์ไฝ่ธรรม งานล้ำเทียนพรรษาเทิดไท้ 72 พรรษา มหาราชินี”

ขบวนเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ ปี พ.ศ. 2547

พ.ศ. 2548 ชื่องาน “น้อมรำลึก 50 ปี พระบารมี แผ่นดินเกล้า ชาวอุบลฯ”

พ.ศ. 2549 ชื่องาน “60 ปีบารมีแผ่ไพศาล งามตระการเทียนพรรษา เทิดราชัน”

พ.ศ. 2550 ชื่องาน “สูงเฮืองเมืองธรรม เลิศล้ำเทียนพรรษา ปวงประชาพอเพียง”

พ.ศ. 2551 มีชื่อว่า “เมืองอุบลฯ บุญล้ำล้ำ บุญธรรมบุญทาน สืบสาน ดำเนินเทียน”

ดังนั้น เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี จึงมีความเลิกล้ำเลอค่า มาโดยลำดับ นับ 100 ปี
เหนือ จังหวัดอื่นใดในสยาม ด้วยเหตุผล 5 ประการ ดังนี้

1. อุบลราชธานี เป็นเมืองพุทธศาสนา ที่มีวัดมากที่สุดในประเทศไทย มีพระสงฆ์ชั้นสมเด็จถึง 4 องค์ คือ สมเด็จมหาวิระวงศ์ พระอริยวงศาจารย์ พระครูวิโรจน์รัตโนบล พระอุมาลี คุณุปมาจารย์ ฯลฯ
2. ชาวอุบลฯ เป็นผู้ใจเป็นกุศล ใฝ่ธรรม มีความเชื่อว่าการถวายเทียนพรรษาเป็นผลให้เกิด ความเลิกล้ำเลอค่ามีปัญหาเจ็บแสบ
3. อุบลราชธานี ตั้งอยู่ ดงอู่ผึ้ง ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการทำเทียนพรรษา รวงผึ้งอุดม สมบูรณ์ ทางสำนักพระราชวังได้นำผึ้ง จากจังหวัดอุบลราชธานีไปเพื่อทำเทียน พระราชทาน
4. ชาวอุบลฯ ให้ความใส่ใจ และพิถีพิถันในการถวายสิ่งใด ๆ แต่พระรัตนตรัย ซึ่งถือว่าเป็นการ ขัดเกลาคจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ จะไฉ่ฉงาม ทั้งร่างกายและจิตใจ
5. ชาวอุบลฯ มีสกุล ช่างทุกสาขาวิชาศิลปะ จึงสามารถสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้อย่าง วิจิตรบรรจงตามจินตนาการ เพื่อสนองเจตนา แด่บรรพชน

ภูมิปัญญาเทียนพรรษาอุบลราชธานีสู่สากล

ศุวิซช กุณผล

ข้อความข้างบนนี้เป็นชื่อการสัมมนาทางวิชาการที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จังหวัดอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีร่วมกันจัดขึ้น โดยมีพิธีเปิดการหล่อเทียนด้วยเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2550 ณ ห้องประชุมโกมุท และลานพุทธสถาน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

การสัมมนาครั้งนี้ ผู้เขียนได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ “เล่าขานตำนานเทียนอุบลราชธานีสู่สากล” ร่วมกับ ดร.บำเพ็ญ ณ อุบล โดยมีอาจารย์ปัญญา แพงเหล่า ดำเนินรายการ ในการบรรยายผู้เขียนได้กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับเทียนพรรษาเพื่อความง่ายของผู้ฟังการบรรยายโดยแต่ละข้อมีคำว่า “วิ” นำหน้าดังนี้

1. วัฒนาการงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี
2. วิฤทธิการณ์ประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี
3. วิพากษ์วิจารณ์ประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี
4. วิเคราะห์วิจัยประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี
5. วิธีแก้ไขปัญหาประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี
6. วิสัยทัศน์ประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี
7. วิเทศสัมพันธ์ประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี

การบรรยายแต่ละประเด็นได้นั้นสารเนื้อหาตามเวลาที่กำหนด แต่การเขียนบทความนี้มีหน้ากระดาษจำกัด จึงขอยกตัวอย่างบางประเด็นแต่ละ หัวข้อนำเสนอต่อไปนี้

1. วัฒนาการงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี

เดิมชาวบ้านพื้นเทียนยาวรอบศีรษะไปถวายพระสงฆ์ ต่อมานำเทียนเล่มเล็กมามัดรวมกันเป็นลำต้นเรียกว่า “เทียนมัดรวมติดลาย” จนกระทั่ง พ.ศ.2444-2479 กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ ทรงริเริ่มให้ชาวเมืองร่วมกันหล่อเทียนต้นใหญ่โดยมีกุศโลบาย “หลอมเทียน หลอมบุญ หลอมใจ” ลดช่องว่างระหว่างชนชั้น ช่องว่างระหว่างฐานะ ความยากคิมีจน ต่างคนก็นำบั้งเล็กใหญ่ตามฐานะความเป็นอยู่มาหลอมในกระทะทองเหลืองใหญ่ใบเดียวกัน ได้ต้นเทียนต้นเดียวกัน มีส่วนเป็นเจ้าของร่วมกัน ได้บุญกุศลเท่าเทียมกัน ก่อให้เกิดความรักสมัครสมานสามัคคีของชาวกุ่มวัด/ชุมชน การหล่อเทียนเป็นต้นใหญ่ ได้เป็นแบบอย่างในการทำเทียนแบบติดพิมพ์แกะสลักมาจนปัจจุบัน มีต้นแบบมาจาก “หลอมเทียน หลอมบุญ หลอมใจ” เช่นเดียวกัน

2. วิฤทธิการณ์งานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี

เมื่อประมาณ พ.ศ.2510 “พุทธสมาคมอุบลราชธานี” ได้จัดให้มีการสัมมนาประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี สรุปได้ว่า

การทำเทียนพรรษาเพื่อประกวดประชันขันแข่งแก่งแย่งกัน ก่อให้เกิดความแตกแยก ทะเลาะเบาะแว้งกัน อาฆาตเคียดแค้น ไม่สร้างความสามัคคีไม่เป็นผลดีต่อบ้านเมือง อีกทั้งสิ้นเปลืองเงินทองของวัด โดยไม่คุ้มค่า จึงมีมติให้ทุกคุ้มวัดหยุดทำเทียนพรรษาให้มาบริจาคที่พุทธสมาคมเพียงแห่งเดียว เพื่อทำเทียนให้เหมือนกันหมดทุกวัด จะได้ไม่ต้องประกวดกันเวลามารับเทียนห้ามมีขบวนแห่รื่นเริงใด ๆ จะได้ไม่ผิดใจกัน

บรรยาการงานเข้าพรรษาอุบลราชธานีปีนั้นอ้างว้าง หว้าเหว่ เงียบเหงา เศร้าซึม มีการรวมตัวของชาวบ้านต่อต้านการกระทำของพุทธสมาคมจนเหตุการณ์เกิดบานปลายทางการต้องแก้ไขสถานการณ์ให้งานแห่เทียนพรรษาเป็นไปตามศรัทธาของชาวคุ้มวัดต่าง ๆ ตามเดิม แล้วกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้การจัดงานฯ รัดกุมเรียบร้อยขึ้น

3. วิพากษ์วิจารณ์งานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี

เมื่อ พ.ศ.2530 หลังจากที่ ททท. ได้สนับสนุนให้งานประเพณีแห่เทียนพรรษาเผยแพร่ไปทั่วโลก (เมื่อปี พ.ศ.2520) งานได้เจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ พลตรี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช อดีตนายกรัฐมนตรี ได้วิพากษ์วิจารณ์งานแห่เทียนพรรษาใน นสพ.สยามรัฐมีใจความสำคัญว่า “การที่คนอุบลฯ หลงใหลได้ปลื้มกับประเพณีแห่เทียนพรรษาอย่างไม่ลืมหูลืมตา ถือว่าประเพณีที่ดีไว้รอดแขกเมือง เป็นจุดขายได้ทั้งในและต่างประเทศทำให้สรรหาสิ่งแปลกใหม่มาเสริมงานเข้าพรรษาจนหน้าตาแปรเปลี่ยน แทนจะจำประเพณีดั้งเดิมไม่ได้ สงสารคนที่ดันดันตากไถลทั่วโลกมาดู ได้เห็นแต่กระพี้หามีแกนแท้ไม่ ขอถามว่าเป็นการ “ส่งเสริม” หรือ “ทำลาย” ประเพณีกันแน่”

4. วิเคราะห์วิจารณ์งานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี

เมืองงานประเพณีแห่เทียนพรรษา มีปัญหาด้านต่าง ๆ อันเป็นผลกระทบต่อส่วนรวม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีและมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้มีบทบาทสำคัญในการวิเคราะห์วิจัย โดยใคร่ครวญ แยกปัญหาออกเป็นส่วนๆ รวมทั้งค้นคว้า เพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชาการ เพื่อให้งานนี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยทุกประการ เช่นการสัมมนาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เรื่อง “สืบสานอุดมการณ์อุบลเมืองนักปราชญ์” มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การประกวดเทียนพรรษาหลายประการ ต่อมามีการสัมมนาเรื่อง “เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี : อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต ที่ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อ 10 เมษายน 2547 จัดโดยมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ทำให้เทียนพรรษาเป็นภูมิปัญญาของชาวอุบลฯ โดยแท้จริงตั้งแต่นั้น

5. วิธีแก้ไขปัญหางานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี

ปัญหางานประเพณีแห่เทียนพรรษามีมากมายหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการประกวดประชันขันแข่งกันจนเกินงาม ควรแข่งขันอย่างสร้างสรรค์ / สมานฉันท์ / กัลยาณมิตร โดย

แบ่งประเภทการประกวดกระจายออกไปให้ผู้เริ่มพัฒนาฝีมือมีโอกาสชนะ / ขึ้นชมร่วมกัน

วิธีการแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณดำเนินงานนี้ แต่ละปีมีปัญหาตลอดต้องหาทางแก้ไขเป็นปีๆ ไป ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนางานประเพณีแห่เทียนพรรษา อย่างเป็นรูปธรรมที่มั่นคง ตัวอย่างเช่น “กองทุนชาวอุบลฯ คนละบาทอนุรักษ์เทียนนักปราชญ์เมืองอุบลฯ” เป็นต้น

6. วิสัยทัศน์งานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี

มีความหมายว่าต้องคิดกว้าง มองไกล ใฝ่สูงมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานประเพณีแห่เทียนพรรษา เพื่อส่งเสริมเชิดชูพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นเป้าหมายหลัก การจัดงานจึงควรเป็นไปด้วยความงดงามทั้งศิลปะและวัฒนธรรม มีความเรียบง่าย ประหยัด พอดีพองาม พอเหมาะพอควร พอเพียงไม่สร้างภาระแก่ชุมชน มีบรรยากาศที่อบอุ่นในลักษณะกัลยาณมิตร และความร่วมมือร่วมใจของชุมชน ขนาดของเทียนพรรษาจึงควรจัดทำให้ออกมาเหมาะสมกับงบประมาณ มีความละเอียดอ่อนสวยงามในรูปลักษณะมีความหมายเผยแพร่พุทธธรรมนำไปประพฤติปฏิบัติเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตตลอดไป

7. วิเทศสัมพันธ์งานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี

คือความสัมพันธ์กับต่างประเทศ หมายถึง การไปสู่สากลตามชื่อการสัมมนาครั้งนี้จะต้องตระหนักในการยึดมั่น “แก่นแท้ของเทียนพรรษา” เป็นสิ่งสำคัญ การสัมพันธ์สู่สากลให้ผสมกลมกลืนกันอย่างลงตัว ไม่ขัดเจนในลักษณะ “อนุรักษ์ของเดิมก่อนส่งเสริมของใหม่” มีตัวอย่างที่ดีคือการออกแบบพระอุโบสถวัดสุปฏิหารามพระอารามหลวงที่ส่วนบนเป็นแบบไทย ส่วนกลางเป็นยุโรป ส่วนล่างเป็นขอมโบราณ 3 สกุลช่างอยู่ห่างกันคนละซีกโลก แต่กลมกลืนกันได้

จนึกคิดอยู่เสมอว่า “ประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นทุนทางสังคมที่สะสมนับ 100 ปี มีจิตวิญญาณและเป็นเอกลักษณ์ของอุบลราชธานี ที่ต้องอนุรักษ์ไว้ให้ยืนยงคงอยู่คู่เมืองอุบลฯ ตลอดไป

สู่เมืองเมืองธรรม เลิศล้ำเทียนพรรษา ปวงประชาพอเพียง

สุวิรัช คุณผล

เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี จึงมีความเลิศล้ำ เลือค่ามาโดยลำดับนับ 100 ปี ด้วยเหตุผลสำคัญ 6 ประการ คือ

1. สมญานาม “เมืองแห่งดอกบัวงาม” ความหมายโดยนัย อุบลราชธานีเป็นเมืองพุทธศาสนาประดิษฐานมั่นคงที่มีวัดมากที่สุดในประเทศไทย มีพระสงฆ์ชั้นสมเด็จถึง 4 องค์ คือ สมเด็จพระมหาวิระวงศ์ (ติสโส อ้วน) สมเด็จพระมหาวิระวงศ์ (พิมพ์ ทุมมธโร) สมเด็จพระมหาวิระวงศ์ (มานิต ถาวโร) เกิด พ.ศ.2460 ที่บ้านบ่อชะเนง ตำบลหนองแก้ว อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอุบลราชธานี (ปัจจุบันในเขตจังหวัดอำนาจเจริญ) มีพระอริยสงฆ์ที่มีชื่อเสียงทั้งในสายคันถธุระ อาทิ พระอริยวงศาจารย์ (ส่วย) ท่านพนธุโล (ดี) ท่านเทวธมมี (ม้าว) พระอริยกวี (อ่อน) พระครูวิโรจน์รัตโนบล (บุญรอด นนฺโตโร) พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจันโท) ฯลฯ และสายวิปัสสนากรรมฐาน อาทิ พระอาจารย์สีทา ชยเสโน พระอาจารย์เสาร์ กนฺตสีโล พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ พระอาจารย์สิงห์ ขนฺตยาคโม พระอาจารย์ขาว อนาลโย พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ฯลฯ เป็นต้น

2. ชาวอุบลฯ เป็นผู้มีน้ำใจเป็นกุศล ใฝ่ธรรม มีความเชื่อว่า การถวายเทียนพรรษาเป็นผลให้บังเกิดปัญญาเยียบแหลม มีความเฉลียวฉลาด สมกับเป็นพลเมืองเมืองนักปราชญ์

3. อุบลราชธานี ตั้งเมืองที่ ดงอู้อย่าง ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการทำเทียนพรรษา รวงผึ้งอุดมสมบูรณ์มาจนปัจจุบัน สำนักพระราชวังได้นำขี้ผึ้งที่จังหวัดอุบลราชธานีไปเพื่อทำเทียนพระราชทาน เพราะที่อุทยานแห่งชาติ “ภูจองนายอย” ซึ่งอยู่ติดพรมแดนประเทศไทยกับประเทศลาวและเขมร เป็นดงอู้อย่างอีกแห่งหนึ่งของอุบลราชธานี

4. ชาวอุบลฯ ให้ความสนใจและพิถีพิถันในการถวายสิ่งใดๆ แต่พระรัตนตรัย จะต้องสวยสดงดงามเป็นพิเศษ เพราะถือว่าเป็นการขัดเกลาจิตใจ ให้สะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส จะได้งดงามทั้งร่างกายและจิตใจ ดังพญาสุภายิตได้กล่าวไว้ว่า “แนวไค้ถวาย (ถวาย) เจ้าหัว ต้องให้งาม เฮาสีได้งาม นำแผ่น” แปลความหมายได้ว่า สิ่งใด ๆ ที่นำถวายให้พระสงฆ์ต้องเป็นสิ่งที่ดีงามที่สุด เราจะไ้ดงามทั้งกายและใจ บรรพชนได้อบรมสั่งสอนเรื่องนี้มาแต่อดีตกาล ถูกหลานสืบสานจนเป็นธรรมเนียมต่อมาจนปัจจุบัน

5. อุบลราชธานีมีสกุลช่างทุกสาขาวิชาช่างศิลปะ จึงสามารถรังสรรค์ผลงานออกมาได้อย่างวิจิตรบรรจงตามจินตนาการ เพื่อสนองเจตนาและสอดคล้องกับความเชื่อของบรรพชนตามข้อ 4

6. ประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี มีเจตนาส่งเสริมพระพุทธศาสนา บูชาพระรัตนตรัยตามเป้าหมายดั้งเดิม อีกประการหนึ่งเป็นการถวายสักการะพระมหากษัตริย์ ในวโรกาส

พระราชพิธีสำคัญ แต่ละปีโดยลำดับตลอดมา ชาวอุบลราชธานีได้น้อมเกล้าฯ ถวายความจงรักภักดี โดยทั่วกัน

เนื่องจากประเพณีแห่เทียนพรรษา เกิดจาก “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” สืบสานเป็น “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ก่อให้เกิด “ภูมิพลังเมือง” สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ประชาคมเป็นปึกแผ่นมั่นคง แก้ไขปัญหาสำคัญของชาติได้ในการร่วมเป็น “ภูมิพลังแผ่นดิน”

ดังนั้น ประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานีจึงเชิดชูเทิดทูน 3 สถาบันสำคัญสูงสุด คือ

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดำรงจิรัฐติกาล

หลอมใจถวายเทียนพรรษา น้อมบูชาพระรัตนตรัย

ศรัทธาธรรมนำชาติไทย ถวายไถ้มหาราชัน

ชาวเมืองอุบลราชธานีต้องนึกคิดไว้ว่า “ประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นทุนทางสังคม ที่บรรพบุรุษสั่งสมนับร้อยปี มีจิตวิญญาณและเป็นเอกลักษณ์ของอุบลราชธานี การนำงานประเพณีแห่เทียนพรรษาสู่สากลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จำเป็นต้องยึดมั่นแก่นแท้ของเทียนพรรษาเป็นสิ่งสำคัญ แล้วผสมผสานภูมิปัญญาดั้งเดิมให้กลมกลืนกันอย่างลงตัว ไม่ขัดเจนในลักษณะ “อนุรักษนิยมของเดิมก่อนส่งเสริมของใหม่” จึงเป็นหน้าที่ของลูกหลานชาวเมืองอุบลที่ต้องอนุรักษ์และสืบสานให้ประเพณีเทียนพรรษายืนยงคงอยู่คู่อุบลราชธานีตลอดไป

เมืองอุบลฯ บุญล้นล้ำ บุญธรรม บุญทาน สืบสานตำนานเทียน

สุวิรัช คุณผล

ตามข้อความหัวเรื่องข้างบนนี้ เป็นชื่อ “งานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี ปี 2551” มีความหมาย แสดงออกซึ่งเอกลักษณ์อุบลราชธานีตั้งแต่อดีตกาลจนปัจจุบัน

มงคลนาม “อุบลราชธานี” มีสมญานามว่า “เมืองแห่งดอกบัวงาม” ซึ่งดอกบัวเป็น พฤษภชาติที่มีคติธรรมทางพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง อุบลราชธานีจึงมีวัฒนธรรมประเพณี ทำบุญทุก ๆ เดือนตลอดปี ดังนี้

1. วัฒนธรรมประเพณีของชาวจังหวัดอุบลราชธานี

วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอีสานที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะ คือการยึดถือ ฮีตสิบสอง คองสิบสี่ ฮีตสิบสอง คือจารีต ที่ปฏิบัติแต่ละเดือน ตลอดปี จนเป็นประเพณีสืบต่อมาด้วยความศรัทธา ในบวรพระพุทธศาสนาบางประเพณีเกี่ยวกับอาชีพบาง แต่ก็นำเข้าพิธีกรรมทางศาสนาเพื่อมีโอกาส ได้ทำบุญด้วย

ดร. ปรีชา พินทอง (อดีตพระศรีธรรมโศภณ ปรีชา ปริญญาโน ป.ธ.9) ให้รายละเอียด เกี่ยวกับฮีตสิบสอง หรือประเพณี 12 เดือน ซึ่งพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เดือนอ้ายหรือเดือนเจียง ทำบุญเข้ากรรม พระสงฆ์ผู้ต้องอาบัติ ต้องอยู่กรรมจึงจะ พ้นอาบัติ

2. เดือนยี่ ทำบุญคูณลาน เพราะเดือนยี่ชาวนานำข้าวขึ้นยุ้งฉาง จะต้องทำพิธีสมโภช พระแม่โพสพก่อน โดยทำบุญที่ลานนวดข้าว ให้เกิดความเป็นสิริมงคล (คูณ เป็นภาษาอีสาน แปลว่าเป็นสิริมงคลหรือนำโชคกลับมาให้) บุญคูณลานคือพิธีทำขวัญข้าวขึ้นเอง

3. เดือนสาม ทำบุญข้าวจี เพราะเดือนสามชาวนาจะนำข้าวขึ้นยุ้งฉางแล้วได้ข้าวใหม่ รับประทานเรียกว่า “กินข้าวใหม่” จึงควรทำบุญก่อน เชื่อว่าจะได้อานิสงส์มาก บุญข้าวจี เรียกอีก อย่างหนึ่งว่า บุญเดือนสามวิธีทำข้าวจีนั้น ใช้ไม้เสียบเข้าไปในปิ่นข้าวเหนียว โยเกลือ แล้วปิ้ง ให้สุก

4. เดือนสี่ ทำบุญเวส หรือบุญพระเวส หมายถึง ทำบุญที่มีการเทศน์พระเวสหรือ มหาชาติซึ่งเป็นเรื่องชาดก ที่แสดงจริยาวัตรของพระพุทธเจ้า ครั้งที่พระองค์เสวยพระชาติเป็นพระ เวสสันดร

5. เดือนห้า ทำบุญสงกรานต์ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “บุญสงกรานต์” มีการสงฆ์ น้ำ พระพุทธรูป พระสงฆ์ และรดน้ำผู้หลักผู้ใหญ่

6. เดือนหก ทำบุญบั้งไฟ หรือบุญบ้องไฟ เป็นการทำเพื่อบูชาพญาแถน (แถน ตรงกับ ภาษาจีนว่า เทียน แปลว่า ท้องฟ้า) ชาวอีสานเชื่อว่าพญาแถนเป็นผู้มีฤทธิ์ เป็นผู้บันดาลให้ฝนตกลงมาสู่โลกมนุษย์

7. **เดือนเจ็ด** ทำบุญช่าชะ หรือบุญชำระ ชาวอีสานถือว่า ในช่วงเวลา 1 ปี เราจะมีมลทินในใจ หรือมีความเคืองร้อนต่าง ๆ ถ้าไม่ลบล้างด้วยการทำบุญช่าชะ จะมีมลทินต่อไปจะไม่อยู่เย็นเป็นสุข จึงพากันทำบุญด้วยการนิมนต์พระมาสวดพุทธมนต์ ประพรมน้ำมนต์เพื่อชำระเสนียดจัญไร และทำบุญบูชาบรรพบุรุษมีการเซ่นสรวงหลักบ้านหลักเมือง

8. **เดือนแปด** ทำบุญเข้าพรรษา พอถึงเดือนแปด พระสงฆ์จะจำพรรษา ญาติโยมก็จะทำบุญจนครบ 3 เดือน ประเพณีที่สำคัญในวันเข้าพรรษามีการถวายผ้าอาบน้ำฝน ถวายดอกไม้ ธูปเทียน รักษาศีลภาวนา การถวายเทียนพรรษา กลายมาเป็นประเพณีแห่เทียนในปัจจุบัน

9. **เดือนเก้า** ทำบุญข้าวประดับดิน ข้าวประดับดิน คือ ข้าวที่ทำเป็นห่อๆ โดยมากนิยมทำเป็น 2 ห่อ คือ ควากับหวาน แล้วเอาไปทิ้งไว้บนพื้นดินตามบริเวณวัดแต่เช้ามืด เพื่ออุทิศให้เปรตญาติ ซึ่งจะขึ้นมาจากภพของตน มารับเอาผลทานที่มีผู้อุทิศไปให้

10. **เดือนสิบ** ทำบุญข้าวสาก หมายถึง สลากภัตสำหรับถวายพระ ถ้ามีพระมากให้เขียนชื่อญาติโยมเพื่อให้ภิกษุจับสลาก จับได้สำหรับของใคร เจ้าภาพก็นำไปถวายพระภิกษุรูปนั้นเป็นการถวายไทยทานไปในตัว

11. **เดือนสิบเอ็ด** ทำบุญออกพรรษา เพราะพระสงฆ์จำพรรษาครบ 3 เดือนแล้วจะออกพรรษาปวารณาเพื่อรับกฐินตามพุทธานุญาตต่อไป ญาติโยมจะได้ทำบุญ มีการปล่อยเรือไฟ การถวายปราสาทผึ้งเป็นพุทธบูชา

12. **เดือนสิบสอง** ทำบุญกฐิน ญาติโยมนำกฐินไปทอดทุกอาราม นอกจากนี้ในท้องที่ซึ่งอยู่ใกล้กันจะมีการแข่งเรือ (ชาวอีสานเรียกว่า “ส่วงเรือ”)

พึงสังเกตด้วยว่าประเพณีแต่ละอย่างในประเพณีสิบสอง ล้วนแต่มีชื่อขึ้นต้นว่าบุญ หมายถึงประเพณีที่มุ่งการทำบุญเป็นสำคัญ

อุบลราชธานีจึงมีบุญล้นล้ำ ทั้งบุญธรรม บุญทาน แต่ละเดือนตลอดปี

1. สืบสานตำนานเทียน ต้นแบบประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานี

สมัยแรก (ประมาณ พ.ศ.2335-2443) เทียนเวียนหัว มีครวมติดลาย ชาวบ้านนำเทียนที่ฝั้นเองนำมามัดรวมกับแกนกลางแล้วติดลายให้สวยงาม นำไปถวายพระสงฆ์ในการทำบุญเข้าพรรษา คือบุญเดือนแปด

สมัยที่ 2 (พ.ศ.2444-2479) หลอมเทียน หลอมใจ หลอมบุญ

เมื่อครั้งพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงสรพลธิประสงค์พระเจ้าน้องยาเธอในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำรงตำแหน่งข้าหลวงต่างประเทศสำเร็จราชการมณฑลอีสานประทับที่เมืองอุบลราชธานีทรงเห็นการแห่บุญบั้งไฟที่วัดหลวงริมแม่น้ำมูล เกิดเหตุบั้งไฟตกลงมาถูกชาวบ้านตาย อีกทั้งชาวบ้านที่มาร่วมงานต่างกินเหล้าเมายา เกิดการทะเลาะวิวาทชกต่อย ตีรันฟันแทงกันถึงแก่ล้มตาย จนมีคำกล่าวเป็นพยานาษาอีสานว่า “ปีใดบั้งไฟตีรันฟันแทงกัน มัน

เสียดายแบ่งข้าวหมา” มีคจามหมายว่า หากปีใดที่ไม่มีการทะเลาะวิวาทกัน จะรู้สึกเสียดายแบ่งที่ใช้หมักสุรา เสด็จในกรมทรงเห็นว่าเป็นเรื่องไม่ดี อีกทั้งประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นประเพณีที่นับถือเทพเจ้า (แถน) ตามธรรมเนียมของศาสนาฮินดู พระองค์จึงทรงสั่งให้งดเว้นการจัดงานบุญบั้งไฟอีกต่อไป และให้ใช้ประเพณีถวายเทียนพรรษาเป็นพุทธบูชาตามธรรมเนียมของชาวพุทธโดยแท้จริงเมืองอุบลราชธานีจึงมีประเพณีแห่เทียนพรรษานับแต่นั้นสืบมา

ในสมัยนี้มีการหล่อเทียนต้นใหญ่ เนื่องจากเห็นว่าการมัดเทียนขนาดเล็กรวมเข้าด้วยกันเป็นงานที่ทำได้ง่าย ประกอบกับพระองค์ทรงเห็นการถวายเทียนต่างคนต่างทำ จึงทรงเป็นผู้ริเริ่มให้ชาวเมืองอุบลราชธานีรวมกันหล่อเทียนต้นใหญ่ มอบให้ชาวบ้านทำเป็นกลุ่มใหญ่หรือทำเป็นคุ้มวัด มีกรรมการเมืองคอยดูแลแต่ละคุ้มวัดการจัดทำเป็นต้นเทียน ถือเป็นงานใหญ่ใช้แรงคนมาก ใช้เวลามาก และสิ้นเปลืองทุนทรัพย์ อีกทั้งชาวบ้านส่วนใหญ่ต้องการทำบุญอยู่แล้ว จึงมีกุศโลบาย “หลอมเทียน หลอมใจ หลอมบุญ” ลดช่องว่างระหว่างชนชั้นลดช่องว่างระหว่างฐานะ ไม่ว่าจะยากดีมีจนนำขี้ผึ้งเล็กใหญ่มาหลอมละลายในกระทะทองเหลือง อันเดียวกันได้ต้นเทียนต้นเดียวกัน มีส่วนเป็นเจ้าของด้วยกัน ได้บุญได้กุศลเท่าเทียมกัน ก่อให้เกิดความรักสมัครสมานสามัคคีถือว่าเป็น การทำบุญร่วมกัน ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เมื่อร่วมแรงร่วมใจกันทำต้นเทียนเสร็จแล้วให้นำต้นเทียนทุกต้นมารวมกันที่วังของพระองค์ (วังสัจด์) กลางคืนมีมหรสพสมโภชตลอดคืน รุ่งเช้า วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันเข้าพรรษา ทรงให้มีการดักบาตรเลี้ยงพระร่วมกัน เสร็จแล้วก็โปรดฯ ให้ชาวเมือง ที่มีเกวียนได้ประดับตกแต่งโค เกวียน ม้า นำมาเข้าขบวนแห่ โดยไปรวมกันที่หน้าศาลากลางมณฑลในเวลาเที่ยงวันทรงประทานรางวัลแก่ผู้ทำต้นเทียนสวยงาม เมื่อพร้อมกันแล้ว ก็ทรงให้จับสลาก หากต้นเทียนของคณะใดจับสลากถูกวัดไหนต้นเทียนของคณะนั้นก็แห่ไปถวายวัดนั้น ๆ จะเห็นได้ว่าเทียนพรรษาอุบลราชธานี มีการเปลี่ยนทางจากวัฒนธรรมดั้งเดิม (ไท-ลาว) สู่วัฒนธรรมหลวงในช่วงนี้เอง

ดังนั้น การปรับเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้กลายมาเป็นประเพณีหลวงอันเป็นพิธีพุทธศาสนาจึงวิวัฒนาการมาสู่ “งานประเพณีแห่เทียนพรรษา อุบลราชธานี” トラบเท่าทุกวันนี้ โดยมีเป้าหมายเชิดชูพระพุทธศาสนา ชิดมัน “พุทธธรรม” เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ให้อยู่ดี มีสุข สงบร่มเย็น และพอเพียงเป็นแก่นแท้ คุณงามความดีตลอดไป

ประเพณี	ยืนขงไว้	หลายร้อยปี
คุณความดี	คุ้มครอง	คำคุณไว้
บุญล้ำล้ำ	น้อมนำธรรม	ชำระใจ
เทิดทูนไท	ธำรงศาสน์	ชาติรุ่งเรือง

การสืบสานอุดมการณ์อุบลราชธานี เมืองนักปราชญ์

สุวิรัช คุณผล

หัวข้ออภิปราย

- สมญานามนี้ มีมานานนับ 100 ปี มีชื่อเสียงด้านการพัฒนา / แก้ไขปัญหาด้วย “ปราชญ์วิถี”
- คำพังเพยที่ฝังใจคนโคราช มาช้านาน
- โครงการ “โคราชพัฒนา” จากภูมิปัญญาคนเมือง นักปราชญ์ ด้วยปรัชญาที่ว่า “ผสมงาน ผสานใจ เป้าหมายสู่ชนบท” มีหลักการว่า “ข้าราชการเป็นข้าพระองค์ “ในหลวง” ไม่สังกัดกระทรวงใด ไม่ต้องตั้งงบประมาณทำงานด้วยศรัทธา (อาศัยข้าวก้นบาตร หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
- การฟื้นฟู “อุดมการณ์อุบลราชธานีเมืองนักปราชญ์” คนโคราชเป็นผู้ริเริ่มจุดประกายแล้วเจียบหาย เพราะไม่มีงบประมาณดำเนินการ งานก็หยุดเพียงแค่นั้น
- ชาวอุบลฯ ร่วมกันสืบสาน “อุดมการณ์เมืองนักปราชญ์” ด้วยยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี” ไม่ผลัดวันชดวันชด ภูมิพลังเมือง (พลเมือง เมืองอุบลฯ)
- อุบลบานหมานมูนมั่ง มาช้อยกันฮักษาอย่าป้าป้อยทิ้ง “ผู้สืบสอยดา วาฮ้อยปู่ ลูกแทนพ่อ หน่อแทนลำ ลำแทนก้อ” “เชื้อหมากไม้บ่ห่อนหล่น ไกลถก ฝนตกมาหน่อแซมแซมต้น”
- ไม่ผลัดวันชดวันชด เริ่มต้นด้วยผู้ร่วมอุดมการณ์ 70 คน จากอายุ 90-80 /80-70...../30-20 ส่งต่อไม้ผลัดในแนวตั้ง ส่วนแนวราบสรรหาสมาชิกเพิ่ม 1:10 ขยายเป็นจำนวนหมื่น/แสน/ล้านจนเพียงพอต่อความต้องการพร้อมกันคือสัจจะ ตั้งกองทุนชาวอุบลฯ คนละบาท สืบสานอุดมการณ์นักปราชญ์เมืองอุบลฯ เป็นทุนดำเนินการ “ไม้ผลัดวันชดวันชด ภูมิพลังเมือง” มีอุดมคติว่า “นำความดีงามในอดีต มาฟื้นฟู เชิดชูในปัจจุบันเพื่อสร้างสรรค์ สืบสาน สู่ออนาคต” ตามหลักปรัชญาที่ว่า “อดีตที่ดีงามรุ่งเรืองยาวนาน สร้างอนาคตกาลให้รุ่งโรจน์ยาวไกล” มีเป้าหมายให้ “อุบลราชธานี เมืองนักปราชญ์” สมญานามนี้ ยืนยงคงอยู่คู่แผ่นดินไทยตลอดกาล”

แนวโน้มนับถือนเทียนพรรษาในอนาคต

โดย พระสมุห์สำลี ภิภูมฺโม

อนาคตของเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี จะมีชื่อเรียกที่ไพเราะ น่าเป็นห่วงเพราะจะเน้นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับแผ่นป้ายโฆษณาของผู้ให้การสนับสนุนกับทางจังหวัด ที่ห้อยตามเส้นทางแห่เทียน และถนนสายต่าง ๆ ของเมืองอุบล จนเสียทัศนียภาพ ส่วนวัดที่ทำต้นเทียนก็จะมียงบประมาณสนับสนุนน้อย วัดที่ไม่มียงบประมาณในการทำต้นเทียนก็จะหยุดตัวเองลง เพราะไม่คุ้มค่ากับที่ลงทุนถ้าทำพอเข้าร่วมแห่ก็กลัวจะขายหน้า เพราะการจัดงานมุ่งเน้นการประกวดแข่งขันยิ่งนับวันจะหนักขึ้นเรื่อย มากกว่าการสร้างศรัทธาให้เกิดเป็นบุญกุศล

งานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ไม่มีการกำหนดชื่อเรียก แต่เป็นที่รู้กันว่า “งานประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” เท่านั้น หลังจากมีการท่องเที่ยวเข้าร่วมจัดงาน จึงได้มีการกำหนดชื่อเรียกเพื่อประชาสัมพันธ์งานให้ยิ่งใหญ่ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา งานประเพณีเทียนพรรษาฯ มีชื่อเรียกแต่ละปี ดังนี้

- ปี พ.ศ. 2542 มีชื่อว่า “งานแห่เทียนพรรษา เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษามหาราชา” เนื่องจากเป็นปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นที่มาของ “เทียนเฉลิมพระเกียรติฯ” ที่ทุ่งศรีเมือง

- ปี พ.ศ. 2543 มีชื่อว่า “หลอมบุญบูชา ถวายไถ่ทรมินทร์” มีความหมายว่า การหล่อเทียนพรรษาของชาวอุบลฯ เพื่อบำเพ็ญกุศลร่วมกับการหล่อหลอมจิตศรัทธาให้เป็นหนึ่งเดียวเปรียบประดุจการหล่อหลอมบุญบูชา เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระองค์พระมหากษัตริย์

- ปี พ.ศ. 2544 มีชื่อว่า “งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบลฯ” เนื่องจากเทียนพรรษาได้วิวัฒนาการไปจาก “ภูมิปัญญาดั้งเดิม” จนแทบจะจำเค้าโครงแต่โบราณไม่ได้จึงได้มีการหันกลับมาทบทวนการจัดงานแห่เทียนพรรษามาตามภูมิปัญญาชาวอุบลฯ ตั้งแต่ดั้งเดิม

ภาพประกอบ : ต้นเทียนที่ชนะเลิศปี 2544

ภาพประกอบ : ต้นเทียนชนะเลิศปี 2545

- ปี พ.ศ. 2545 มีชื่อว่า “โรจน์เรืองเมืองศิลป์” ด้วยเหตุที่ ททท. ได้เลือกงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เป็นงานที่โดดเด่นที่สุดของประเทศในเดือนกรกฎาคมตามโครงการ “เที่ยวทั่วไทย ไปได้ทุกเดือน” จึงจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดเดือน อาทิ ให้เชิญช่างศิลป์นานาชาติประมาณ 15 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ จีน ญี่ปุ่น มาร่วมแข่งขันแกะสลักขี้ผึ้งตามสไตล์งานศิลปะต่างชาติ มีนักท่องเที่ยวมาจากทั่วโลกมาชมงานตลอดทั้งเดือนกรกฎาคม 2545 ชื่องาน “โรจน์เรือง เมืองศิลป์” เป็นคำย่อมาจากคำเต็มที่ว่า “อุบล ฯ เมืองนักปราชญ์ รุ่งโรจน์ศาสตร์เรืองรองศิลป์ถิ่นไทยดี”

ภาพประกอบ: ดันเทียนที่ชนะเลิศปี 2546

ภาพประกอบดันเทียนชนะเลิศปี 2547

- ปี พ.ศ. 2546 มีชื่อว่า “สืบศาสตร์สานศิลป์” เนื่องจากงานประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นการ “สืบทอดศาสนาและสืบสานงานศิลปะ” ดังคำกล่าวที่ว่า “เทียนพรรษาคือภูมิศิลปะแห่งศรัทธา” เพื่อความกระชับจึงใช้ชื่อว่า “สืบศาสตร์ สานศิลป์” แต่โดยเหตุที่มีผู้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า คำว่า “ศาสตร์” มีความหมายกว้างกว่าชื่องานจึงเป็น “สืบศาสตร์ สานศิลป์” ด้วยเหตุนี้

- ปี พ.ศ. 2547 มีชื่อว่า “ทวยราษฎร์ ใฝ่ธรรมงามล้ำเทียนพรรษา เทิดไท้ 72 พรรษา มหาราชนี” เนื่องจากเป็นปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระแม่-แม่พระของแผ่นดิน

- ปี พ.ศ. 2548 มีชื่อว่า “น้อมรำลึก 50 ปีพระบารมีแผ่คลุมเกล้าฯ ชาวอุบลฯ” เนื่องจากว่าเมื่อวันที่ 16 - 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ลั่นเกล้าฯทั้งสองพระองค์ได้เสด็จเยือนอุบลราชธานี ยังความปลาบปลื้มปิติแก่ชาวอุบลเป็นล้นพ้นเพราะตั้งแต่สร้างเมืองมาเกือบ 200 ปี ยังไม่เคยมีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดเสด็จเยี่ยมหรือทรงใกล้ชิดกับ ราษฎรอย่างไม่ถือพระองค์

ภาพประกอบ : ต้นเทียนที่ชนะเลิศปี 2548

ภาพประกอบ : ต้นเทียนชนะเลิศปี 2549

- ปี 2549 มีชื่อว่า “60 ปี พระบารมีแผ่ไพศาลงานตระการเทียนพรรษา เทิดราชัน” เนื่องในศุภวาระที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ 60 ปีในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2549 นับเป็นการครองราชย์สมบัติยาวนานที่สุดในประเทศไทยซึ่งในโอกาสอันเป็นมหามงคลนี้ ชาวอุบลฯจึงร่วมกันแสดงถึงความจงรักภักดีและความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อพสกนิกรชาวไทย

การจัดทำคันเทียบประเภทแกะสลัก

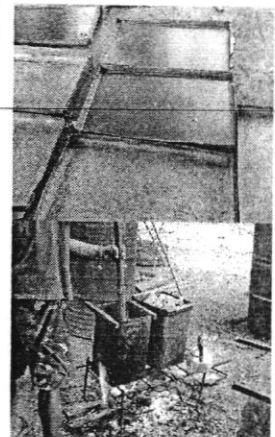
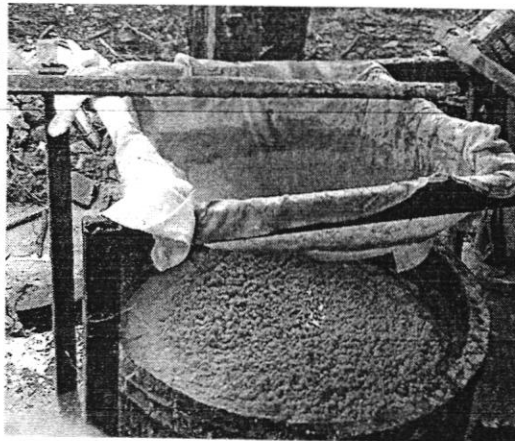
ธีรารักษ์ บุญสุข

คันเทียบประเภทแกะสลัก เป็นคันเทียบสมัยใหม่ ทำเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2502 โดย นายคำหมา แสงงาม คันเทียบคันหนึ่งจะใช้ซี่ฝั้งประมาณ 70-100 กิโลกรัม โดยใช้ซี่ฝั้งดีผสมกับซี่ฝั้งชนิดไม่ดี ในอัตราส่วน 5 ต่อ 1 หลังจากหล่อและกลึงคันเทียบแล้ว จะเริ่มแกะสลักคันเทียบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ออกแบบลายที่จะแกะสลัก โดยการร่างทั้งส่วนฐานลำต้นและยอดเทียบ ใช้เครื่องมือแกะสลักซึ่งจะมีการเซาะ เจาะ จีด และขุด ให้เป็นรูปสามมิติ เหมือนของจริง หรือรูปที่ร่างไว้ตามจินตนาการ แกะในส่วนที่บดพร่องในระหว่างการแกะสลัก อาจมีการผิดพลาดได้ เช่น รูปที่แกะมีขนาดเล็กหรือใหญ่เกินไป หรือบางส่วนแตกหัก ก็ต้องแก้ไขปรับปรุงให้เรียบร้อย

วัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำคันเทียบประเภทแกะสลัก

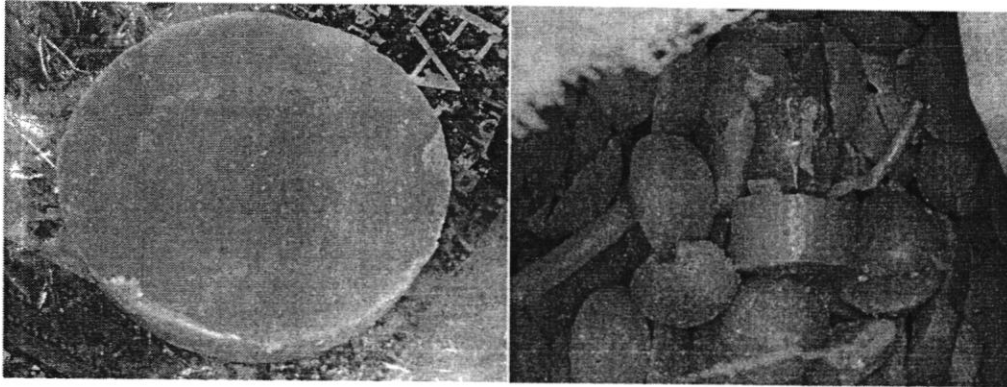
1. เทียนสีเหลือง หรือสีหมากสุก
2. แกนที่ทำจากท่อเหล็กหรือไม้ หรือท่อปูน
3. ปูนพลาสติกอร์ใช้สำหรับปั้นหุ่น
4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการคันเทียบ
 - 4.1 ถาดเทียบที่ทำจากแผ่นสังกะสีหรือแผ่นเหล็กทำเป็นถาดสี่เหลี่ยม ขอบสูง 1 นิ้ว หรือมากกว่าก็ได้
 - 4.2 ถังหรือปั๊มใช้สำหรับคัมเทียบ
 - 4.3 ถ่านหรือฟืนหรือแก๊สใช้สำหรับคัมเทียบ
 - 4.4 พวงชักฟอกผสมน้ำ สำหรับใช้ทาเวลาแกะจะได้ง่ายขึ้น

ส่วนประกอบของลำต้นต้นเทียน

1. เทียนสีเหลืองหรือสีหมากสุก

เทียนสีเหลืองจะมีสีสวยงามในเวลากลางวันแต่จะไม่ชัดเจนเวลาตอนกลางคืนเมื่อเทียบกับเทียนสีหมากสุก เพราะสีเข้มจะทำให้แสงเงาของลายชัดเจนมากกว่า การมองจะมีมิติมากกว่า แต่สีเหลืองจะดูสะอาดกว่า

2. แกน

ปัจจุบันนี้นิยมทำจากท่อเหล็กเพราะหาได้ง่าย เนื่องจากวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองจะไม่มีไม้ไผ่ที่จะนำมาทำแกน หรือต้นไม้ที่มีความตรงนั้นหาได้ยาก จึงหันมาเลือกวัสดุที่หาง่ายตามชุมชน และท่อเหล็กนั้นมีความแข็งแรงทนทาน ปลอดภัยในการติดตั้ง

3. ปูน

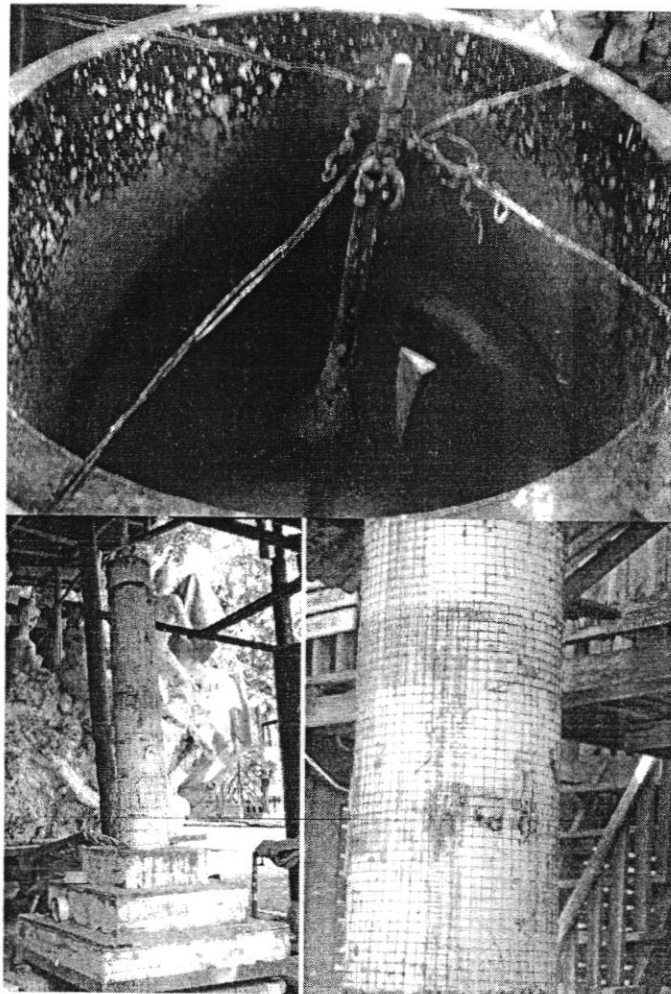
ปูนที่ใช้สำหรับปั้นหุ่น นิยมใช้ปูนพลาสเตอร์มากกว่าปูนซีเมนต์ เพราะจะต้องปั้นให้เสร็จและแห้งในเวลาอันสั้น และช่างจะได้ทำการติดเทียนและแกะสลักได้ทันที ถ้าหากเป็นปูนชนิดอื่นจะแห้งช้ากว่าและเป็นการเสียเวลา

การแกะสลักลำต้นเทียน

1. เตรียมแกนของลำต้น ซึ่งจะเป็แกนไม้ หรือเหล็ก และไม่ให้มีรูอากาศเข้าแกนกลาง เพราะเวลาที่เทียนจะเข้าไปอยู่ส่วนกลางของแกน ทำให้ดินเปลือกเทียนและเสียเวลา บางครั้งจะทำให้เทียนร่วงสู่พื้น และจะต้องทำใหม่ โดยส่วนมากช่างจะสำรวจความเรียบร้อยของแกนก่อนการเทดิน เพื่อความปลอดภัยจึงใช้ปูนพลาสเตอร์ปั้นทับแกน หรือวัสดุอย่างอื่น ปิดรูปก่อนการเท

2. แบบเทียน ซึ่งบางทีทำจากสังกะสี หรือแผ่นเหล็กกัดโค้งเชื่อมหรือบัดกรีทำเป็นรูปทรงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางขึ้นอยู่กับประเภทของต้นเทียน ว่าเป็นต้นเทียนขนาดเล็ก หรือขนาดใหญ่ ส่วนมากจะใหญ่กว่า 30 เซนติเมตร เพราะเวลาองจากระยะไกล จะเห็นลายเด่นชัด กว่า

ขนาดเล็ก โดยเฉพาะในเวลากลางคืน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็จะขึ้นอยู่กับลายที่แกะว่าลายเล็กหรือลายใหญ่ ความสูงของต้นไม้เตียน และความส่องสว่างของไฟสปอตไลท์ที่จะเพิ่มสีสัน และความสวยงาม

3. การตัดไม้เตียนสำหรับใช้เหล้าต้นและใช้สำหรับปั้นหุ่น เตียนที่จะใช้เหล้าต้นส่วนใหญ่แล้วจะใช้เตียนที่มีสีเข้ม ซึ่งเมื่อแกะสลักออกมาแล้วจะทำให้เห็นลายสวยงาม ชัดเจน เตียนที่จะใช้เหล้าต้นนั้นจะต้องผสมขี้ผึ้งแท้ (ที่มาจากรังผึ้งแท้ๆ) เพราะจะทำให้เหนียว เวลาแกะสลักจะไม่ทำให้ลายแตกหรือหักง่าย และลายมีความคมมากยิ่งขึ้น สำหรับเตียนที่ใช้สำหรับปั้นหุ่นจะมีส่วนผสมของขี้ผึ้งแท้หรือไม่ก็ได้ เฉพาะในการคิดหุ่นนั้น เตียนที่คิดจะยังไม่แห้งก็ทำการขุด หรือแกะสลักได้เลย

ระยะเวลาในการเหล้าต้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความหนาของเตียน และสังเกตว่าลำต้นเตียนนั้นใช้ได้หรือไม่โดยดูที่ผิวสัมผัสว่าเย็นหรือยัง และเกาะฟังเสียงแล้วจะมีเสียงดังมากกว่าตอนใหม่ที่เตาใหม่ๆ เนื่องจากเมื่อเตียนเย็นลงแล้วจะหดตัวและไม่ติดโลหะ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างเตียนกับโลหะ ถ้าเกาะแล้วมีเสียงดังแสดงว่าใช้ได้

การแกะแบบเทลำต้นเทียนจะแกะตามรอยตะเข็บที่เชื่อมหรือบัดกรี และสามารถนำแบบนั้นไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น ถาดเทียน หรือเก็บไว้เป็นแบบเทียนในปีต่อ ๆ ไป

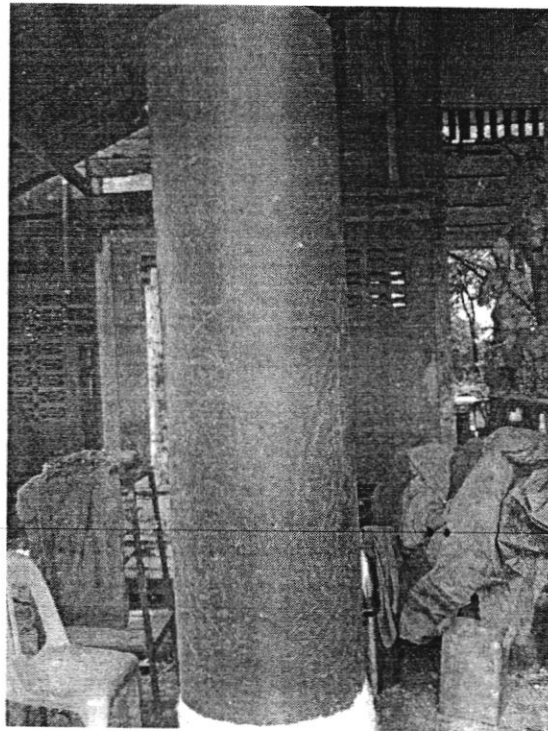
ข้อผิดพลาดในการเทียน คือ มีรอยบุบ หรือเบี้ยว มีรูอากาศหรือฟองอากาศเล็ก ๆ เต็มไปหมด มีสาเหตุมาจากหลายประการใด

1. ลำต้นเบี้ยว ไม่กลม มาจากการตั้งแกนไม่ตรง เส้นผ่าศูนย์กลางของต้นไม่ได้ขนาด และความหนาของเนื้อเทียนไม่สม่ำเสมอ

2. ตัวบังคับแกนของสังกะสีหรือเหล็กไม่กลม

3. ไม่ได้วางแผนตำแหน่งที่วางแบบเทลำต้น เนื่องจากการจัดทำต้นเทียนนั้นจะอยู่ในช่วงฤดูฝน ถ้าตำแหน่งที่วางแบบอยู่ใกล้ชายคา เมื่อเทแล้วเกิดฝนตกเทียนด้านที่อยู่ติดชายคานั้นจะแห้งก่อนเพราะความเย็นจากน้ำฝน และอีกด้านยังไม่แห้งตัว จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ลำต้นเทียนที่ออกมาไม่สวยงาม ไม่เป็นทรงกลม

ส่วนการเทียนสำหรับติดหุ่นนั้นจะไม่ต้องเทให้หนามาก ประมาณ 1 นิ้ว หรือน้อยกว่า จะแตกต่างจากเทียนที่ใช้สำหรับพอกหรือติดปะซึ่งต้องการความลึกเมื่อแกะสลักแล้วจะทำให้มองเห็นผิวแล้วมีมิติ

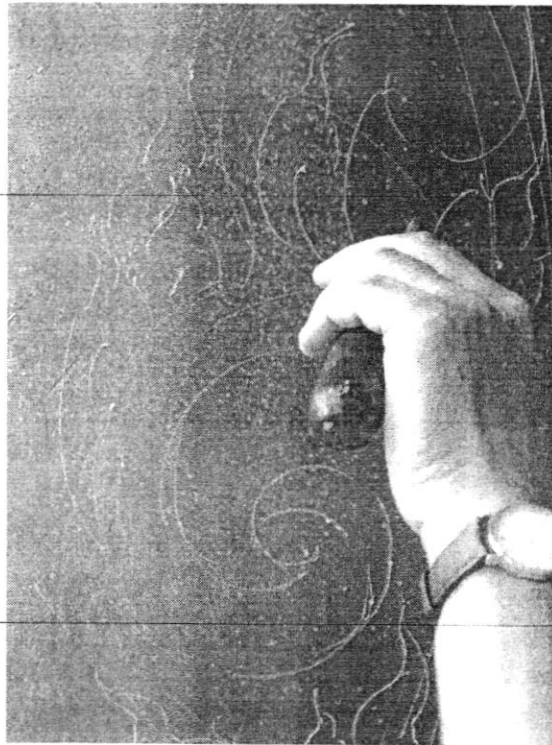

ขั้นตอนการแกะสลักลวดลาย

การแกะสลักลวดลายเริ่มต้นขึ้น เริ่มจากการตกแต่งผิวลวดลายให้เรียบ ด้วยการขัดตกแต่ง หรือนำไปกลิ้งให้กลม แล้วออกแบบลวดลาย ลวดลายที่ออกแบบขึ้นอยู่กับเรื่องราวที่เราจะนำเสนอ ว่าขบวนการแห่งเราจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร เพราะเรื่องราวที่แกะลวดลายจะต้องสัมพันธ์กัน กับเรื่องราวตัวละครในขบวนการเริ่มต้นเขียน ตัวละครที่อยู่ในขบวนการ เช่น ลายกินรีเป็นลวดลายที่มีความอ่อนหวาน ลายยักษ์หรือสัตว์ป่าหิมพานต์ ก็จะเป็นลายกระบี่กระเบียว ซึ่งเป็นลายที่มีความคึกในตัวเอง และสามารถดัดแปลงไปตามจินตนาการ

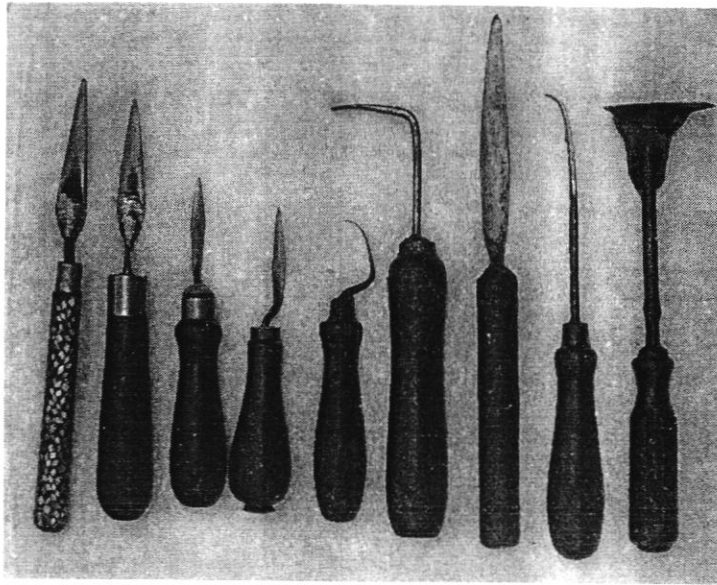
1. การร่างภาพและลวดลายลงบนลวดลาย ช่วงที่ยังไม่มีความชำนาญพอก็สามารถร่างลายลงบนกระดาษไข หรือกระดาษแก้ว แล้วทำการลอกลายลงบนลวดลาย ซึ่งมีข้อเสียคือ จะเกิดรอยต่อด้านหลังซึ่งจะต้องมาแก้ไขจึงหว่าลายใหม่ ซึ่งจะทำให้ลายที่ได้ไม่ลงตัวทั้งจังหวะและช่องไฟของลวดลาย

2. การร่างลายลงบนลวดลาย เป็นการเขียนลายแบบสด โดยใช้ปากกาเมจิกหรือใช้เหล็กปลายแหลม หรือตะปู หรือถ้าหากเป็นช่างที่มีความชำนาญจะใช้เกียงแกะสลัก ร่างภาพได้เลย โดยการร่างเบา ๆ ก่อนลงเส้นหนัก และทำการแกะสลัก

3. เกียงที่ใช้ในการแกะสลักจะมีหลายรูปแบบ หลายขนาด มีทั้งขนาดสั้น ขนาดยาว คม ด้านเดียวหรือคม สองด้าน ปลายโค้งงอ ปลายใหญ่ ปลายแหลม ปลายเล็กแหลมเรียว แล้วแต่พื้นที่หรือลวดลายที่จะแกะ ส่วนมากช่างจะทำเกียงใช้เอง เพราะสามารถเลือกแบบ รูปทรง ขนาดได้ตามความถนัดและความพอใจ วัสดุที่ใช้ทำเกียงต้องมีความแข็งแรง ไม่บิดตัวหรือโค้งงอง่าย ไม่เป็นสนิม

4. เหล็กชุค เป็นอุปกรณ์เสริมอีกอย่างหนึ่ง ใช้ชุคเทียนให้เรียบ เซาะร่องลึกลึกที่มีทั้งหน้ากว้างและหน้าแคบ ขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่จะแกะ ช่างบางคนใช้ใบเลื่อยหรือเหล็กแผ่นทั้งเรียบและเป็นคมเลื่อยใช้ในการชุคพื้นให้หยาบเหมือนผิวช้างหรือขนสัตว์

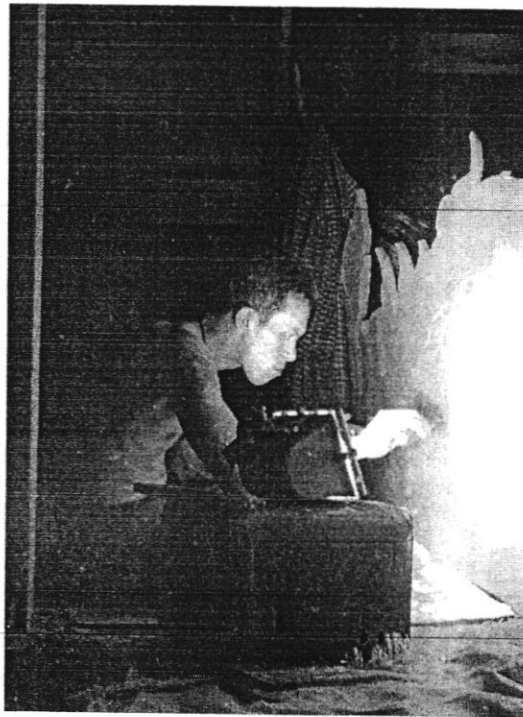
5. เมื่อร่างภาพเสร็จแล้ว เริ่มแกะจากลายที่มีภาพประกอบก่อนเพราะเป็นส่วนที่นูนสูงก่อนแล้วไล่ไปตามระดับชั้นของลายหรือซ่อลาย แต่ละกลุ่มที่ต้องการความคมชัด โดยเฉพาะกลุ่มลายที่อยู่ด้านข้างของตัวรถคันเทียนซึ่งเป็นจุดที่น่าสนใจและสื่อความหมายได้ชัดเจนมากที่สุด

6. ลายที่มีความสวยงามอ่อนช้อยในตัวเองคือ ลายที่ถูกต้องตามหลักของลายไทย แต่ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเขมร ก็อาจจะมีการซึมซับเอาลายจากประเทศเหล่านี้เข้ามาบ้าง แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนน้อย เรายังคงเอกลักษณ์ความเป็นไทยอีสาน เหมือนกับไทยภาคเหนือและภาคใต้

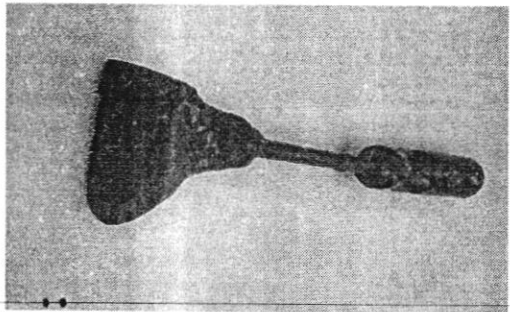
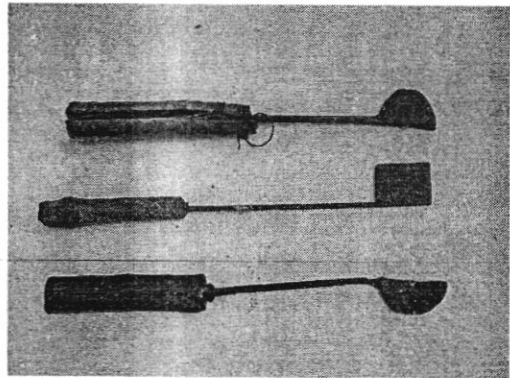
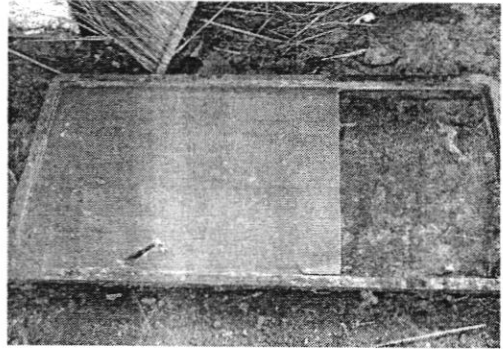
7. ช่างแกะสลักเทียนต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเองและมั่นใจในการลงลายแกะสลักเพราะถ้าพลาดก็จะทำให้ชิ้นงานนั้นเสียเพราะเทียนนั้นเมื่ออากาศเย็นจะเปราะ แตกหักง่าย แต่ถ้าอากาศร้อน เทียนก็จะละลายหรือบิดตัว ช่างต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ ซึ่งสิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการทำงาน ด้านนี้คืออารมณ์ จะต้องต่อเนื่อง และน้ำหนักการลงเกียงจะต้องเท่ากัน

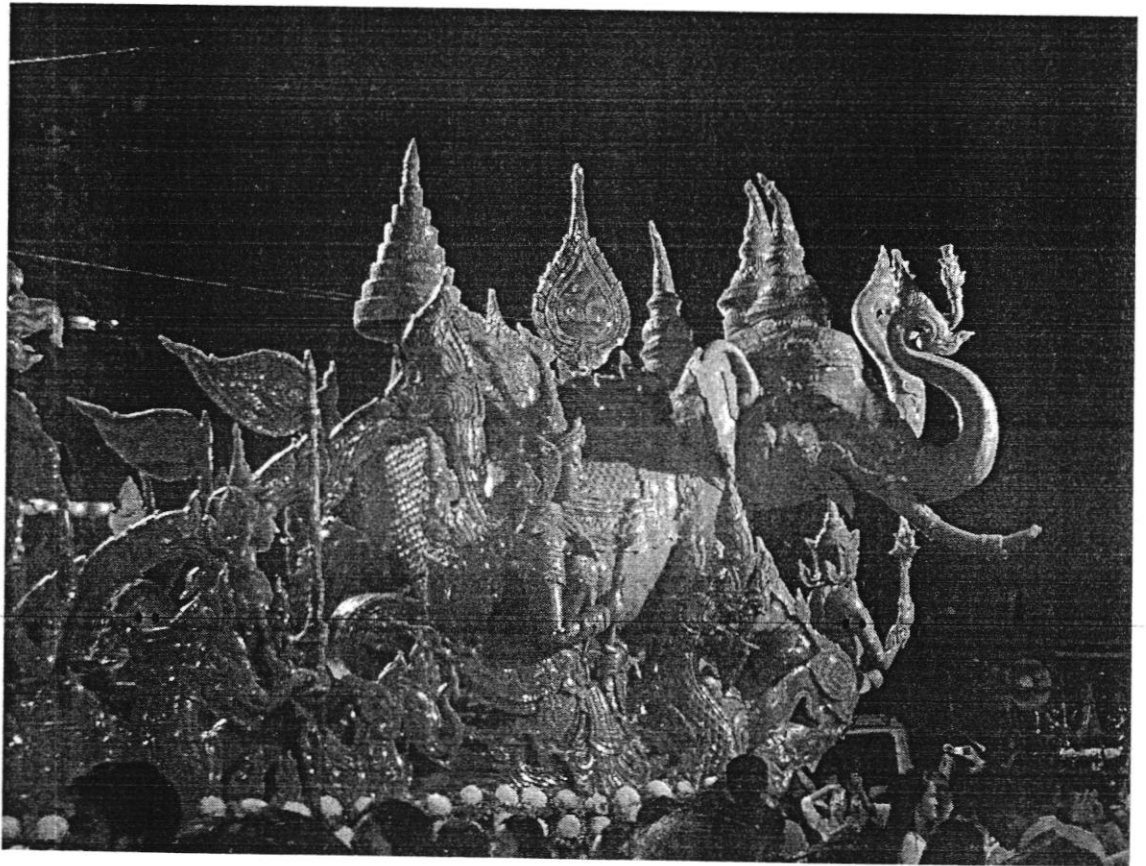
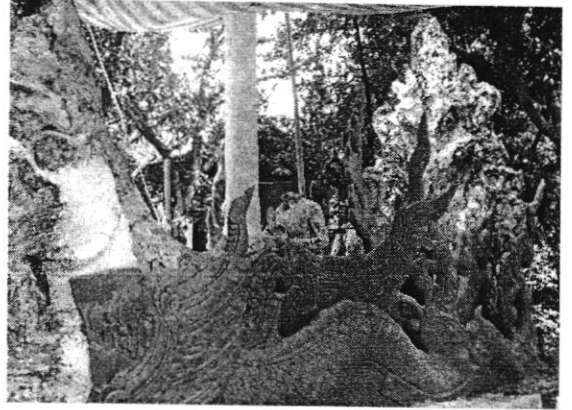
8. อุณหภูมิเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการแกะสลักเทียน ช่างมีความจำเป็นต้องทำงานแข่งกับเวลา ฉะนั้นการทำงานในช่วงเวลาที่อากาศเย็น หรือช่วงกลางคืนต้องอาศัยเครื่องมือ ช่วยทำให้เทียนอ่อนตัว ง่ายต่อการแกะ เครื่องมือเหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็นสปอตไลท์ เครื่องเป่าความร้อน หรือเตาถ่านมีส่วนสำคัญทำให้งานเสร็จลุล่วงไปด้วยดี ถ้ามีเศษเทียนแตกหักก็สามารถนำมา ต้มหลอมใหม่และใช้งานได้

9. เมื่อแกะสลักลำต้นเสร็จแล้ว ก็เป็นขั้นตอนการทำหุ่นหรือองค์ประกอบเรื่องราวที่ นำเสนอบนรตตันเทียน ส่วนใหญ่การทำหุ่นจะเริ่มจากทำฐานรองหุ่น มีแกนยึดหุ่น โครงยึดนั้น อาจจะเป็นไม้หรือเหล็กก็ได้แต่ต้องแข็งแรง เมื่อได้โครงแล้วก็ทำตามข่ายหรือนำไขมะพร้าวมามัด ขึ้นรูปหุ่น โดยหุ่นที่ทำนั้นจะมีขนาดผอมกว่าของจริง จากนั้นนำไขมะพร้าวผสมกับปูนปลาสเตอร์

ปั้น แต่งผิวให้เรียบรอยขีดเขียน เทียนที่ใช้ขีด ใช้วิธีเทเทียนที่คัมแล้วเทลงในถาดเทียนให้สม่ำเสมอ
ปล่อยให้เทียนที่เทแล้วนั้นเย็นตัวลงแล้วแกะออกจากถาดเป็นแผ่น ๆ นำมาติดเข้ากับหุ่น โดยใช้
ความร้อนจากเหล็กที่เผาไฟ หรือหัวแร้งที่เผาไฟหรือเทียนที่คัมใส่กาน้ำร้อนแล้วเทราดลงบนหุ่น
และนำเทียนแผ่นที่ได้ติดเข้ากับตัวหุ่น ตกแต่งหุ่นนั้นให้เรียบร้อย และแกะสลัก หรือถ้าต้องการ
ความนูนก็สามารถพอกและแกะลงคล้ายให้นูนสวยงาม แค่นี้เราก็จะได้หุ่นที่สวยงามตามที่ต้องการ

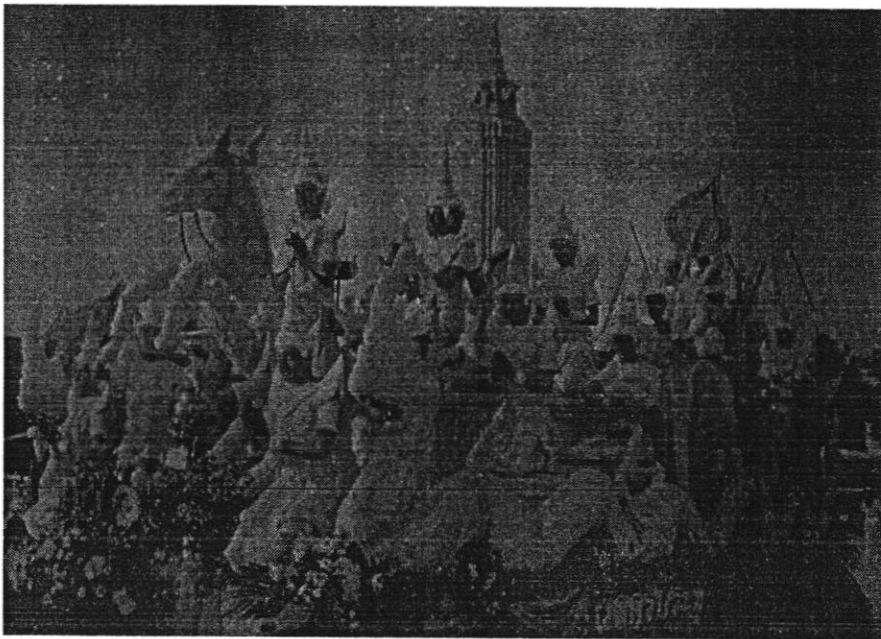

การจัดทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์

สมคิด สอนอาจ

ต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์เป็นต้นเทียนที่มีลายละเอียดอ่อน มีขั้นตอนและต้องใช้คนจำนวนมาก โดยเฉพาะต้องใช้ขี้ผึ้งแท่งเป็นส่วนใหญ่ในการทำดอกผึ้ง (ลายเทียน) ส่วนต้นเทียนเดิมใช้ขี้ผึ้งถ้วย (ขี้ผึ้งน้ำมัน) ผสมกับขี้ผึ้งแท่งหล่อลำต้น แต่ในปัจจุบันบางคุ้มวัดจะใช้เชือกพันรอบแกนเหล็กเทรอบด้วยปูนปลาสเตอร์ ตกแต่งให้กลมแล้วทาสีพลาสติก หรือใช้ไม้อัดทำเป็นเหลี่ยม หกเหลี่ยม แปดเหลี่ยม หรือเหลี่ยมย่อมุม แทนการหล่อให้กลมเพียงอย่างเดียว

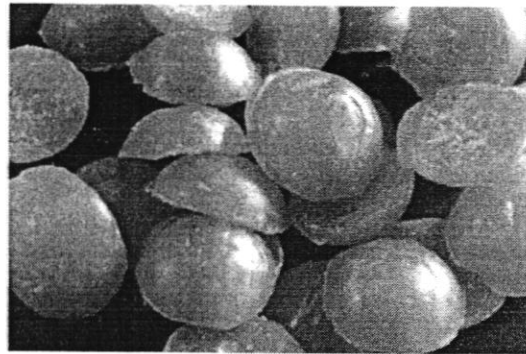
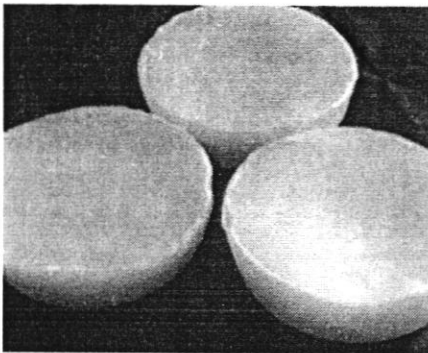
วัสดุสำคัญในการทำต้นเทียน ได้แก่ ขี้ผึ้ง

ลักษณะและคุณสมบัติของขี้ผึ้งชนิดดี

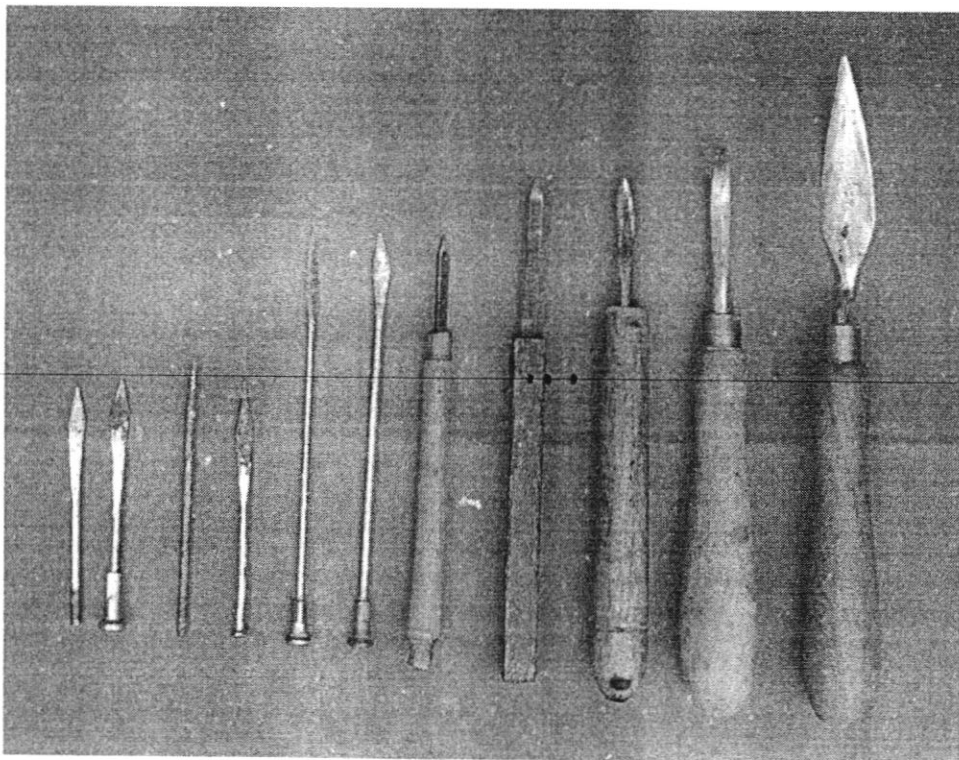
1. ราคาแพง ประมาณกิโลกรัมละ 200-300 บาท
2. มีกลิ่นหอม
3. เนื้อขี้ผึ้งเหนียว เมื่อจับดูจะมีคราบติดมือเพียงเล็กน้อย
4. ใช้เล็บมือจิกดูจะเป็นรอยลึก เนื้อขี้ผึ้งไม่ขุย ไม่เปราะ
5. สีครีมหรือเหลืองปนขาว หรือเขียวอมม่วง (ไม่ออกสีแดงหรือส้ม) มองดูจะเป็นสีขุ่นมัว ไม่สดใส ซึ่งเป็นสิริมงคล
6. มักมีฝุ่นจับอยู่ตามก้อนขี้ผึ้ง เพราะเนื้อขี้ผึ้งเหนียว
7. แมลงต่าง ๆ เช่น แมลงภู่ ผึ้ง ชอบจับ เกาะไขกินเนื้อขี้ผึ้ง
8. ก้อนขี้ผึ้งมีขนาดโต น้ำหนักก้อนละประมาณ 1 กิโลกรัม หรือน้อยกว่านั้น

ลักษณะและคุณสมบัติของขี้ผึ้งชนิดไม่ดี

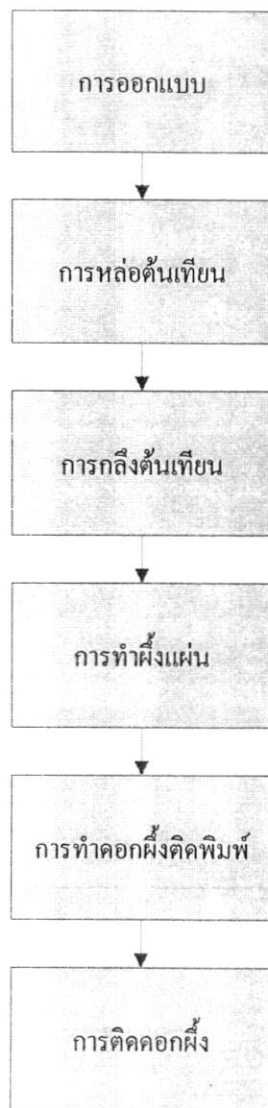
1. ราคาถูก ประมาณกิโลกรัมละ 40-50 บาท
2. กลิ่นไม่หอม
3. เนื้อขี้ผึ้งไม่เหนียว เมื่อจับจะติดมือบ้าง และมีคราบน้ำมันติดมือด้วย
4. เปราะและแตกง่าย
5. มีสีแดงหรือส้ม ลักษณะเป็นสีเข้มที่ได้มาจากการปรุงแต่ง
6. ไม่มีฝุ่นติดอยู่ที่ก้อนหรือแท่งขี้ผึ้ง
7. แมลงไม่ชอบ เพราะเป็นขี้ผึ้งเทียม หรือขี้ผึ้งผสม
8. เป็นก้อนขนาดเล็ก น้ำหนักไม่มาก รวมกันหลายสิบก้อนจึงจะได้น้ำหนัก 1 กิโลกรัม

ขี้ผึ้งแท้ (ภาพซ้าย) และขี้ผึ้งเทียม (ภาพขวา)

ขั้นตอนการทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์

การออกแบบต้นเทียน โดยการร่างแบบที่จัดทำลงบนกระดาษแล้วนำดอกผิ้วติดตามโครงสร้างของต้นเทียนที่ได้จัดทำขึ้นตามแบบ โดยช่างเทียนจะเป็นผู้กำหนดว่าดอกผิ้วลายใดจะใช้กับส่วนใดของต้นเทียน

การหล่อต้นเทียน หรือการทำลำต้นเทียนเพื่อให้สำหรับการติดพิมพ์ มีหลากหลายรูปแบบตามความคิดและจินตนาการของช่างทำต้นเทียน ขึ้นอยู่กับว่าต้องการนำเสนอเรื่องราวในด้านใดของพระพุทธศาสนา ซึ่งในอดีตนั้นยังคงยึดถือว่าต้นเทียนจะต้องมีลักษณะกลมเท่านั้น ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนรูปทรงของต้นเทียนโดยอิงแนวคิดจากหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาเป็นเกณฑ์ เช่น สี่เหลี่ยมมาจากอริยสัจ 4 ประการ หกเหลี่ยมมาจาก อบายมุข หรือแปดเหลี่ยมมาจาก มรรค 8

วัสดุและอุปกรณ์ในการหล่อต้นเทียน

1. ขี้ผึ้งถ้วย (ขี้ผึ้งน้ำมัน) เป็นขี้ผึ้งคุณภาพพอใช้ได้ หนักประมาณ 100-200 กิโลกรัม ทั้งนี้แล้วแต่ขนาดของต้นเทียนที่ต้องการ
2. เตาอังโล่ 2 - 4 เตา พร้อมถ่านไม้, ฟืน
3. ชามอ่างขนาดใหญ่ 2 ใบ ขนาดกลาง 4 ใบ ขนาดเล็ก 6 ใบ
4. ปิ๊ป 2 - 4 ใบ
5. โอ่งมังกร หรือถังน้ำมันเปล่าขนาด 200 ลิตร 2 ใบ
6. ภาชนะที่ใช้ต้กเทียน เช่น กระบวนตักน้ำ หรือขันโลหะ หรือขันพลาสติกที่ทนความร้อน
7. ผ้ากรอง ใช้ผ้ามุ้งเนื้อดีละเอียด ยาว 2 เมตร
8. สังกะสีชนิดเรียบแบบหนา ขนาดกว้าง 80-120 เซนติเมตร ยาว 7 ฟุต จำนวน 1 แผ่น สำหรับหล่อต้นเทียนและขนาดกว้าง 80-120 เซนติเมตร ยาว 3 ฟุต จำนวน 1 แผ่น สำหรับหล่อยอดต้นเทียน ขนาดของสังกะสีอาจเพิ่มหรือลดได้ตามความเหมาะสมหรือความต้องการที่จะหล่อต้นเทียนและยอด
9. ผ้าชีร่วที่สะอาด 4-5 ผืน
10. ท่อนไม้ (เสาไม้) เส้นผ่าศูนย์กลาง 6-8 นิ้ว ยาว 2.50 เมตร 1 ท่อนสำหรับทำแกนลำต้นและยาว 1 เมตร 1 ท่อน สำหรับทำแกนต้นเทียน
11. ถังตักน้ำ 1 ใบ
12. ไม้ขนาด 3-4 นิ้ว ยาว 1.50 เมตร จำนวน 2 ต้น สำหรับทำเสา
13. ไม้ไผ่หรือไม้เบญจพรรณ ขนาด 1x 25 ผ่าครึ่งยาว 1 เมตร ใช้ทั้ง 2 ซีก จำนวน 2 ท่อน สำหรับเป็นไม้ขนาน
14. เสียม จอบ

วิธีการหล่อต้นเทียน

การหล่อต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ มีขั้นตอนดังนี้

การเตรียมไม้ทำแกนลำต้น นำท่อนไม้ (เสาชนิดกลม) ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 นิ้ว ยาว 2.50 เมตร มาแต่งปลายด้านหนึ่งให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมยาว 50 เซนติเมตร กว้างด้านละ 10 เซนติเมตร เป็นเคียวสำหรับสวมใส่กับส่วนฐานของต้นเทียน ในปัจจุบันใช้แกนเป็นเหล็กกลวงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร แล้วพันโอบด้วยเชือกมะนิลาอีกครั้ง เพื่อให้แกนต้นเทียนใหญ่ขึ้น เป็นการประหยัขี้ผึ้งถ้วย หรือใช้ไม้อัดหนา 10 เซนติเมตร มาทำเป็นต้นทรงสี่เหลี่ยม แปดเหลี่ยม หรือย่อมุม แล้วทำด้วยสีน้ำพลาสติก สีสั้มหรือแดงรองพื้น

การทำแบบพิมพ์สำหรับหล่อลำต้นและยอดต้นเทียน

แบบพิมพ์สำหรับหล่อเทียน อีสานเรียกว่า โสง ทำจากสังกะสีแผ่นเรียบชนิดหนา (เบอร์ 27) ใช้สังกะสีขนาดกว้าง 80-120 เซนติเมตร ยาว 8 ฟุต หล่อยอดใช้สังกะสีแผ่นเรียบรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างยาวด้านละ 80 เซนติเมตร ขนาดของสังกะสีที่ใช้ทำแบบพิมพ์หล่อลำต้นและยอดสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม นำสังกะสีมาให้ได้ตามขนาดที่ต้องการแล้วนำแผ่นสังกะสีที่มัดไว้มาโค้งเป็นทรงกระบอกขอบด้านข้างของสังกะสีพับโค้งงอเข้า เพื่อซ่อนขอบอีกด้านหนึ่ง

การทำแบบพิมพ์ต้นเทียน ช่างอาจตัดงอแผ่นสังกะสีเข้าหากัน โดยปลายทั้งสองงอเป็นตะขอเกี่ยวกันไว้หรือทำเป็นตะเข็บและบัดกรีด้วยตะกั่ว

การทำแกนยอด ใช้ไม้ขนาด 8 นิ้ว ยาว 80 เซนติเมตร 1 ท่อน แต่งให้เป็นรูปทรงกรวย โดยส่วนยอดมีเส้นผ่านศูนย์กลางกว้าง 2 นิ้ว ส่วนฐานยอด 8 นิ้ว ตรงฐานยอดแต่งเป็นแกนกลมยาว 20 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 นิ้ว เป็นเคียวสำหรับสวมต่อกับแกนลำต้นเทียน

ภาชนะที่ใช้ต้มขี้ผึ้ง คือ ปิ๊บน้ำมันถั่วหรือปิ๊บน้ำมันพืช นำปิ๊บเปล่ามาตัดฝาด้านบนออกตามขอบด้านใน แล้วใช้ค้อนเหล็กทุบรอยตัดให้ราบลงกับขอบด้านในบน เพื่อป้องกันไม่ให้คมโลหะบาดมือ แล้วทำสายหัวด้วยเหล็กเส้น หรืออาจจะใช้ไม้ขนาด 1x2 นิ้ว ยาวเท่ากับขอบปากปิ๊บจำนวน 2 ท่อน มาตีแนบเข้ากับขอบบนตรงข้ามกัน

ขี้ผึ้งที่ใช้ในการหล่อต้นเทียน

ในการหล่อต้นเทียนและยอดต้นเทียน จะใช้ขี้ผึ้งถ้วยหรือขี้ผึ้งน้ำมัน เป็นขี้ผึ้งที่มีคุณภาพพอใช้ ทำจากไขมันสัตว์หรือกากน้ำมันปิโตรเลียม ผสมกับขี้ผึ้งแท้เพื่อเพิ่มความเหนียวในอัตราส่วน ขี้ผึ้งแท้ 1 ส่วน ขี้ผึ้งถ้วย 10 ส่วน

การเตรียมหลุมสำหรับหล่อ

การหล่อลำต้น จำเป็นต้องหล่อลงในหลุม โดยขุดหลุมให้ลึกประมาณ 1 เมตร กว้าง 50 เซนติเมตร หรือกว้างพอเหมาะกับแบบพิมพ์บริเวณที่ขุดควรเป็นที่ราบเรียบและดินร่วนซุยขุดได้ง่าย แล้วปรับหน้าดินบริเวณก้นหลุมให้เรียบสนิท

การเตรียมไม้เสาและไม้ขนาดหรือแนบข้างต้นเทียน

ไม้สำหรับทำเสาขนาด 3-4 นิ้ว ยาว 1.50 เมตร จำนวน 2 ท่อน

- ไม้แนบแกนต้นเทียน ใช้ไม้ไผ่ยาว 1 เมตร ฝักครึ่งใช้ทั้ง 2 ซีก หรือจะใช้ไม้แปรรูปขนาด 1x2 นิ้ว ยาว 1 เมตร จำนวน 2 ท่อน

- การปักเสาและตีไม้แนบประกบต้นเทียน มีขั้นตอนดังนี้

1. ให้ขุดหลุมห่างจากหลุมหล่อลำต้น ทั้ง 2 ด้าน ๆ ละ ประมาณ 10 เซนติเมตร 2 หลุม ลึก 30 เซนติเมตร

2. นำแบบพิมพ์หล่อต้นเทียนหย่อนลงไปในกลุ่มโดยเอาด้านบนหย่อนลงไปแบบพิมพ์ส่วนที่มีเคียวจะอยู่ด้านบน และให้อยู่ตรงกลางตั้งตรงมีระยะห่างจากแบบพิมพ์เท่า ๆ กัน ใช้ไม้ขนายบีดเคียวต้นเทียนกับเสา 2 เสา ทำให้แกนต้นเทียนแน่นตั้งตรงไม่เอนเอียงแล้วเอาดินกลบหลุมรอบ ๆ แบบพิมพ์ กลบเพียงหลวม ๆ ห้ามกระทุ้ง เพราะการกระทุ้งดินอาจทำให้แบบพิมพ์เสียรูปทรงได้

วิธีการเทขี้ผึ้งเพื่อหล่อต้นเทียน

การเทขี้ผึ้งหล่อต้นเทียน มีขั้นตอน ดังนี้

1. เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการหล่อให้พร้อม
2. มีผู้ช่วยช่าง 3-4 คน
3. นำขี้ผึ้งถ้วย (ขี้ผึ้งน้ำมัน) ใส่ลงในปั๊มที่จะดัม แล้วนำไปดัมบนเตาไฟ เตาไฟนี้จะใช้เตาอังโล่ เตาพื้นหรือเตาแก๊สก็ได้แล้วแต่สะดวก ดัมจนขี้ผึ้งละลายหมด แล้วเทขี้ผึ้งลงในถังน้ำมันใหญ่ขนาด 200 ลิตร หรือโอ่งมังกร จะมีก๊ีบีกี่เทรวมกันให้หมด จนได้ขี้ผึ้งที่หลอมละลายดีแล้ว มีปริมาณเพียงพอที่จะใช้ในการหล่อ
4. ปลดขี้ผึ้งไว้ให้อุ่นอุณหภูมิความร้อนลดลง ตรวจสอบได้โดยเอานิ้วจุ่มลงไปนขี้ผึ้ง ถ้าขี้ผึ้งติดนิ้วมาบาง ๆ แสดงว่าใช้ได้
5. นำภาชนะที่ใช้ตักขี้ผึ้ง คือ กระบวย หรือขันพลาสติกที่ทนความร้อนตักขี้ผึ้งเทลงไปในแบบพิมพ์จนเต็ม (การเทต้องเทติดต่อกัน)
6. เมื่อขี้ผึ้งในแบบพิมพ์เย็นลงระดับขี้ผึ้งก็จะลดลงไปด้วยคอยเติมให้เต็มเหมือนเดิม จนกว่าจะเต็มแบบพิมพ์อย่างเต็มที่ อาจใช้เวลากว่า 1 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้นการหล่อแล้ว ปลดขี้ผึ้งให้เย็นจนแข็งตัวเต็มที่ ใช้เวลาประมาณ 7 วัน จึงจะถอดแบบพิมพ์ได้

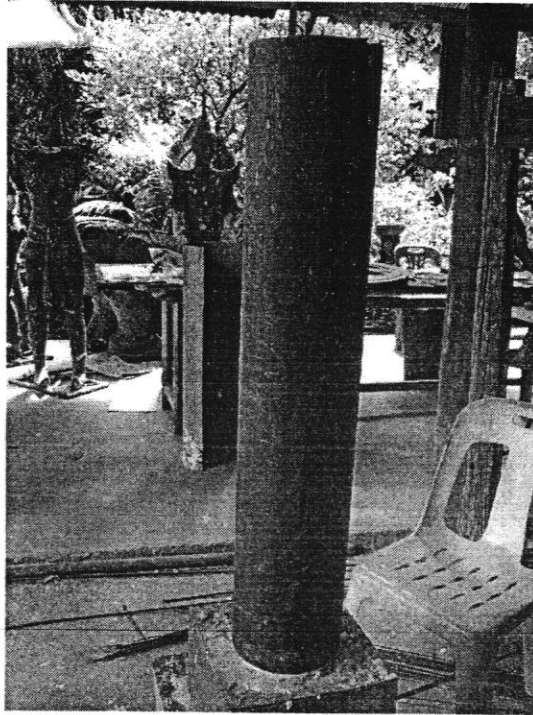
การหล่อยอดต้นเทียน

ในการหล่อยอดต้นเทียนใช้วิธีทำเช่นเดียวกับวิธีหล่อต้นเทียนเพียงแต่ง่ายและสะดวกกว่า เพราะมีขนาดสั้นและใช้ขี้ผึ้งน้อยกว่า

การถอดแบบพิมพ์

การถอดแบบพิมพ์ดินเหนียวและขุดดินเหนียว เมื่อจี๊ฟั้งในแบบพิมพ์แข็งตัวแล้ว ค่อย ๆ แกะไม้แบบออกจากแกนทั้ง 2 ด้าน ออกจากดินเสาและแกนลำคั้นหรือขุดขุดดินที่กลบรอบ ๆ ออกเพื่อสะดวกในการยกขึ้น หลังจากยกขึ้นจากหลุมแล้ว ทำความสะอาดแบบพิมพ์แล้วจึงใช้คีมหรือกรรไกรตัดสังกะสี ค่อย ๆ แกะหรือตัดออก

การกลึงดินเหนียว

การกลึงดินเหนียวให้ดีต้องเป็นหน้าที่ของช่างกลึงเหล็กหรือไม้ เพราะอุปกรณ์การกลึงที่พร้อมและการกลึงเหนียวจะง่ายกว่าการกลึงเหล็กหรือไม้ เพียงให้คำแนะนำเกี่ยวกับรูปทรงที่ต้องการ ช่างกลึงก็จะกลึงให้ตามรูปทรงนั้น

เมื่อกลึงดินเหนียวหรือขุดเสร็จแล้ว ควรหาวัสดุมารองรับ วัสดุนั้นจะต้องอ่อนนุ่ม เพื่อป้องกันไม่ให้ลำคั้นเหนียวและขุดบวมเปื่อยเสียรูปทรง ก่อนนำไปประกอบกับฐานดินเหนียว

การทำฝั้งแผ่น

ฝั้งแผ่น คือ ฝั้งที่หล่อขึ้นเพื่อเสริมแต่งส่วนต่าง ๆ ของดินเหนียว ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ ฐาน ลำคั้น ขอด และองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น หุ่นตัวละครตามเนื้อเรื่อง เพื่อให้เกิดความเด่นชัด สวยงามวิจิตรพิสดารยิ่งขึ้น

วัสดุอุปกรณ์ในการทำผิ้วแผ่น ดังนี้

1. จี๊ผิ้วถั่ว (จี๊ผิ้วน้ำมัน)
2. ปิ๊บ
3. เตาอังโล่ , หรือเตาแก๊ส
4. ถาด , ฟืน
5. แบบพิมพ์ทำจากแผ่นไม้ , เหล็กเหล็ก หรือสังกะสี
6. มะขามเปียก , สบู่ , ผงซักฟอกหรือน้ำยาล้างจาน
7. น้ำ
8. ขามอ่างขนาดใหญ่
9. กระบวยหรือกระบวยโลหะสำหรับจี๊ผิ้ว
10. มีดปลายแหลม มีดปลายตัด และเกรียงโป้วตี
11. แปรงทาสีขนาด 2-4 นิ้ว
12. ลิ้ม

วิธีการทำผิ้วแผ่น มีขั้นตอนดังนี้

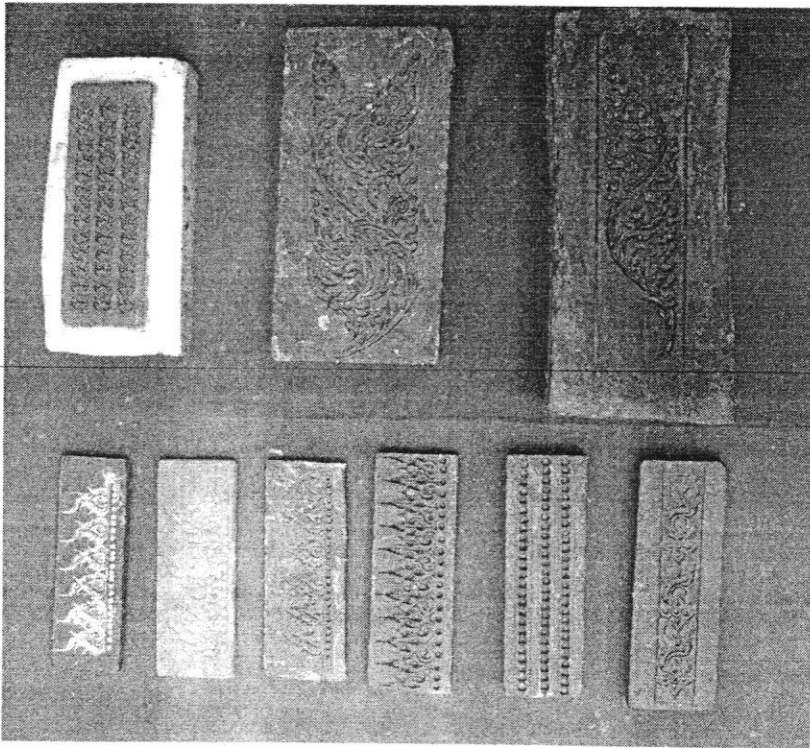
1. จัดหาจี๊ผิ้วน้ำมัน ซึ่งเป็นจี๊ผิ้วคุณภาพพอใช้ นำมาต้มจนหลอมละลาย
2. วางแบบพิมพ์ในพื้นที่ราบให้เสมอกัน อย่าให้เอียงไปด้านหนึ่งด้านใด
3. นำมะขามเปียกผสมกับน้ำ จนเป็นเนื้อเดียวกัน นำมาทาแบบพิมพ์ด้านในให้ทั่วทุกส่วน หรือจะใช้ผสมกับผงซักฟอกหรือสบู่หรือน้ำยาล้างจาน ทาเช่นเดียวกับน้ำมะขามเปียก ซึ่งจะทำให้เทียนหรือจี๊ผิ้วไม่ติดกับแบบพิมพ์
4. ใช้ภาชนะตักจี๊ผิ้วที่ต้มละลายแล้ว เทลงไปในแบบพิมพ์ จะเทให้หนาบางขนาดไหนจะขึ้นอยู่กับความต้องการของช่าง ระหว่างเทจี๊ผิ้วนั้น ให้สังเกตพื้นผิวของจี๊ผิ้วให้อยู่ในแนวระนาบเดียวกัน ถ้าสูงต่ำไม่เท่ากันควรใช้ลิ้มสอดหนุนด้านต่ำให้สูงเท่ากัน
5. หลังจากเทจี๊ผิ้วลงไปในแบบพิมพ์แล้ว เมื่อจี๊ผิ้วเริ่มแข็งตัว ถ้าต้องการเร่งให้แข็งตัวเร็วและแกะออกง่าย ให้นำแบบพิมพ์ไปแช่น้ำ จี๊ผิ้วก็จะแข็งตัวเร็วและทำให้แกะออกจากแบบพิมพ์ได้ง่ายขึ้น
6. การแกะหรือลอกจี๊ผิ้วแผ่นออกจากแบบพิมพ์ ใช้มีดปลายแหลมหรือมีดปลายตัดหรือจะใช้เกรียงโป้วตีตามถนัด กรีดริมขอบพิมพ์และแซะลอกออกจากแบบพิมพ์

การทำดอกผึ้งติดพิมพ์ (ลายต้นเทียน)

ต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ ส่วนที่ประดับตกแต่งที่ทำให้ต้นเทียนและส่วนประกอบอื่น ๆ สวยงามคือ ดอกผึ้งหรือลายเทียน การทำดอกผึ้งหรือลายเทียนนี้เป็นงานที่ละเอียดอ่อน ทำได้ยากกว่างานส่วนอื่น ๆ ต้องอาศัยช่างที่ชำนาญงาน และมีผู้ช่วยมากประมาณ 10-20 คน

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำดอกผึ้งติดพิมพ์ ประกอบด้วย

1. หินอ่อน (หินลับมีดโกน) หาซื้อได้จากร้านจำหน่ายอุปกรณ์ก่อสร้างหรือร้านขายเครื่องสังฆภัณฑ์ถ้าหาไม่ได้ใช้ปูนซีเมนต์ หรือปูนปาสเตอร์หล่อเป็นแท่งหรือใช้ท่อนไม้ฝรั่ง (ภาษาอีสานเรียกไม้สิดา) เป็นไม้เนื้ออ่อนมีเนื้อละเอียด เหนียว หรือจะใช้ไม้ชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับไม้ฝรั่งก็ได้ นำมาแกะสลักเป็นลวดลายต่าง ๆ ใช้เป็นแม่พิมพ์

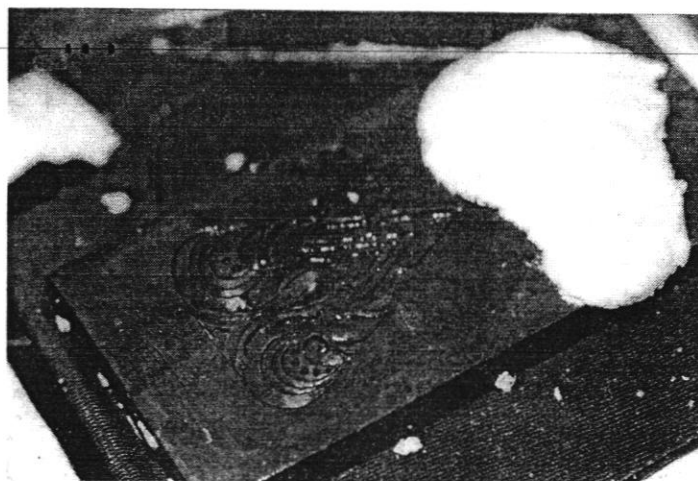

2. ขี้ผึ้งแท่งเป็นขี้ผึ้งคุณภาพดี สีเหลืองอ่อน หรือสีเขียวยอมเหลือง กลิ่นหอมเย็น เนื้อขี้ผึ้งเหนียวราคาแพง ประมาณกิโลกรัมละ 250-500 บาท
3. อุปกรณ์อื่น ๆ ได้แก่
 1. เตาอังโล่, เตาแก๊ส
 2. ชามอ่างของใหญ่ 2 ใบ ขนาดเล็ก 2 ใบ
 3. ถ่านไม้ 4-6 กระสอบ ในกรณีใช้เตาอังโล่

4. ผ้ากรอง (ผ้าขาวบาง ๆ หรือผ้ามุ้ง) มาเย็บใส่ขอบโลหะดัดแปลงเป็นตระแกรงกรองขี้ผึ้ง
5. กระบวย
6. ทัพพี
7. ซ้อนสังกะสีหรือซ้อนโลหะ
8. ถาดสังกะสีเคลือบหรือถาดชนิดอื่นๆ ควรเป็นถาดขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 12-16 นิ้ว จำนวน 10-20 ใบ
9. แผ่นกระจกใสกว้าง 6 นิ้ว ยาว 10 นิ้ว จำนวน 10 แผ่นหรือเท่ากับจำนวนคนตัดดอกผึ้ง
10. น้ำมันพืช 1 ขวด
11. ผ้าเช็ดมือ
12. มีดโต้และขวาน
13. ใบมีดตัดลายดอกผึ้ง ทำจากซี่ลวดวงล้อรถจักรยานสามล้อ รถจักรยานยนต์ นำมาดัดแบ่งเป็น 2 ท่อน ใช้ค้อนเหล็กทุบทุกปลายด้านหนึ่งให้แบน แต่งด้วยหินเจียร 2 ข้างให้เรียบแหลมและคม มีลักษณะเหมือนหอกใบข้าว
14. สบู่ ผงซักฟอก หรือน้ำยาล้างจาน
15. น้ำสะอาด
16. ขวดแก้วชนิดกลม

วิธีทำดอกผึ้ง (ลายคันเทียบ) มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

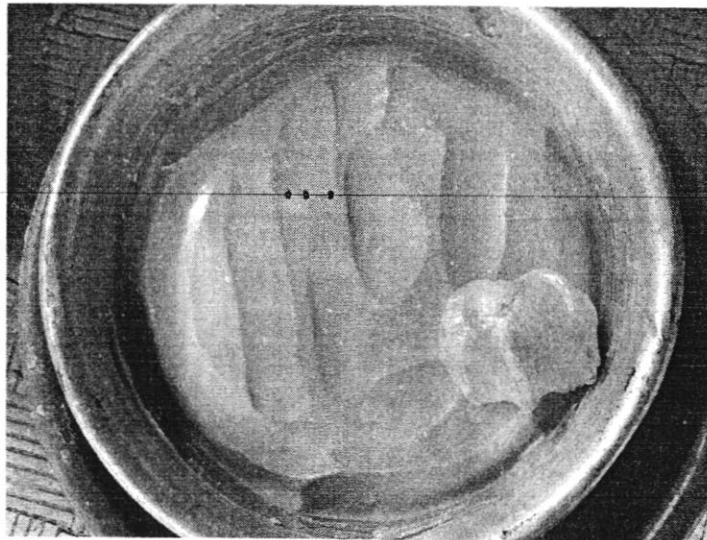
1. นำวัสดุที่จะทำแม่พิมพ์ คือ หินอ่อน (หินที่ใช้ลับมีด) หรือแท่งปูนซีเมนต์ หรือแท่งปูนพลาสติก หรือท่อนไม้สีดา (ไม้ฝรั่ง) มาแกะสลักแบบร่องลึกให้เป็นลวดลายต่าง ๆ เช่น ลายกนกเปลว กนกก้านขด ประจายาม บัวคว่ำ บัวหงาย เทพนม ฯลฯ

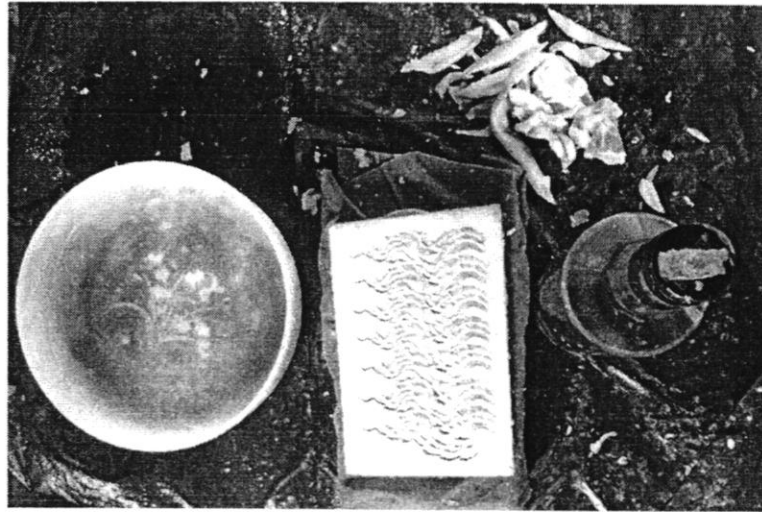
2. นำจี๊ผึ่งแห้งเป็นก้อนเล็ก มาต้มในชามอ่างขนาดใหญ่ ใส่น้ำผสมลงประมาณ 1-2 ชั้น เพื่อเวลาต้มเหียนจะได้ไม่ไหม้ และจี๊ผึ่งจะได้สะอาด คอยดูแลควบคุมไม่ให้ไฟไหม้ หมั่นคนด้วยทัพพี เพื่อเหียนจะได้หลอมละลายเร็วและสีของเหียนจะได้ผสมกลมกลืน เป็นสีเดียวกัน

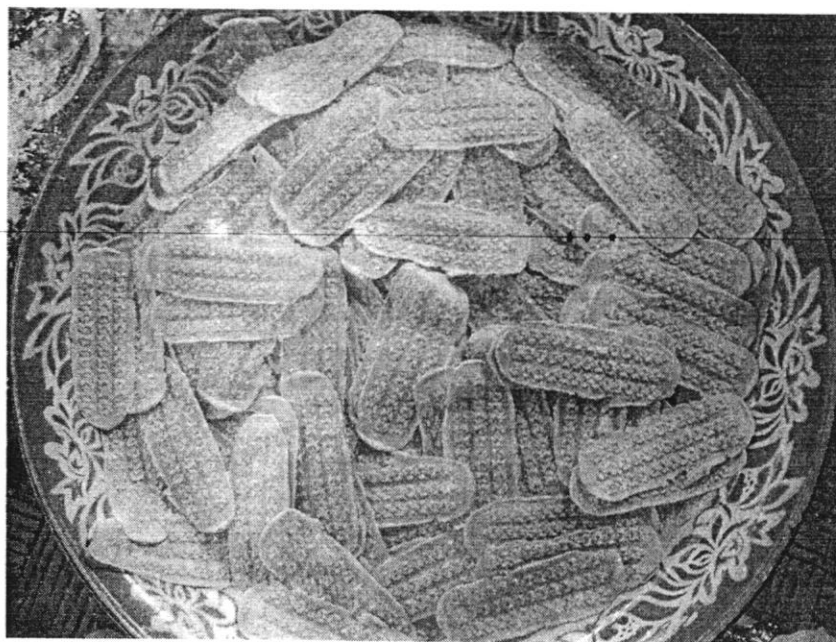
3. เมื่อจี๊ผึ่งละลายดีแล้ว ยกลงใช้กระบวยตักกรองลงในชามอ่างขนาดเล็ก โดยใส่รองเล็กน้อย จี๊ผึ่งจะได้สะอาดยิ่งขึ้น เพราะฝุ่นละอองอาจหลงเหลือปนมา จะได้ตักตะกอนลงในน้ำและยังช่วยปรับระดับความร้อนด้วย
4. ปล่อยไว้ประมาณ 30-60 นาที จี๊ผึ่งจะเริ่มแข็งตัว ก่อนที่จี๊ผึ่งจะแข็งตัวเต็มที่ ให้ยกชามอ่างไปวางที่เตรียมพิมพ์

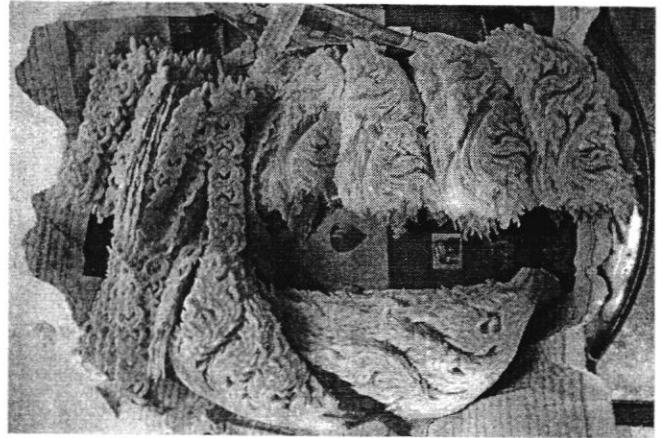
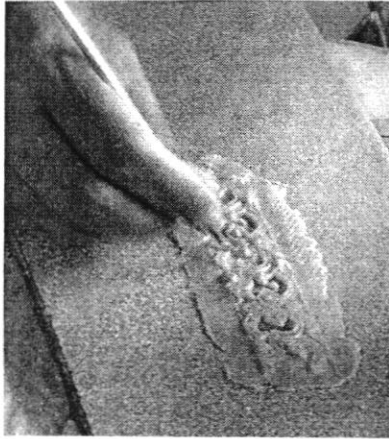
5. จัดเตรียมอุปกรณ์ในการพิมพ์ให้พร้อม มีถาดสังกะสีเคลือบเพื่อใส่ลายดอกผึ้ง ชันน้ำ ใ้สบู่หรือน้ำยาล้างจาน หรือน้ำผงซักฟอก ขวดกลม แม่พิมพ์แทนไม้สำหรับรอง แม่พิมพ์และชัน

6. นำแม่พิมพ์แช่น้ำให้อิ่มตัว นำวาวบนแทนไม้ใช้ชันขูดผิวหน้าจี๋ผึ้ง โดยเริ่มจากขอบนอกเข้าไปหาข้างในทีละน้อย มานวดเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน วกน้ำที่ผสมสบู่หรือน้ำยาล้างจาน หรือน้ำผงซักฟอกใส่แม่พิมพ์ และถูบขูดด้วยน้ำวาวจี๋ผึ้งที่นวดแล้วกดลงในแม่พิมพ์ ใช้ขวดคลึงไปมาบนเนื้อจี๋ผึ้งให้สม่ำเสมอจนทั่วแม่พิมพ์ แทะลายออกวางใ้ถาด (จี๋ผึ้งกดลงในแม่พิมพ์ทำเป็นก้อนให้พอดีกับลาย น้ำใ้แม่พิมพ์และขูดให้พอเปียก)

7. นำลายดอกฝั้ที่พิมพ์แล้วไปตัดส่วนเกินหรือส่วนที่ไม่ต้องการออก โดยนำไปวางบน กระดาษ ใช้เข็มตัดลายตัดตามต้องการ และควรจุ่มปลายเข็มด้วยน้ำมันพืชเล็กน้อย จะทำให้ตัดง่ายขึ้น ขี้ผึ้งไม่ติดเข็ม และเข็มที่ตัดต้องคมอยู่เสมอ เศษของขี้ผึ้งจะนำไปต้ม หลอมละลายใหม่ เพื่อพิมพ์ลายและตัดจนเพียงพอกับความต้องการ

การติดลายดอกฝั้บนต้นเทียนพรรษา

ความสำคัญการติดลายดอกฝั้บนต้นเทียนพรรษา การติดดอกฝั้ (ลายต้นเทียน) ที่ตัดเรียบร้อยแล้ว จะใช้ติดตามฐาน ลำต้น ยอดของต้นเทียน และส่วนประกอบอื่น ๆ ของต้นเทียน

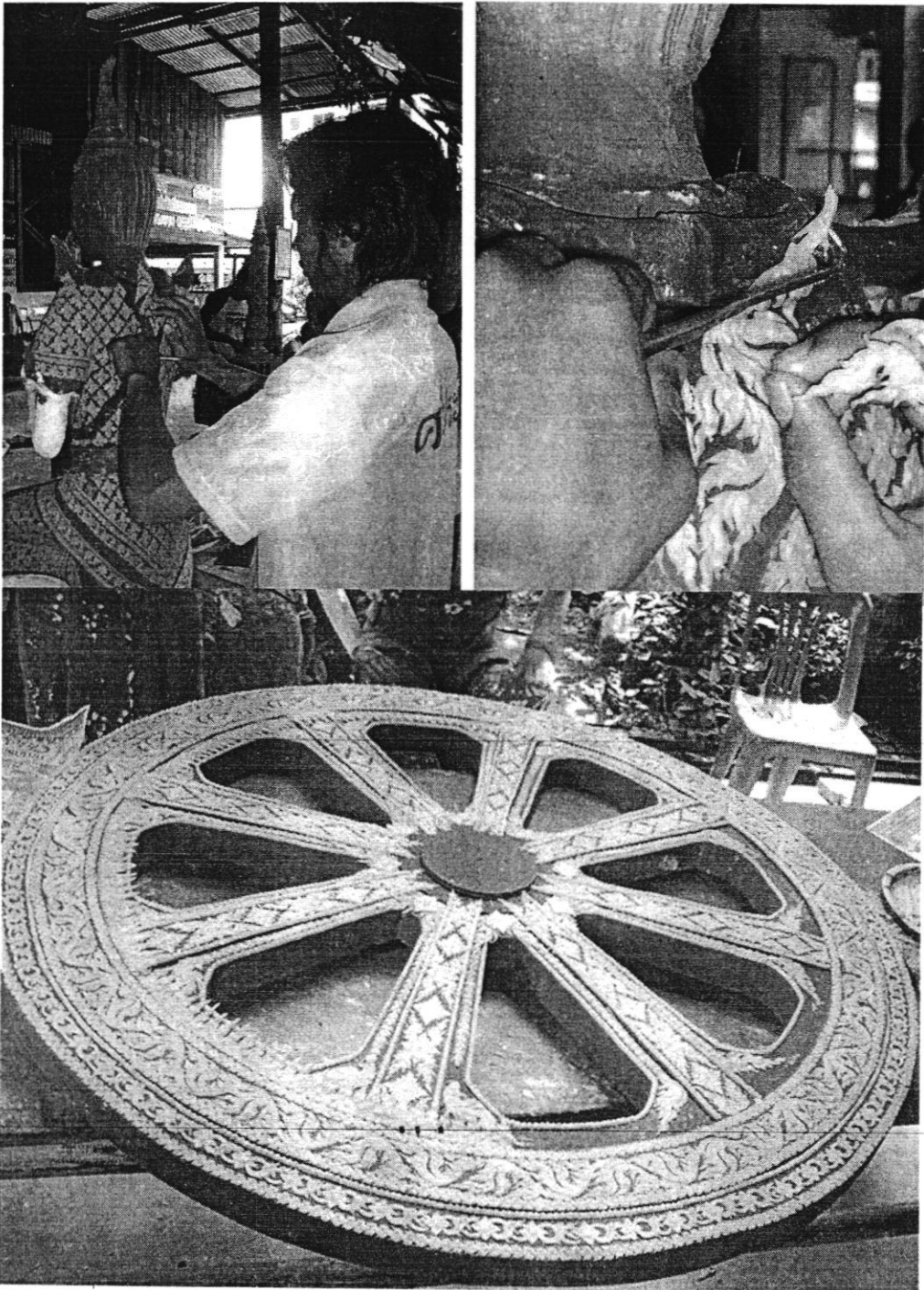
วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือในการติดลายดอกฝั้บนต้นเทียนพรรษา ประกอบด้วย

1. เข็มตัดลาย
2. มีดปลายตัด มีดปลายแหลม มีดคัดเตอร์
3. จานกระดาษลายที่จะติด และเศษที่เหลือจากการติด
4. ไม้บรรทัด
5. กระจกน้ำ
6. ตลับเมตร
7. โต๊ะ ม้านั่ง
8. กระดาษ สำหรับรองตัดลาย
9. เตาไฟหรือที่เป่าลม ใช้ช่วยในการติดลายเทียนในเวลาที่ยังอากาศเย็นใช้ธูปไฟ หรือเป่าความร้อนใกล้ลำต้น หรือส่วนประกอบอื่น ๆ ของต้นเทียนและลาย ของต้นเทียนหรือดอกฝั้ให้อ่อนนุ่มจะได้ง่ายต่อการติดต่อลายให้เชื่อม ติดต่อกันได้ง่ายขึ้น

วิธีการขั้นตอนการติดลายดอกฝั้บนต้นเทียนพรรษา มีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การออกแบบลวดลาย ในการติดลายจำเป็นต้องออกแบบวางแผนก่อนในแต่ละ ส่วนจะใช้ลายใดเป็นแม่ลาย และลายใดเป็นลายประกอบ

2. ทดลองติดลายก่อน เพื่อความเหมาะสมและความสวยงาม
3. ดำเนินการติดลายตามที่ได้ออกแบบวางแผนไว้

ประวัติ

๑. ชื่อ - สกุล

นายบำเพ็ญ ณ อุบล

๒. ประวัติส่วนตัว

เกิด วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ที่อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

สถานภาพสมรส สมรสกับนางรัตนา มีบุตร - ธิดา ๔ คน

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๓๖๕ ถนนอุทัยรามฤทธิ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
โทรศัพท์ ๐-๔๕๖๑-๑๘๔๑

๓. ประวัติการศึกษา

- ๓.๑ ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี
- ๓.๒ ปริญญาตรีธรรมศาสตร์บัณฑิต (นิติศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ๓.๓ เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ ๑๔ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- ๓.๔ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากวิทยาลัยอุบลราชธานี
- ๓.๕ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

๔. ประวัติการทำงาน

๔.๑ อัยการประจำกรมอัยการ

๔.๒ อัยการจังหวัดผู้ช่วย

๔.๓ อัยการจังหวัดอุบลราชธานี (อำเภอสำโรง อัยการศาลเคลื่อนที่)

๔.๔ อัยการจังหวัดช่วยราชการจังหวัดนครราชสีมา

๔.๕ อัยการจังหวัดศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา

๔.๖ อัยการจังหวัดยโสธร

๔.๗ อัยการศาลอุทธรณ์ประจำจังหวัดขอนแก่น

๔.๘ อัยการศาลฎีกาเขต ๔ จังหวัดขอนแก่น

๔.๙ พ.ศ. ๒๕๐๕ นายกฤษฎีกา พุทธทศมาส จังหวัดยโสธร

๔.๑๐ พ.ศ. ๒๕๑๕ นายกัญพุทธิกสมาคม จังหวัดอุบลราชธานี

๔.๑๑ พ.ศ. ๒๕๓๘ ประธานสภาวัฒนธรรม จังหวัดอุบลราชธานี

๕. เกียรติ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๒๓ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก

พ.ศ. ๒๕๒๘ ปฐมมาภรณ์มงกุฎไทย

พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้รับโล่แก่นักอนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น ได้รับพระราชทานโล่ และเข็มจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับประกาศเกียรติคุณผู้บริจาคโบราณวัตถุให้แก่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับโล่ผู้สูงอายุดีเด่น จากสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับมอบเกียรติบัตรในวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับพระราชทานโล่อนุรักษ์มรดกไทยดีเด่นและเข็มพระนามสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวัน อนุรักษ์มรดกไทยประจำปี ๒๕๓๓

พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับโล่เชิดชูเกียรติบุคลากรผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน สาขาประเพณี จากสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม

พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติ รางวัลนอมา เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน จากกรมศึกษานอกโรงเรียน

พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้รับโล่เกียรติยศผู้อนุรักษ์ผ้าโบราณดีเด่น จากสมเด็จพระบรมราชินีนาถสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับโล่เกียรติยศคนดีศรีเมืองยศ จากผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร

พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้รับโล่ผู้สร้างประโยชน์แก่จังหวัดยโสธร สาขาส่งเสริมวัฒนธรรมจากชมรมสื่อสารมวลชนจังหวัดยโสธร

พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้รับโล่แต่งกายพื้นเมืองชาบดีเด่น จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้รับพระราชทานเกียรติบัตรพ่อตัวอย่างประจำปีพุทธศักราช พ.ศ. ๒๕๔๑

พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้รับโล่เกียรติบัตรพ่อตัวอย่างประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๑ จากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้รับเกียรติบัตรจากสมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายกสมเด็จพระญาณสังวร

พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้รับประกาศเกียรติคุณผู้มีส่วนร่วมและสนับสนุนในการอนุรักษ์สืบทอดและจรรโลงมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยอันเป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นชาติไว้สืบไปจากกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับโล่เชิดชูเกียรติคุณผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี สาขามนุษยศาสตร์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๔ จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับโล่รัตโนบล ในฐานะผู้นำเพื่อประโยชน์อันเป็นอุปการคุณยิ่งจาก มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับโล่เชิดชูเกียรติคุณเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมจังหวัดยโสธร สาขาผู้ทำคุณประโยชน์ทางด้านวัฒนธรรม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๑ จากกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับมอบเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติเป็นภูมิปัญญาไทย รุ่น ๒ ด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับมอบประกาศเกียรติคุณที่ได้มอบโบราณวัตถุเพื่อประโยชน์และสมบัติทางราชการจากจังหวัดยโสธร

พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้รับโล่รางวัล คนดีศรีเมืองยศ สาขาการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมจากจังหวัดยโสธร

พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้รับพระราชทานปริญญามัธยมศึกษาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศิลปศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๗ จากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

๖. ผลงานด้านการเขียน

๖.๑ เล่าเรื่องเมืองอุบล

๖.๒ ประวัติศาสตร์จังหวัดอุบลราชธานี ประวัติศาสตร์จังหวัดยโสธร

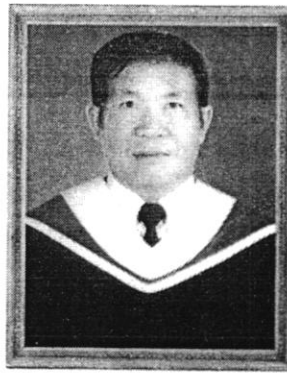
๖.๓ การดำเนินโครงการศึกษา วิจัย การถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทยเกี่ยวกับ ปรัชญา ศาสนา และประเพณี

๖.๔ อธิบายคำทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีของภาคอีสาน

๖.๕ รวบรวมงานเขียนด้านกระบวนการยุติธรรมและค้นคว้าประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ของจังหวัดในภาคอีสาน

๖.๖ ร่วมเรียบเรียงสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคอีสาน จัดพิมพ์เนื่องในงานพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ โดยมูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์

๖.๗ ร่วมเรียบเรียงหนังสือ วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ลักษณะและภูมิปัญญา จังหวัดยโสธร

ประวัติ

๑. ชื่อ - สกุล : นายประดับ ก้อนแก้ว

๒. ประวัติส่วนตัว : เกิดเมื่อวันที่ ๓ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๗๓ บิดาชื่อ นายสิบตาล ก้อนแก้ว มารดาชื่อ นางนวล ก้อนแก้ว ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๑๐๓ ถนนเทพโยธี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ภรรยาชื่อ นางประนอม ก้อนแก้ว มีบุตรชาย ๑ คน บุตรหญิง ๑ คน รวม ๒ คน

๓. ประวัติการศึกษา

- เข้าเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษา ป.๑ - ๔ ที่ โรงเรียนอุบลวิทยาคม
- เข้าเรียนระดับมัธยมต้น ม.๑ - ๒ ที่ โรงเรียนเทพอำนวยวิทยาลัย ม.๓ ที่โรงเรียนศรีทองวิทยา ม.๔ - ๖ ที่ โรงเรียนเบญจมะนมาราช
- เข้าเรียนโรงเรียนฝึกหัดครู ครูประกาศนียบัตรครูมูล(ป.) อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี - เรียนด้วยตนเอง สอบชุดครู พิเศษประถมศึกษาได้ (วุฒิ พ.ป) - เรียนด้วยตนเอง สอบชุดครู พิเศษประถมศึกษาได้ (วุฒิ ว.ท) - เรียนด้วยตนเอง สอบชุดครู พิเศษมัธยมได้ (วุฒิ พ.ม)
- เข้าเรียนที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี สำเร็จตามหลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิต (วุฒิ คบ.) วิชาเอกศิลปะ
- เข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร ครุศาสตร์บัณฑิตวิชา เอกแนะแนว

๔. ประวัติการทำงาน

- พ.ศ.๒๔๙๔ บรรจุเป็นครู โรงเรียนประถมศึกษา บ้านทุ่งขุนน้อย ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อัตรา ๔๐ บาท ชันจั่ว
- พ.ศ.๒๕๐๔ เป็นผู้บริหาร โรงเรียนบ้านท่าบ่อ ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ.๒๕๐๗ เป็นผู้บริหาร โรงเรียนบ้านหนองมะนาว ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ.๒๕๑๐ เป็นครูวิชาการของ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ.๒๕๑๕ เป็นผู้บริหาร โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ.๒๕๑๖ เป็นผู้บริหาร โรงเรียนปทุมวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

- พ.ศ.๒๕๒๕ เป็นผู้บริหาร โรงเรียนเมืองอุบล จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ.๒๕๒๖ เป็นผู้บริหาร ผู้อำนวยการระดับ ๘ โรงเรียนอุบลวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เกษียณอายุราชการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๕. ผลงานความดีความชอบ

- เคยได้รับรางวัล เป็นครูผู้บริหารดีเด่นของระดับ ๑ ของประเทศ ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ ๒ ขั้น ตั้งแต่เริ่มรับราชการจนเกษียณ
- เคยได้รับรางวัล จากนายโชอิชิ นอมา ผ่านยูเนสโก ในฐานะครูผู้ส่งเสริมกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน รางวัลมีมูลค่า ๕๐๐๐ เหรียญ สหรัฐ เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๐
- เคยได้รับโล่ ในฐานะเป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม แห่งชาติ (สาขาช่างศิลป์) จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐
- เคยได้รับรางวัลผู้สูงอายุดีเด่นแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๗ ปัจจุบันได้รับการแต่งตั้งเป็น ประธานสาขา สภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติ

๑. ชื่อ – สกุล : นายสุวิชัย คุณผล

๒. ประวัติส่วนตัว

- เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๔๘๑ ณ บ้านเลขที่ ๓๘ ถนนพิชิตรังสรรค์ สี่แยกศาลยุติธรรม จังหวัดอุบลราชธานี

๓. ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนประจำจังหวัดอุบลราชธานี “เบญจมะมหาราช”

- โรงเรียนช่างก่อสร้าง “อุเทนถวาย”

(ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอุเทนถวาย)

- วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ

- วิทยาการในตำแหน่งปลัดเทศบาล กรมมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย

- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลักสูตร “ศิลปะของนักบริหารในการบังคับบัญชาและความเป็นเลิศในการให้บริการ”

- วิทยาลัยการปกครอง หลักสูตร “นักปกครองระดับสูง”

- ศึกษาภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน สวิตเซอร์แลนด์ ออสเตรเลีย อังกฤษ ญี่ปุ่น เกาหลี และ ประเทศอื่น ๆ

๔. ประวัติการทำงาน

- ช่างจัดวาง กองช่างสุขาภิบาล กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๐๒

- ปลัดเทศบาลตรี เทศบาลตำบลชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. ๒๕๐๔

- ปลัดเทศบาลโท เทศบาลวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๑๒

- เจ้าพนักงานเทศบาล ๖ เทศบาลเมืองอุดรธานี พ.ศ. ๒๕๒๐

- เจ้าพนักงานเทศบาล ๗ เทศบาลเมืองนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๒๕

- ปลัดเทศบาลระดับ ๘ เทศบาลเมืองอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๑

- หัวหน้าสำนักปลัดเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๓๓ (รักษาการในตำแหน่งปลัดเมืองพัทยา)

- ปลัดเทศบาลนครอุดรธานี (นักบริหารงานเทศบาล ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

- ปลัดเทศบาลนครขอนแก่น (นักบริหารงานเทศบาล ๕) พ.ศ. ๒๕๔๐

- ปลัดเทศบาลนครขอนแก่น (นักบริหารงานเทศบาล ๕) พ.ศ. ๒๕๔๐
- ปลัดเทศบาลนครอุดรธานี พ.ศ. ๒๕๔๑ เกษียณอายุราชการ ๓๐ ก.ย. ๒๕๔๑
- อายุราชการ ๓๕ + ทวีคูณ ๖ = ๔๖

๕. เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ปดุมภรณ์มงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๕
- ปดุมภรณ์ช้างเผือก พ.ศ. ๒๕๓๘

๖. ประสบการณ์

- ผู้อำนวยการฝึกลูกเสือชาวบ้าน เขตการศึกษา ๕, ๑๐ และ ๑๑
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครูอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๒๙
- วิทยาการพิเศษศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี กระทรวงศึกษาธิการ, วิทยาลัยพยาบาลอุบลราชธานี กระทรวงสาธารณสุข, สำนักงานการปฏิรูป ที่ดินเพื่อการเกษตร (สปก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, การสื่อสารแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม, สำนักงาน ศิลปากรที่ ๑๑ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
- ผู้อำนวยการฝึกอบรม หลักสูตร “การพัฒนาชุมชนสำหรับกลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ” หลักสูตร “นักบริการระดับกลางรุ่นที่ ๑” หลักสูตร “การพัฒนาการบริการ”
- ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฯ โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช กรมสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๕
- ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการการพัฒนาเทศบาลเมืองอุบลราชธานี
- กรรมการส่งเสริมกิจกรรมมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- ผู้ทรงคุณวุฒิโครงการจัดตั้งคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการแผนหลักสูตรศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่ยั่งยืน จังหวัดอุบลราชธานี

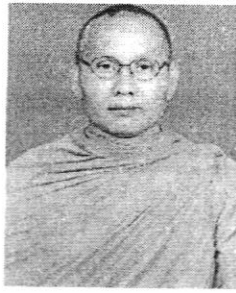
๗. ปัจจุบัน

- กรรมการส่งเสริมกิจการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ครั้งที่ ๒)
- ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการพนักงานเทศบาล จังหวัดอุบลราชธานี (กท.จ.อบ.)
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนาหรือวัฒนธรรมคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงาน ดำรวจ จังหวัดอุบลราชธานี (กต.ตร.อบ.)
- ผู้อำนวยการด้านอนุสรณ์สถาน เอกสารประวัติศาสตร์และจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการทดลอง นำร่อง การบริหารจัดการทรัพย์สินทางวัฒนธรรม กรมศิลปากร
- ที่ปรึกษาสมาคมเกษตรกรก้าวหน้า
- ที่ปรึกษานักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ที่ปรึกษาวารสารคณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

- ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด (กกจ.) อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๔๖

๘. เกียรติคุณ

- ได้รับโล่รัตโนบล จากศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล นายกสภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในฐานะ “ทำคุณประโยชน์ด้านวิชาการต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” เมื่อ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕
- ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) กิตติมศักดิ์ (วัฒนธรรมศึกษา) จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมารผู้แทนพระองค์ฯ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๘

ประวัติ

ชื่อ พระครูสมุห์สำลี ญาณฐมฺโม นามสกุล นันตะบุตร

วุฒิการศึกษา น.ธ. เอก, พุทธศาสตรบัณฑิต
(พ.ธ.บ. การสอนสังคมศึกษา) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ศษ.ม. (พัฒนาหลักสูตรและการสอน)

ปัจจุบันอยู่ที่ วัดทุ่งศรีเมือง 95 ถนนหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
34000 โทรศัพท์ 045-255-591 มือถือ 0867261272

ประกาศเกียรติคุณที่ได้รับ

- * ได้รับ ประกาศเกียรติคุณรางวัลชมเชย เทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ จากนายสิวะ แสงมณี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
- * ได้รับรางวัล โล่เกียรติคุณ ดันเทียนพรรษา ประเภทติดพิมพ์ จากนายสิวะ แสงมณี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
- * ได้รับ ถ้วยรางวัลชนะเลิศอันดับ 2 ในการประกวดเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ประเภทติดพิมพ์สวยงาม จากนายเสรี วงศ์ไพจิตร ผู้ว่าราชการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- * ได้รับรางวัล ประเภทเกียรติคุณรองชนะเลิศอันดับ 2 ในการประกวดดันเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ประเภทติดพิมพ์ จากนายสิวะ แสงมณี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
- * ได้รับถ้วยรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ในการประกวดดันเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ประเภทติดพิมพ์สวยงาม จากนายภราเดช พยัคฆวิเชียร ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- * ได้รับรางวัล ประกาศเกียรติคุณรองชนะเลิศอันดับ 2 ในการประกวดเทียนพรรษา ประเภทติดพิมพ์ จากนางเพ็ญพักร์ ศรีทอง นายกเทศมนตรีเทศบาลนครอุบลราชธานี และเกียรติคุณ ในนามคุ้มวัดทุ่งศรีเมือง จากนายรุ่งฤทธิ์ มกรพงษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
- * ได้รับ ถ้วยรางวัลชนะเลิศ อันดับ 2 ในการประกวดเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ประเภทติดพิมพ์สวยงาม จากผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- * ได้รับรางวัล ประกาศเกียรติคุณรองชนะเลิศอันดับ 2 ในการประกวดดันเทียนพรรษา ประเภทติดพิมพ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครอุบลราชธานี
- * ได้รับเกียรติคุณในนามวิทยากรโครงการ โรงเรียนวัฒนธรรมส่วนภูมิภาค เขตศึกษา 10 ของสำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 10

ประวัติ

๑. ชื่อ - สกุล : นายอุส่าห์ จันทรวจิตร

๒. ประวัติส่วนตัว : เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ บ้านเกิด บ้านจันทะโนน ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๓๔๑ ถนนกันทรลักษ์ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โทรศัพท์ ๐-๔๕๓๒-๓๗๔๗ โทรสาร ๐-๔๕๓๒-๑๒๓๑

๓. ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๔๘๖ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านจันทะโนน ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

- พ.ศ. ๒๔๘๖ บวชเรียนนักธรรมตรี สำนักบ้านดงบัว
ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

- พ.ศ. ๒๕๐๓ สอบได้ครูวาดเขียนชั้นตรีและโท ณ โรงเรียนนารีนุกูล
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๔. ผลงาน

- มีความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้านศิลปกรรม (ช่างแกะสลักเทียนพรรษา)

ประวัติ

ชื่อ : จำสืบเอก สงวน สุนทรณ เกิดเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2479 เกิดที่จังหวัดอุบลราชธานี
ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 85 ถนนเจริญราษฎร์ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

การศึกษา : จบการศึกษาประถม ปีที่ 6 ที่โรงเรียน วัดพลแพน

จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช

สนใจเข้าวงการจัดทำคัมภีร์ ปี พ.ศ. 2500 – จนถึงปัจจุบัน เนื่องจาก อยู่ในละแวกวัดที่
คนดูถูกกันมาก คือวัดสารพัดนึก เนื่องจากเป็นวัดที่อยู่นอกเมือง ถนนไม่ดี กว่าจะถึงทุ่งศรีเมือง ทำ
ให้เขียนเสียหาย สู้วัดในเมืองไม่ได้เพราะอยู่ใกล้กว่า

ช่วงที่จบจากโรงเรียนนายสิบกลับมา เขารับสมัครช่างทำคัมภีร์ (พ.ศ 2500) วัดวารินทรา
มต้องการช่าง จึงไปสมัคร ซึ่งตอนนั้นยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการทำคัมภีร์ (แต่ในตอนที่เป็นเด็ก
มักจะเข้าไปดูและช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ กับช่างทำคัมภีร์ ซึ่งตามปกติแล้วเขาจะไม่ให้เด็กเข้าไปยุ่ง
เกี่ยว แต่เราเป็นคนช่วยงานเขาจึงให้เข้าไป จึงได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำคัมภีร์บ้าง) รวมทั้งช่างที่มี
อยู่และตัวเองก็มีประสบการณ์มาบ้างจึงเรียนรู้ได้เร็ว

ประมาณปี 2516 -2517 สำนักพระราชวังได้มาดูการทำคัมภีร์ที่จังหวัดอุบล เพราะต้องการรู้
ว่ามีวิธีรักษาคัมภีร์ให้ได้อย่างไร จึงได้บอกวิธีทำความสะอาดคัมภีร์ให้

ประมาณปี 2535 ได้รางวัล 3 ปีซ้อน 2533-3535 และมีช่างทำคัมภีร์รุ่นหลังๆ เพิ่มมากขึ้น
ทำให้เขียนวัดอื่นๆ ไม่มีโอกาสได้รางวัล จึงให้ช่างรุ่นหลังๆ ได้มีโอกาสทำคัมภีร์และมีรางวัล

ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาให้กับทุกวัด

ประวัติ

๑. ชื่อ – สกุล : นายสมคิด สอนอาจ

๒. ประวัติส่วนตัว : เกิดเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๘๕ บ้านโนนม่วง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

๓. ประวัติการศึกษา

- ประถมศึกษา โรงเรียนกาญจนาอนุกุล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
โรงเรียนปทุมวิทยากร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

- มัธยมศึกษา โรงเรียนศรีทองวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
โรงเรียนสิริวิทยากร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

- ประโยคครูผู้สอนวาดเขียน ตรี โท เอก ศึกษาด้วยตนเอง
ครุศาสตร์บัณฑิต (ก.บ.) วิชาเอกศิลปศึกษา วิทยาลัยครูอุบลราชธานี

๔. รางวัลเกียรติยศประเภทบุคคล

- พ.ศ. ๒๕๓๖ ครูผู้สอนศิลปศึกษาดีเด่น กลุ่มโรงเรียนกุลตาคราะโสภ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

- พ.ศ.๒๕๓๗ บุคคลดีเด่น ประเภทครูผู้สอน สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

- พ.ศ.๒๕๓๘ ครูผู้สอนดีเด่น สำนักงานครุสภา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

- พ.ศ.๒๕๔๒ สมาชิกคุรุสภาดีเด่น ประเภทครูผู้มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น

- พ.ศ.๒๕๔๒ ศิลปินดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานี สาขาการช่างฝีมือ (ช่างทำต้นเทียน)

จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

- พ.ศ.๒๕๔๖ ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๓ ด้านศิลปกรรม จากสำนักงานคณะกรรมการ
ศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

๕. รางวัลเกียรติยศประเภทต้นเทียน

- รางวัลชนะเลิศพิเศษ ปี พ.ศ.๒๕๓๒
- รางวัลชนะเลิศ การประกวดต้นเทียนพรรษา งานประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๔๐ เกียรติบัตรรางวัลชนะเลิศ ประเภทติดพิมพ์ งานประเพณี “๖๐ ปี เทียนพรรษา” รับถ้วย- รางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- พ.ศ. ๒๕๔๒ เกียรติบัตรรางวัลชนะเลิศ ประเภทติดพิมพ์ งานประเพณี “เฉลิมหล้า ๖ รอบมหาราชินี” รับถ้วยรางวัลพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับถ้วยพระราชทานรางวัลชนะเลิศ ประเภทติดพิมพ์ในงานประเพณีแห่เทียนพรรษา “หลอมบูชา ถวายให้นวมินทร์” ถ้วยรางวัลพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับถ้วยพระราชทานรางวัลชนะเลิศ การประกวดต้นเทียนพรรษานาขนาดใหญ่ ประเภทติดพิมพ์ งานประเพณีแห่เทียนพรรษา “โรจน์เรืองเมืองศิลป์” พร้อมโล่รางวัลชนะเลิศ ช่างทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ขนาดใหญ่
- พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับถ้วยพระราชทาน รางวัลชนะเลิศ การประกวดต้นเทียนพรรษานาขนาดใหญ่ ประเภทติดพิมพ์ งานประเพณีแห่เทียนพรรษา ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ “เทิดไท้ ๗๒ พรรษา มหาราชินี”

ประวัติและผลงาน

นายปัญญา แพงเหล่า

นักประชาสัมพันธ์ 7 ว.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

1. ชื่อ : นายปัญญา แพงเหล่า เกิดวันที่ 14 มกราคม 2497 ชื่อคู่สมรส นางนันทิยา แพงเหล่า (ศรีประเสริฐ) อาชีพ รับราชการครู โรงเรียนบ้านคำมพร้าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 106/1 ซอยขยางกูร 28.1 ถนนขยางกูร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000 โทรศัพท์ 045-314222

2. การศึกษา :

- * ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)เอกเครื่องมือกล จากวิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2526
- * ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) อุดสาหกรรมศิลป์ จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2529
- * ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (ค.ม.) การบริหารการศึกษา จากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2546

3. การสร้างสรรค์ผลงาน

ความเป็นมาของการสร้างสรรค์ผลงาน เกิดจากแนวคิดและแรงจูงใจ โดยมุ่งหวังให้สังคมมีความสุข ทั้งนี้ ประชาชนจะต้องได้รับข้อมูล ข่าวสาร และข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณา ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ดังตัวอย่างผลงาน 10 อันดับ ดังนี้

1. ปั่นดินให้เป็นเงิน จากโรงเรียนผู้ชุมชน ผลผลิตภูมิปัญญาท้องถิ่น หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 14 ม.ก. 2545
2. การศึกษาทั่วโลก จากไทยสู่ สปป.ลาว หนังสือพิมพ์มติชน 10 เม.ย. 2545
3. โรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม สถานศึกษาดีเด่นรางวัลพระราชทาน หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 12 ก.ย. 2545
4. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนกับภารกิจสำคัญยุคปฏิรูปการศึกษา หนังสือพิมพ์มติชน 23 ธ.ค.2545
5. โรงเรียนบ้านแต่ใหม่อนุรักษ์พันธุกรรมพืชสนองพระราชดำริฯ หนังสือพิมพ์มติชน 24 มิ.ย. 2546
6. โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สร้างโลกสวย..ด้วยมือเล็กๆ หนังสือพิมพ์มติชน 17 ก.ย.2546
7. เขียนหมาก ความภูมิใจของชาวอุบลฯ หนังสือพิมพ์มติชน 31 พ.ค. 2547
8. เสือใบเคย ผลิตจากภูมิปัญญาชาวบ้าน สร้างรายได้ในท้องถิ่นอุบลราชธานี หนังสือพิมพ์ข่าวอุบลฯ มีนาคม 2545
9. ผอ.สวท.อุบลราชธานี กับบทบาทรายการ รวมมิตร คิดทำ หนังสือพิมพ์ปทุมมาลัย กันยายน 2546
10. สายสัมพันธ์สองฝั่งโขง เชื่อมโยงไทย..ลาว นมัสการพระเจ้าใหญ่องค์ตื้อวารสารหอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี กุมภาพันธ์ 2548

4. การเผยแพร่ความรู้ และข้อมูลแก่สาธารณชน

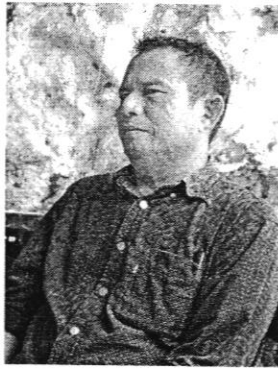
- * ทางสื่อสิ่งพิมพ์ ส่วนกลาง และ ส่วนท้องถิ่น
- * ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง สวท.อุบลราชธานี
- * ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

5. รางวัลและเกียรติคุณ

1. ประกาศเกียรติคุณ ผู้มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนพัฒนากิจกรรมด้านวารสารหอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2539
2. เกียรติบัตรการเป็นวิทยากรอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง พ.ศ. 2541
3. โล่เชิดชูเกียรติคุณผู้มีผลงานดีเด่น จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สาขา สื่อสารมวลชน (หนังสือพิมพ์) พ.ศ. 2543
4. เกียรติบัตรการเป็นวิทยากรอบรมผู้ประกาศข่าวและพิธีกรของโรงเรียน พ.ศ. 2543
5. วุฒิบัตรผู้ผ่านการสัมมนาพัฒนาศักยภาพนักประชาสัมพันธ์ระดับสูง สปช พ.ศ. 2544
6. เกียรติบัตรวิทยากรการอบรมผู้บริหารโรงเรียน สปป.ลาว พ.ศ. 2545
7. ประกาศเกียรติคุณ สมาชิกคุรุสภาดีเด่น ประเภทผู้สนับสนุนคุรุสภาดีเด่น พ.ศ. 2546
8. บุคคลดีเด่นด้านวัฒนธรรม จังหวัดอุบลราชธานี สาขา สื่อสารมวลชน พ.ศ. 2548
9. ศิษย์เก่าดีเด่นมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (มหาบัณฑิต) พ.ศ. 2550

6. ด้านส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

คณะทำงาน”โครงการอุปเ้า เว้าอุบล” ภาพเก่าเล่าขานตำนานเมืองอุบลและ
กรรมการในคณะทำงานหลายหน่วยงาน หลายองค์กร

ชื่อ-สกุล : นายธำรงวิทย์ บุญสุข

ประวัติส่วนตัว : เกิดวันที่ 18 ธันวาคม 2504

ประวัติการศึกษา : เกษตรศาสตร์ วิทยาลัยคณาวิศัลย์มหาสารคาม

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2526	ครู โรงเรียนอาเวมารีอา
พ.ศ. 2530	ผู้ช่วยผู้อำนวยการมูลนิธิหลวงปู่แหวน ณ วัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2531	ช่างเขียนภาพ ที่ The Ritter Secret จ.เชียงราย

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2519	ช่างฝึกหัดทำเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก วัดท่าบ่ม้ง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี
พ.ศ. 2528	ช่างอาชีพทำเทียนพรรษาประเภทสลัก
พ.ศ. 2548	รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ประเภทเทียนแกะสลัก วัดไชยมงคล
พ.ศ. 2549	รางวัลชนะเลิศ ระดับจังหวัด ประเภทเทียนแกะสลัก วัดไชยมงคล
	รางวัลชนะเลิศ ระดับประเทศ ประเภทเทียนแกะสลัก วัดไชยมงคล

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การจัดทำต้นเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสืบสานตำนานประเพณีดั้งเดิม

ผู้รวบรวม

1. นางสาวมะลิวัลย์ สีน้อย

หัวหน้าโครงการ

2. นางสาวชนิษฐา ทุมมากรณ์

คณะทำงานและเลขานุการ

ภาคผนวก ก

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการอบรม
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำต้นเทียนพรรษา
จังหวัดอุบลราชธานี
วันที่ 26 -27 มิถุนายน พ.ศ. 2551

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการอบรม
โครงการการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำต้นเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีฯ
ระหว่างวันที่ 26-27 มิถุนายน 2551
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ หรือเติมคำลงในช่องว่าง เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินโครงการต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ช่วงอายุ ☐ ต่ำกว่า 15 ปี ☐ 15-24 ปี ☐ 25-34 ปี ☐ 35-44 ปี ☐ 45-54 ปี
☐ 55-64 ปี ☐ 65-74 ปี ☐ มากกว่า 75 ปี
3. ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. ท่านทราบข่าวการประชาสัมพันธ์โครงการจาก
☐ หนังสือทางราชการ ☐ วิทยุ ☐ เว็บไซต์ ☐ คำบอกเล่า ☐ ป้ายประชาสัมพันธ์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรม

5. ท่านมีความพึงพอใจกับการจัดการอบรมครั้งนี้มากน้อยเพียงใด

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1 การประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้เข้าร่วมการอบรม					
5.2 หัวข้อการอบรม					
5.3 วิทยากรมีความรู้ความสามารถ ถ่ายทอดความรู้ได้ดี					
- นายบำเพ็ญ ฅ อุบล					
- นายประดับ ก้อนแก้ว					
- นายสุวิชัย คุณผล					
- พระสมุห์สำลี ภิภูธมฺโม					
- นายอดุลย์ จันทร์วิจิตร					
- จ.ส.อ. สงวน สุพรรณ					
- นายธำรงวิทย์ บุญสุข					
- นายสมคิด สอนอาจ					
- นายปัญญา แพงเหล่า					

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการอบรม
โครงการการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำต้นเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีฯ
ระหว่างวันที่ 26-27 มิถุนายน 2551

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

จากแบบสอบถามทั้งหมด 57 ชุด สรุปผลการประเมินความพึงพอใจได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ	☼ ชาย (33.33 %)	☼ หญิง (66.67 %)
2. ช่วงอายุ	☼ ต่ำกว่า 15 ปี (5.26 %)	☼ 15 – 24 ปี (1.75 %)
	☼ 25 – 34 ปี (8.77 %)	☼ 35 – 44 ปี (10.53 %)
	☼ 45 – 54 ปี (57.89 %)	☼ 55 – 64 ปี (14.04 %)
	☼ มากกว่า 75 ปี (1.75 %)	
3. ระดับการศึกษา	☼ ประถมศึกษา (8.77 %)	☼ มัธยมศึกษา (5.26 %)
	☼ อนุปริญญา (0 %)	☼ ปริญญาตรี (71.93 %)
	☼ ปริญญาโท (12.28 %)	☼ ปริญญาเอก (0 %)
	☼ อื่น ๆ (0 %)	☼ ไม่ตอบแบบสอบถาม (1.75 %)
4. ท่านทราบข่าวการประชาสัมพันธ์โครงการจาก		
	☼ หนังสือทางราชการ (70.18 %)	☼ วิทยุ (0 %)
	☼ เว็บไซต์ (15.79 %)	☼ คำบอกเล่า (8.77 %)
	☼ ป้ายประชาสัมพันธ์ (0 %)	☼ อื่น ๆ (1.75 %)
	☼ ไม่ตอบแบบสอบถาม (3.51 %)	

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรม

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ						ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ตอบ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. การประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้เข้าร่วมอบรม	26.32	45.61	19.30	1.75	0.00	7.02	4.04	มาก
2. หัวข้อการอบรม	45.61	45.61	1.75	1.75	0.00	5.26	4.43	มาก
3. วิทยากรมีความรู้ความสามารถ ถ่ายทอดความรู้ได้ดี								
- นายบำเพ็ญ ณ อุบล	54.39	36.84	7.02	0.00	0.00	1.75	4.48	มาก
- นายประดับ ก้อนแก้ว	61.40	33.33	3.51	0.00	0.00	1.75	4.59	มากที่สุด
- นายสุวิษ คุ้มผล	64.91	29.82	5.26	0.00	0.00	0.00	4.60	มากที่สุด
- พระสมห์คำลี ภิภูธมฺโม	54.39	38.60	3.51	0.00	0.00	3.51	4.53	มากที่สุด
- นายอุตสาห์ จันทรวิจิตร	45.61	43.86	3.51	0.00	0.00	7.02	4.45	มาก
- จ.ส.อ. สงวน สุพรรณ	43.86	42.11	3.51	0.00	0.00	10.53	4.45	มาก
- นายธำรงวิทย์ บุญสุข	54.39	40.35	1.75	0.00	0.00	3.51	4.55	มากที่สุด
- นายสมคิด สอนอาจ	45.61	38.60	5.26	0.00	0.00	10.53	4.45	มาก
- นายปัญญา แพงเหล่า	50.88	45.61	1.75	1.75	0.00	0.00	4.46	มาก
4. วันเวลาการจัดอบรมมีความเหมาะสม	33.33	33.33	10.53	5.26	0.00	17.54	4.15	มาก
5. สถานที่จัดอบรมมีความเหมาะสม	42.11	33.33	8.77	0.00	0.00	15.79	4.40	มาก
6. เอกสารประกอบการอบรม	36.84	36.84	10.53	0.00	0.00	15.79	4.31	มาก
7. รูปแบบการจัดอบรม	33.33	35.09	3.51	0.00	0.00	17.54	4.21	มาก
8. อาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม	47.37	36.84	0.00	0.00	0.00	15.79	4.56	มากที่สุด
9. ความช่วยเหลือ แนะนำ อำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	47.37	35.09	3.51	0.00	0.00	14.04	4.51	มากที่สุด
10. ประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมการอบรม	50.88	31.58	3.51	0.00	0.00	14.04	4.55	มากที่สุด
11. ภาพรวมของการจัดอบรมในครั้งนี้	45.61	35.09	3.51	0.00	0.00	15.79	4.50	มาก
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวม / ระดับ							4.43	มาก

ข้อเสนอแนะ

1. อยากให้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การจัดทำแผนที่ชนพรรษา อย่างสม่ำเสมอ และเน้นภาคปฏิบัติ
2. จัดโครงการเข้าค่ายแก่นักเรียน เพื่อสืบสานช่างเขียนรุ่นใหม่
3. ควรมีการสร้างช่างเขียนในทุกหมู่บ้านและจัดให้มีการประกวดเขียนพรรษาระดับตำบล
4. ควรจัดสร้างโรงเรียนสอนแกะเขียน โดยจัดเป็นหลักสูตรพิเศษ
5. ม.อุบลฯ และ สพท. อุบลฯ ร่วมกันจัดทำหลักสูตรการแกะสลักเขียนพรรษา
6. การอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
7. ควรเพิ่มระยะเวลาในการอบรม วิทยากรพูดได้ดี สะท้อนให้เห็น ให้รู้

ภาคผนวก ง

ภาพการจัดงานอบรม

วันที่ 26 -27 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ประมวลภาพกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง
การจัดทำต้นเทียนพรรษา ของจังหวัดอุบลราชธานี

รองอธิการบดี อาจารย์สุกชัย หาทองคำ
ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน

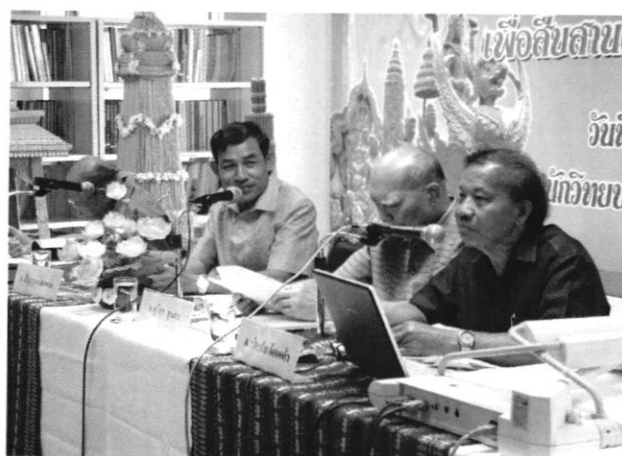

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรชา บุตดาดี
ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการกล่าวรายงาน

นางสาวมะลิวัลย์ สิ้นน้อย หัวหน้าโครงการ
กล่าวถึงความเป็นมาในการจัดทำโครงการฯ

วิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาร่วมถ่ายทอดความรู้

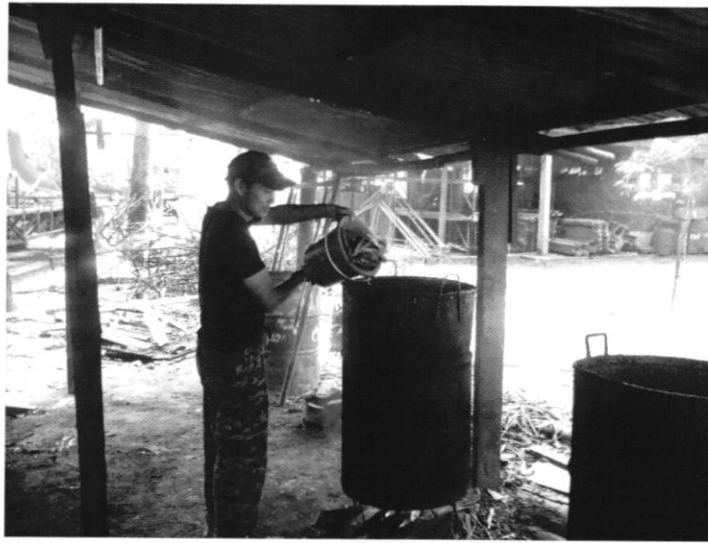
บรรยากาศผู้เข้าร่วมฟังเสวนาทิศทางการทำเทียนพรรษา

ฝึกภาคปฏิบัติการทำเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก
ณ วัดไทรมงคล

ภาพการเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์การทำเทียนประเภทแกะสลัก

ภาพการเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์การทำเทียนประเภทแกะสลัก

ผู้เข้าร่วมอบรมฝึกปฏิบัติการทำเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก

ฝึกภาคปฏิบัติการทำเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก
ณ วัดโขยมงคล

ฝึกภาคปฏิบัติการทำเทียนพรรษาประเภทแกะสลัก

ณ วัดไชยมงคล

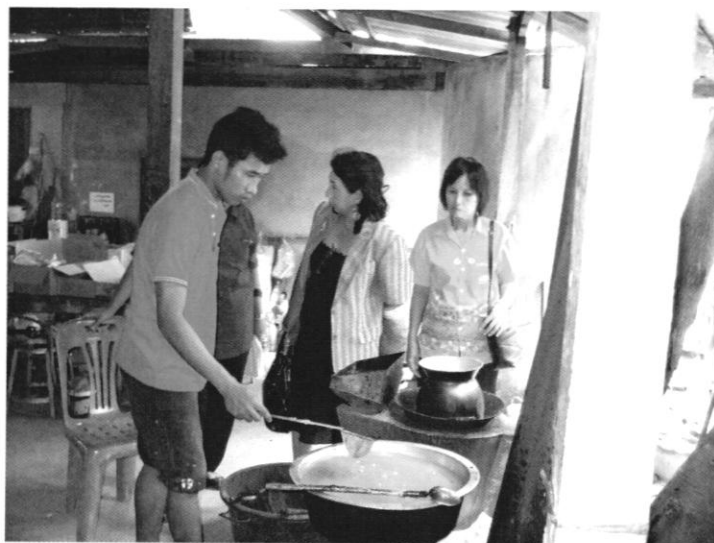
กว่าจะมาเป็นเทียนพรรษาประเภทแกะสลักทั้งดงามตระกานตา

ฝึกปฏิบัติทำเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์
ณ คุ้มวัดศรีประดู่

การเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์การทำเทียนประเภทติดพิมพ์

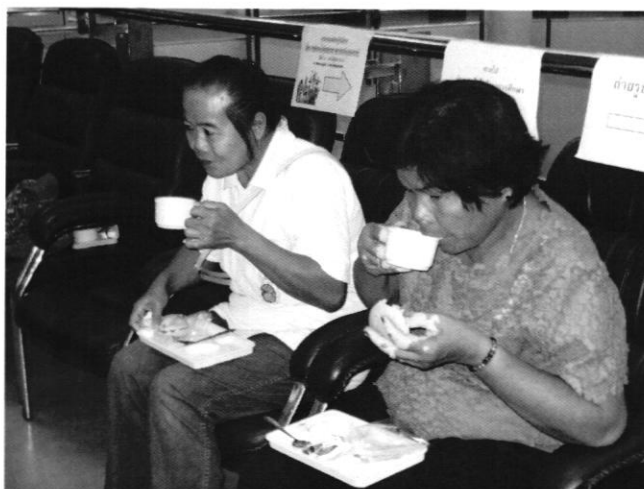
ผู้เข้าร่วมอบรมฝึกปฏิบัติจัดทำเทียน
ประเภทติดพิมพ์

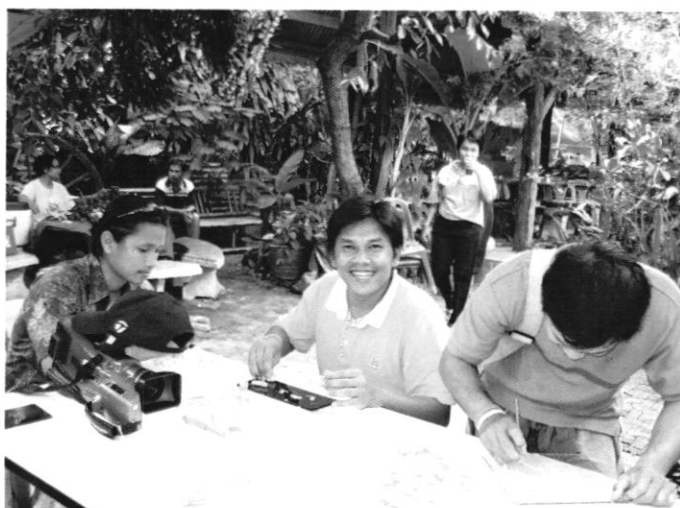
กว่าจะมาเป็นเทียนพรรษา ประเภทติดพิมพ์ที่งดงามตระกานตา

ผู้เข้าร่วมอบรมพักรับประทานอาหารว่าง

ทีมเจ้าหน้าที่ดูแลการฝึกอบรม

ถ่ายภาพหมู่ที่ระลึก

ร่วมสืบสานตำนานเทียนพรรษา ถ่ายทอดสัญญาณเคเบิลทีวีท้องถิ่น

